

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om finansiering av landsbygdsnärings- och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att landsbygdsnäringslagen och lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket upphävs och att det i stället för dem stiftas en lag om finansiering av landsbygdsnärings- och landsbygdsprogram. Propositionen innehåller bestämmelser om såväl av Europeiska unionen delfinansierade stöd som nationella stöd gällande finansiering av landsbygdsnärings- och landsbygdsprogram, olika stödformer och grunderna för erhållande av stöd. I propositionen föreslås att de av Europeiska gemenskapen delfinansierade och de nationella finansieringssystemen förenhetligas samt att de administrativa förfarandena samordnas och förenklas. I förslaget ingår även bestämmelser om beslutsfattande, ändringssökande, verkställighet och övervakning.

Sakinnehållet i den föreslagna lagen motsvarar till största delen gällande lagstiftning. Det föreslås dock att förutsättningarna för erhållande av stöd ändras till vissa delar och att vissa begränsningar i fråga om kretsen av stötagare avskaffas. Förutsättningarna för erhållande av stöd föreslås bli definierade så, att erhållandet av stöd inte skall vara beroende av formen för företagsverksamheten. Det föreslås att det gällande boendekravet i regel avskaffas. Boendekravet har utgjort en förutsättning för beviljande av stöd.

I propositionen föreslås att de begränsningar som gäller nationell finansiering på

områden som har planlagts avskaffas så, att stöd alltid skall kunna beviljas även för planområden, om planbestämmelserna tillåter den verksamhet som skall stödas. Det föreslås att de nuvarande bestämmelserna om splittring av gårdsbruksenheter slopas.

I fråga om frivillig skuldsanering föreslås att betalningsuppskov och befrielser skall kunna användas som skuldsaneringsåtgärder.

Bestämmelserna om disponering och förvärv av mark, vilka tidigare ingick i landsbygdsnäringslagen, föreslås bli överförda till lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond.

I propositionen ingår dessutom förslag till ändring av hänvisningsbestämmelserna i 14 olika lagar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. Tidpunkten för ikraftträdandet bestäms särskilt genom förordning.

Europeiska gemenskapernas kommission lade den 18 mars 1998 fram ett förslag till rådets förordning om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket till landsbygdens utveckling. Stiftandet av lagen om finansiering av landsbygdsnärings- och landsbygdsprogram gör det också möjligt att senare genomföra denna förordning. Avsikten är att de ändringar i finansieringslagen som förordningen förutsätter skall avlätas till riksdagen för behandling efter att det slutliga innehållet i ändringarna står klart.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	5
1. Nuläge	5
1.1. Anslutningsfördraget	5
1.2. Europeiska gemenskapens regelverk	5
Europeiska gemenskapens strukturfonder - mål och verksamhet	5
Förbättring av jordbruksstrukturen	6
Utveckling av bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter	7
Stöd för inrättande av producentorganisationer, producentgrupper och sammanslutningar av dessa	7
Stödordning för jordbruket i mindre gynnade områden	8
Miljöstöd för jordbruket	8
Stöd för åkerbeskogning och skogsförbättring	8
1.3. Den nationella lagstiftningen	8
Lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket	8
Landsbygdsnärlagslagen	9
Ovriga nationella författningar	10
1.4. Bedömning av nuläget	11
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	12
2.1. Mål	12
2.2. De viktigaste förslagen	12
3. Propositionens verkningar	14
3.1. Ekonomiska verkningar	14
Statsekonomiska verkningar	14
Verkningar i fråga om jordbrukare	15
3.2. Miljöeffekter	15
3.3. Verkningar i fråga om organisation och personal	16
4. Beredningen av propositionen	16
4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial	16
Beredningsorgan	16
4.2. Remissutlåtanden	17
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	17
5.1. Lagen om stödjande av grundtorrläggning	17
5.2. Lagen om företagsstöd	17
5.3. Andringar i gemenskapens lagstiftning om landsbygdens utveckling	17
5.4. Bestämmelser om ministeriernas verksamhetsområden	18
DETALJMOTIVERING	19
1. Lagförslagen	19
1.1. Lagen om finansiering av landsbygdsnärlagslagen	19
1 kap. Allmänna bestämmelser	19
2 kap. Av EU delfinansierade stöd	23
3 kap. Proqrambaserade och andra stöd avsedda för utveckling av landsbygden	25
4 kap. Nationella finansieringsstöd	26
5 kap. Finansieringsstöd	28
6 kap. Reglering av skulder	33

7 kap. Särskilda bestämmelser	35
8 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser	42
1.2. Lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond	44
1.3. Lagen om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion	45
1.4. Lagen om finansiering av hållbart skogsbruk	45
1.5. Fastighetsbildningslagen	45
1.6. Lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder	45
1.7. Lagen om räntestödslån för fiskerinäringen	46
1.8. Lagen om förvaltningen av landsbygdsnärningar i kommunerna	46
1.9. Lagen om företagsstöd	46
1.10. Aravalagen	46
1.11. Lagen om räntestöd för ägarbostadslån	46
1.12. Ärvdabalken	46
1.13. Lagen om avträdelsepension	46
1.14. Lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare	47
1.15. Lagen om överlåtelseskatt	47
2. Närmare bestämmelser	47
3. Ikraftträdande	48
4. Lagstiftningsordning	48
LAGFÖRSLAGEN	49
1. Lag om finansiering av landsbygdsnärningar	49
2. Lag om ändring av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond	68
3. Lag om ändring av 1 och 7 § lagen om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion	69
4. Lag om ändring av 25 § lagen om finansiering av hållbart skogsbruk	70
5. Lag om ändring av 67 § fastighetsbildningslagen	70
6. Lag om ändring av 1 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder	71
7. Lag om ändring av 2 § lagen om räntestödslån för fiskerinäringen	71
8. Lag om ändring av 1 § lagen om förvaltningen av landsbygdsnärningar i kommunerna	72
9. Lag om ändring av 2 § lagen om företagsstöd	72
10. Lag om ändring av 1 § aravalagen	73
11. Lag om ändring av 1 § lagen om räntestöd för ägarbostadslån	73
12. Lag om ändring av 25 kap. 4 § ärvdabalken	74
13. Lag om ändring av lagen om avträdelsepension	74
14. Lag om ändring av 13 och 40 § lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare	75
15. Lag om ändring av 14 § lagen om överlåtelseskatt	76
BILAGA	77
Parallelltexter	77
2. Lag om ändring av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond	77
3. Lag om ändring av 1 och 7 § lagen om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion	79
4. Lag om ändring av 25 § lagen om finansiering av hållbart skogsbruk	80
5. Lag om ändring av 67 § fastighetsbildningslagen	81
6. Lag om ändring av 1 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder	81
7. Lag om ändring av 2 § lagen om räntestödslån för fiskerinäringen	82
8. Lag om ändring av 1 § lagen om förvaltningen av landsbygdsnärningar i kommunerna	83
9. Lag om ändring av 2 § lagen om företagsstöd	84

10. Lag om ändring av 1 § aravalagen	84
11. Lag om ändring av 1 § lagen om räntestöd för ägarbostadslån	85
12. Lag om ändring av 25 kap. 4 § ärvdabalken	86
13. Lag om ändring av lagen om avträdelsepension	87
14. Lag om ändring av 13 och 40 § lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare	88
15. Lag om ändring av 14 § lagen om överlåtelseskatt	89

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Anslutningsfördraget

I anslutningsakten till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (EU), nedan anslutningsfördraget, avtalades om arrangemang gällande strukturstöd under övergångstiden. Enligt den kan Finland till utgången av 1999 stöda investeringar inom svin- och hönshushållningen, förutsatt att stödbeloppet inte överskrider det maximibelopp som EU anser vara godtagbart för statligt stöd, att den totala produktionskapaciteten inte ökar och att de begränsningar för lägenheternas produktionskapacitet som överenskommit med kommissionen iaktas. Kompletterande stöd för produktion inom trädgårdsodlingen samt produktionen av levande växter och blomsterodlingsprodukter får inte heller medföra en tillväxt av den totala produktionskapaciteten. Enligt anslutningsakten kan Finland fram till utgången av 2001 bevilja nationellt stöd för lägenheter med ekonomiska svårigheter. I anslutningsakten har också överenskommit om att förordningen om producentorganisationer och sammanslutningar av dessa skall tillämpas i hela Finland.

Utgående från anslutningsakten fastställdes de områden som är olika på basis av de stöd som skall riktas till dem. Finland har indelats i stödområdena A, B och C.

1.2. Europeiska gemenskapens regelverk

Europeiska gemenskapens strukturfonder - mål och verksamhet

I syfte att stödja uppnåendet av målen för den gemensamma jordbrukspolitikens har en utvecklings- och garantifond för jordbruket inrättats i enlighet med artikel 40.4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG), nedan fördraget. Utvecklings- och garantifonden för jordbruket består av en utvecklingssektion och en garantisektion. Utvecklingssektionen skall i enlighet med artikel 130 a i fördraget uppnå de struktur- och regionalpolitiska målen för gemenskapen. Medlemsstaterna är skyldiga att samordna de ekonomiska politikområdena så, att

de mål som uppställs i artikel 130 a beaktas. EG stöder denna verksamhet via sina strukturfonder, dvs. med medel ur utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ), Europeiska socialfonden och Europeiska regionala utvecklingsfonden, samt dessutom via Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsinstrument i enlighet med artikel 130 b i fördraget. Strukturfonderna är inte självständiga utan får sina medel direkt från Europeiska unionens budget. Strukturfondernas utgifter styrs genom rättsakter och utgiftsramar som gäller för en finansieringsperiod i taget. Innevarande finansieringsperiod omfattar åren 1994—1999.

Stödet från strukturfonderna samt samordnandet av verksamheten, dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbanken och övriga finansieringsorgan, har reglerats i rådets förordning (EEG) nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet, dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och övriga befintliga finansieringsorgans verksamhet. Förordningen har reviderats genom förordning (EEG) nr 2081/93. Med hjälp av strukturfonderna genomförs principen om ekonomisk och social kohesion, dvs. samhörighetsprincipen, som ingår i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, nedan EG-fördraget. Principen innebär att man strävar efter att minska regionala utvecklingsskillnader. De svagast utvecklade områdena och områden på tillbakagång stöds genom strukturpolitiska åtgärder.

För att det stöd som erhålls från strukturfonderna skall styras till rätta objekt, har man kommit överens om fem mål. Målen grundar sig på rådets förordning (EEG) nr 2081/93 och den förordning som preciserar den, rådets förordning (EEG) nr 2082/93. De prioriterade målen är

1) att främja utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare, mål 1,

2) att omvandla de regioner, gränsregioner och delar av regioner som allvarligt påverkas av industriell tillbakagång, mål 2,

3) att bekämpa långvarig arbetslöshet och underlätta integrationen i arbetslivet av unga människor och av personer som drabbats av utestängning från arbetsmarknaden, mål 3,

4) att underlätta anpassningen av arbetare av båda könen till industriella förändringar och förändringar i produktionssystemen, mål 4, och

5) att främja landsbygdens utveckling genom

a) att påskynda anpassningen av jordbruksstrukturerna inom ramen för reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken, mål 5 a, och

b) att underlätta landsbygdens utveckling och strukturanpassning, mål 5 b.

På mål 6, som baserar sig på anslutningsakten och som gäller enbart Finland och Sverige, tillämpas vad som i ovan nämnda EG-förordningar bestäms om mål 1.

Strukturfonderna finansierar både regionala åtgärder och åtgärder som riktas horisontellt till hela gemenskapen. Fonderna finansierar dessutom program som baserar sig på gemenskapsinitiativ. Landsbygdens utveckling främjas genom åtgärder som syftar till att påskynda anpassningen av jordbruksstrukturerna till den gemensamma jordbrukspolitiken samt genom åtgärder som underlättar jordbruksområdenas utveckling och strukturanpassning. De förra är sådana som skall genomföras inom hela gemenskapen, s.k. horisontella strukturstöd. De senare är åter regionala stöd som gäller vissa särskilt definierade regioner.

Målprogrammen kompletteras genom gemenskapsinitiativprogram. Åtgärderna inom gemenskapsinitiativprogrammen kännetecknas av gränsöverskridande samarbete mellan stater och regioner samt av att den verksamhet som finansieras är innovativ och står som exempel även utanför målområdet. Under programperioden 1995—1999 kan i Finland beviljas stöd ur EU:s strukturfonder för program enligt mål 2, 3, 4, 5a och 5b samt 6 och för gemenskapsinitiativprogrammen LEADER II, INTERREG II, EMPLOYMENT, ADAPT, SME, URBAN och PESCA.

I Finland används program inom EU:s mål 2, 5b och 6 samt gemenskapsinitiativprogrammen LEADER II och INTERREG II för att utveckla landsbygden. Av gemenskapsinitiativen är programmet LEADER II inriktat på landsbygdsutveckling och programmet INTERREG II på gränsområdes-samarbete. De nämnda programmen har en regional inriktning. Mål 6 omfattar dock även åtgärder enligt målen 3, 4 och 5a, vilka är horisontella till sin karaktär. I rådets för-

ordning (EEG) nr 2052/88 bestäms vilka åtgärder som skall ingå i mål 2- och 5b-programmen. Program för mål 6 baserar sig på artiklarna 1 och 4 i protokoll nr 6 till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen. I artikel 11 i rådets förordning (EEG) nr 4253/88 om tillämpningsföreskrifter för förordning (EEG) nr 2052/88 vad gäller samordningen av de olika strukturfondernas verksamheter dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamheter bestäms om gemenskapsinitiativ och således även om kommissionens åtgärder i anslutning till gemenskapsinitiativprogrammen LEADER II och INTERREG II. Enligt artikeln får kommissionen på eget initiativ besluta att föreslå medlemsstaterna att de skall lämna in ansökningar om stöd till åtgärder av väsentlig betydelse för gemenskapen.

De åtgärder som delvis stöds av gemenskapen skall ingå i den plan som medlemsstaterna uppgör för varje mål. Gemenskapen deltar i finansieringen av åtgärder bara om den godkänner planen och de åtgärder som presenteras där.

Förbättring av jordbruksstrukturen

Bestämmelser om utvecklingen av jordbruksstrukturen finns huvudsakligen i rådets förordning (EEG) nr 2328/91 om förbättring av jordbruksstrukturens effektivitet. Bestämmelser om särskilt stöd för mindre gynnade områden finns i rådets direktiv 75/268/EEG om jordbruk i bergsområden och vissa mindre gynnade områden. Förordning (EEG) nr 2328/91 och direktiv 75/268/EEG har sedermera upphävts genom en ny förordning av rådet, rådets förordning (EG) nr 950/97 om förbättring av jordbruksstrukturens effektivitet, nedan EG:s strukturförordning. Förordningen trädde i kraft den 9 juni 1997. I EG:s strukturförordning regleras ramarna för en gemensam stödberättigad verksamhet. Förordningen innehåller dessutom bestämmelser om investeringsstöd till jordbruksföretag (gårdsbruksheter i finsk lagstiftning), särskilt stöd till unga jordbrukare, statsstöd för investeringar i jordbruksföretag, stöd för införande av bokföring i jordbruksföretag, startstöd till sammanslutningar av jordbrukare och till etablering av avbytartjänster, stöd till företagsledningstjänster, stöd till mindre gynnade jordbruksområden och stöd till yrkesutbildningen inom jordbruket samt all-

männa och finansiella bestämmelser. I den mån EG deltar i finansieringen beviljas stödet som medfinansiering från utvecklingssektionen vid EUGFJ.

Systemet med investeringsstöd kan tillämpas både på jordbrukare som har jordbruk som huvudsyssla och på jordbrukare som får sin huvudsakliga inkomst från jordbruksföretaget.

I rådets förordning bestäms om en förbättringsplan för jordbruksföretaget, jordbrukarnas yrkeskunskaper och stödbjekt. Dessa omfattar bl.a. investeringar som avser kvalitativ förbättring, omställning av produktionen enligt marknadens behov, diversifiering av verksamheterna inom företaget eller minskning av produktionskostnaderna.

Stödet får dock nekas eller begränsas, om de berörda investeringarna leder till en ökning av företagets produktion av produkter för vilka det inte finns några normala avsättningsmöjligheter på marknaden.

Det maximala antalet investeringar har inte begränsats i sig. När det gäller investeringar som berättigar till medfinansiering finns dock ett tak för varje lägenhet och för årsverken. Stödet kan beviljas som bidrag eller räntestöd. I förordningen bestäms möjligheterna för beviljande av nationellt stöd.

Med stöd av EG:s strukturförordning får startstöd beviljas till unga jordbrukare under 40 år. Unga jordbrukare får dessutom beviljas kompletterande stöd för investeringar, förutsatt att jordbrukarna har de yrkeskvalifikationer som krävs.

En medlemsstat får dessutom bevilja stöd för införande av bokföring i jordbruksföretag, startstöd till sammanslutningar av jordbruksföretag, startstöd till etablering av avbyttjänster, stöd till införande av rådgivningstjänster som tillhandahåller företagsledningstjänster och stöd för yrkesutbildning.

Utveckling av bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter

Bestämmelser om en stödordning (stödsystem i finsk lagstiftning) för utveckling av bearbetnings- och saluföringsförhållandena (förädling och marknadsföring i finsk lagstiftning) i fråga om jordbruksprodukter finns i rådets förordning (EG) nr 951/97. I gemenskapernas kommissions beslut 96/173/EG anges, i enlighet med gemenskapens verksamhetsprinciper och i synnerhet med beaktande av den gemensamma jord-

brukspolitiken, de urvalskriterier som används vid valet av projekt som berättigar till stöd.

Stödsystemet i fråga syftar till att underlätta utvecklingen och rationaliseringen av hanteringen, förädlingen och marknadsföringen av jordbruksprodukter. Stödberättigade är sådana investeringar som underlättar omställning av produktionen enligt förändringar i efterfrågan och som minskar behovet av marknadsinterventioner genom att främja strukturutvecklingen på lång sikt eller uppmuntrar till att utnyttja biprodukter.

Stödet, som betalas från utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, betalas i allmänhet i form av bidrag.

Stöd för inrättande av producentorganisationer, producentgrupper och sammanslutningar av dessa

I rådets förordning (EEG) nr 1360/78 bestäms om producentgrupper för jordbrukare och sammanslutningar av dessa. I kommissionens förordning (EEG) nr 220/91 föreskrivs åter den lands- och produktvisa tillämpningen av förordningen i fråga.

Rådets förordning (EG) nr 2200/96 gäller organisationen av marknaden för frukt-, bär- och grönsakssektorn.

I förordningen finns också bestämmelser om trädgårdsproducenternas saluföringssammanslutningar, s.k. producentorganisationer. Denna förordning kompletteras av kommissionens förordning (EG) nr 412/97, som gäller producentorganisationer, av kommissionens förordning (EG) nr 478/97, som gäller handlingsprogram och finansieringsstöd för producentorganisationer, samt av kommissionens förordning (EG) nr 20/98, som gäller stöd till förhandserkända producentgrupper. Artikel 53 i rådets förordning (EG) nr 2200/96 tillåter dessutom att betalningen av det femåriga startstödet enligt artikel 14 i den tidigare förordningen (EEG) nr 1035/72 om organisationen av marknaden för frukt och grönsaker slutförs.

Stödåtgärderna syftar till att främja jordbrukarnas och trädgårdsproducenternas kommersiella organisering så att de producenter som är medlemmar i sammanslutningarna gemensamt kan anpassa sin produktion och sitt utbud till marknadskraven.

Stöd för inrättande av saluföringssammanslutningar beviljas i regel nya samman-

slutningar, men stödet kan även i vissa fall beviljas befintliga sammanslutningar.

Till erkända och förhandserkända saluföringssammanslutningar kan stöd för inrättande betalas i fem års tid.

Stödordning för jordbruket i mindre gynnade områden

Bestämmelser om systemet för utveckling av jordbruket i mindre gynnade områden inom gemenskapen finns i rådets direktiv 75/268/EEG om jordbruk i bergsområden och i vissa mindre gynnade områden samt i EG:s strukturförordning.

Stödsystemet för jordbruket i mindre gynnade områden inom gemenskapen, s.k. LFA-områden, syftar till att säkerställa fortsatt jordbruksverksamhet och därmed bibehålla ett befolkningsminimum i vissa områden som är mindre gynnade med tanke på jordbruksverksamhet. Medlemsstaterna i Europeiska unionen kan införa stödordningen i syfte att främja jordbruksverksamheten och höja jordbrukarnas inkomster i dessa områden.

Medlemsstaterna kan betala ett årligt kompensationsbidrag för stöd till jordbruksverksamhet, vilket skall fastställas med hänsyn till de bestående naturbetingade nackdelarna. Kompensationsbidraget får ges till jordbrukare som brukar minst tre hektar brukbar jordbruksmark och som åtar sig att utöva jordbruksverksamhet i enlighet med målen för stödordningen för jordbruk i LFA-områdena under minst fem år från och med den första utbetalningen av kompensationsbidraget.

Medlemsstaterna får föreskriva vissa kompletterande eller inskränkande villkor för beviljande av kompensationsbidrag.

Miljöstöd för jordbruket

Bestämmelser om en stödordning för miljöstöd för jordbruket i Europeiska gemenskapen finns i rådets förordning (EEG) nr 2078/92 om produktionsmetoder inom jordbruket som är förenliga med miljöskydds- och naturvårdskraven. Stödordningen syftar till att minska miljöförstörelsen inom jordbruket samt att för sin del säkerställa en rimlig inkomst för jordbrukarna. Systemet syftar till att främja användningen av sådana produktionsmetoder som minskar miljöbelastningen av jordbruket, bevarar jordbrukslandskapet samt främjar naturens

mångfald. Förordningen förpliktar medlemsstaterna att införa stödordningen. Jordbrukarna har frihet att välja om de förbinder sig till stödordningen eller inte.

Det stöd som betalas skall kompensera jordbrukarna för kostnader och inkomstbortfall på grund av åtgärder i enlighet med stödordningen. Stödet kan också delvis användas som en ekonomisk drivfjäder. Medlemsstaterna skall fastställa de allmänna villkoren för beviljande av stöd och bl.a. stödbeloppet.

Stöd för åkerbeskogning och skogsförbättring

Stöd för beskogning av jordbruksmark beviljas med stöd av rådets förordning (EEG) nr 2080/92 om en gemenskapsordning för stöd till skogsbruksåtgärder inom jordbruket. Här är det fråga om ett stödprogram som främjar skogsbruksåtgärder enligt mål 5a, inbegripet åkerbeskogning. Åtgärder enligt förordningen är obligatoriska för medlemsstaterna.

Stödet syftar till att komplettera de förändringar som skall införas enligt den gemensamma organisationen av marknaderna, bidra till en förbättring av skogsresurserna och till mer miljöanpassade driftsformer på landsbygden samt till att bekämpa växthus-effekten.

Förordningen förbjuder dock inte medlemsstaterna att vidta ytterligare stödåtgärder vars villkor och beviljande skiljer sig från dem som fastställs i förordningen eller vars belopp överstiger de gränser som fastställs i förordningen, under förutsättning att framför allt gemenskapens konkurrensvillkor tillåter detta.

Stödet beviljas ur Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, garantisektionen, inom ramen för nationella eller regionala program eller på basis av områdesplaner verkställda av medlemsstaterna.

1.3. Den nationella lagstiftningen

Lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket

Lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket (1303/1994), nedan strukturpolitiklagen, stiftades efter Finlands anslutning till Europeiska unionen. Lagen

trädde i kraft vid ingången av 1995. Lagen är en ramlag där statsrådet har getts fullmakt att ta i bruk strukturstöd för jord- och skogsbruket, vilka delfinansieras av Europeiska gemenskapen. Syftet med lagen är att främja gårdsbrukets och landsbygdsnäringslagens strukturella anpassning till Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik samt att skapa förutsättningar för att landsbygden i övrigt utvecklas. Europeiska gemenskapens regelverk gällande strukturstöd förutsätter nationella bestämmelser om de behöriga myndigheterna samt om vissa detaljerade förutsättningar för beviljande av stöd. I lagen har dessutom föreskrivits ytterligare nationella villkor för beviljande av stöd inom ramen för EG:s regelverk. Villkoren för beviljande av stöd har huvudsakligen uppställts redan i gemenskapslagstiftningen, och nationell reglering på lagnivå har inte behövts, utan statsrådet och i vissa fall jord- och skogsbruksministeriet har bemyndigats att utfärda sådana mera detaljerade bestämmelser som behövs. Lagen möjliggör även genomförandet av målprogram samt gemenskapsinitiativ inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

I strukturpolitiklagen finns bestämmelser om administrationen av sådana stödsystem för gårdsbruket, förädlingen av jordbruksprodukter och programbaserade stödsystem för landsbygden vilka delfinansieras med medel ur Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket. Stöden finansieras huvudsakligen av utvecklingssektionen vid utvecklings- och garantifonden för jordbruket. Garantisektionen finansierar dock åtgärder som gäller förtidspension, beskogning av åker och skogsförbättring samt miljöstöd för jordbruket. Utöver gemenskapens medfinansiering förutsätter gemenskapen att medlemsstaterna finansierar en del av stödet.

I lagen ingår bestämmelser om administrationen av offentliga medel från en sammanlutning utanför finska staten tillsammans med stöd av statens egna medel samt bestämmelser om styrningen av medlen via statsbudgeten eller en fond utanför budgeten till den slutliga stödtagaren. Lagen gäller hela strukturstödet, dvs. både gemenskapens och finska statens andel av stödet.

Landsbygdsnäringslagen

Landsbygdsnäringslagen (1295/1990) trädde i kraft vid ingången av 1991. Genom la-

gen upphävdes lagen om gårdsbruksenheter (188/1977), som tidigare styrte finansieringen av gårdsbruket. Syftet med landsbygdsnäringslagen är att förbättra gårdsbrukets struktur och verksamhetsbetingelser samt att främja näringsverksamheten på landsbygden och göra den mångsidigare så att de mål som uppställts för Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik beaktas. Lagens mål nås bl.a. med hjälp av ekonomiska stöd, dvs. bidrag, lån och räntestöd, genom beviljande av statsborgen, överlåtelse av tillskottsområden samt genom frivillig skuldsanering. Stöd kan riktas till gårdsbruk, småföretagarverksamhet på landsbygden samt verksamhet som direkt främjar dessa, utnyttjande av bostadsbeståndet på landsbygden, vatten och avlopp samt bevarande av den traditionella miljön. Stöd kan beviljas ett företag som anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet. Beviljande av stöd förutsätter att stödtagaren bor på lägenheten eller i dess närhet. I fråga om den person som skall stödas uppställs dessutom villkor som gäller hans ställning, omständigheter och personliga egenskaper.

Utöver bestämmelser om finansieringen av de egentliga landsbygdsnäringslagarna finns i lagen bestämmelser om förvärv och överlåtelse av mark i syfte att uppnå lagens syften. I lagen finns även bestämmelser om frivillig skuldsanering. Vid frivillig skuldsanering kan återbetalningstiden för statliga lån och fordringar förlängas, räntan sänkas samt befrielse från betalning av ränta och amorteringar beviljas. Motsvarande reglering kan medges även i fråga om räntestödslån.

Verkställigheten av lagen sköts förutom av jord- och skogsbruksministeriet även av arbetskrafts- och näringscentralerna och av kommunernas lantbruksmyndigheter, som dessutom som hjälp kan anlita andra i lag nämnda myndighetsinstanser och rådgivande organisationer.

Landsbygdsnäringslagen har ändrats flera gånger efter ikraftträdandet. Efter Finlands anslutning till Europeiska unionen ändrades landsbygdsnäringslagen så, att tillämpningen av det nationella stödsystemet inte avviker från målen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Tillämpningsområdet för landsbygdsnäringslagen preciserades samtidigt så, att det nationella stödsystemet kom på andra plats i förhållande till EU:s motsvarande stödsystem, dvs. stödordningar. De nationella stödsystemen bibehölls endast för

sådana fall där jordbrukaren inte uppfyller villkoren för beviljande av delfinansierade stöd.

I fråga om förfarandena och systemet för beslutsfattande vid gottgörelser som skall betalas till kreditinstituten (benämns kreditinrättningar i landsbygdsnäringslagen; nedan kreditinstitut) ändrades bestämmelserna om statens ansvar 1996 så, att jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral skall betala gottgörelsen till kreditinstitutet. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om verkställigheten av statens ansvar samt och om det belopp som skall betalas i gottgörelse. För att precisera förfarandena och systemet för beslutsfattande i anslutning till statens ansvar ändrades landsbygdsnäringslagen så, att förfarandet klart framgår av bestämmelsen.

I samband med den nya jordabalken (540/1995), som trädde i kraft vid ingången av 1997, bringades landsbygdsnäringslagens bestämmelser om lagstadgade panträtter i överensstämmelse med bestämmelserna i den nya jordabalken. Samtidigt slopades den lagstadgade panträtten enligt landsbygdsnäringslagen för statens försäljningsprisfordringar samt för bidrag som beviljats av statsmedel och som skulle indrivivas. Bestämmelserna om panträtt för obetald köpeskillning i landsbygdsnäringslagen upphävdes. Köpeskillingsfordran kan tryggas genom inteckningsbaserad panträtt eller, efter den nya jordabalkens ikraftträdande, även med ägar- och hävningsförbehåll. I den nya jordabalken finns inte heller någon bestämmelse om panträtt för obetald köpeskillning. I samband med att den lagstadgade panträtten slopades, slopades också den omedelbara verkställbarheten i fråga om statens köpeskillingsfordran. Med tanke på fastighetsköparens rättskydd kunde det inte anses tillfredsställande att en fordran som grundade sig på ett fastighetsköp kunde indrivivas ur den överlåtna fastigheten utan att ärendet först underställdes domstolsutredning.

Från ingången av 1997 vidtogs lagstiftningsåtgärder som gjorde det möjligt att ta i bruk de nationella stödformer som behövs för att införa den stödordning om nationellt specialstöd som baserar sig på artikel 141 i anslutningsfördraget och som kommissionen godkände den 30 juli 1996. I anslutning till den av kommissionen godkända stödordningen företogs nödvändiga ändringar gällande strukturstöden i landsbygdsnäringsla-

gen. Ändringarna gjorde det möjligt att bevilja det av kommissionen godkända förhöjda investeringsstödet, stödet för diversifiering av jordbruksproduktionen och det kompletterande stödet till unga jordbrukare.

Övriga nationella författningar

Renhushållningslagen (161/1990), naturnäringslagen (610/1984) och skoltlagen (253/1995) bildar tillsammans en helhet som syftar till att förbättra verksamhetsbetingelserna för renhushållning och idkande av naturnäringar i de nordliga delarna av landet.

Inom renskötselområdet kan renhushållning understödjas med stöd av renhushållningslagen. Genom renhushållningslagen upphävdes den tidigare lagen om renskötselägenheter (590/1969). Syftet med renhushållningslagen är att förbättra utkomstmöjligheterna och levnadsförhållandena för dem som idkar renhushållning samt att stödja renbeteslagens verksamhet.

Med stöd av naturnäringslagen kan man inom naturnäringsområdet i den nordligaste delen av Lapplands län stöda investeringar som behövs inom naturnäringarna samt byggande av bostadsbyggnader och förvärv av naturnäringslägenheter. Med naturnäringar avses bl.a. jordbruk i liten skala, bärplockning, jakt, fiske och renhushållning. Stödmetoderna utgörs av tilldelande av mark, andelar och rättigheter samt beviljande av kredit och bidrag. Stödtagaren skall helt eller huvudsakligen erhålla sin utkomst genom renhushållning eller naturnäringsverksamhet. Till sin ekonomiska ställning, sina förhållanden samt sina personliga egenskaper skall han vara sådan att det bör anses ändamålsenligt att bistå honom. Som ett ytterligare villkor för beviljande av stöd har uppställts att inkomsterna av yrkesutövning eller företagsverksamhet inte får vara större än fastställda maximibelopp.

Skoltlagen trädde i kraft 1995, och den ersatte den tidigare lagen med samma namn (611/1984). Syftet med lagen är att främja levnadsförhållandena och utkomstmöjligheterna för skoltarna och inom skoltområdet samt att främja skoltkulturen. I syfte att uppnå målen utvecklas skoltområdet bl.a. genom att naturnäringarna och andra näringar främjas och skoltarnas bostadsförhållanden förbättras. I lagen sägs att en förutsättning för att en skolt skall kunna bli delaktig av stö-

dåtgårderna är att han bor stadigvarande inom skoltområdet.

Utvecklingen av såväl samhällenas som de glesbebyggda områdenas vatten och avlopp kan understödjas enligt lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (56/1980). Vatten- och avloppsåtgärder vidtas även med stöd av statsrådets beslut om statens vatten- och avloppsarbeten (976/1985). Utnyttjande och vård av vattendragen samt åtgärder som främjar skydd mot översvämningar har stötts i statsbudgeten samt enligt lagen om statens deltagande i kostnaderna för vissa jord- och vattenbyggnadsarbeten (433/1963). Denna lag har upphävts genom lagen om stödjande av grundtorrläggning (947/1997). Med stöd av den kan stöd beviljas bolag som avses i vattenlagen (264/1961) eller fastighetsägare för ett gemensamt grundtorrläggningsprojekt. Eftersom det i lagen om stödjande av grundtorrläggning inte finns några bestämmelser om stödjande av skydd mot översvämningar eller andra vattendragsåtgärder, är avsikten att bestämmelser om detta skall utfärdas med stöd av lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag.

1.4. Bedömning av nuläget

I vid bemärkelse består den strukturlagstiftningshelhet som gäller jordbruket av lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket, vilken gäller stöd som EU delfinansierar och med vilken man styr verkställigheten av EG:s regelverk och kompletterar dem, samt av landsbygdsnäringslagen, naturnäringslagen och renhushållningslagen, vilka helt och hållet baserar sig på den nationella finansieringen. Av dessa gäller lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket samt landsbygdsnäringslagen närmast förbättrande av gårdsbrukets och de övriga landsbygdsnäringslagarnas verksamhetsbetingelser. Renhushållningslagen och naturnäringslagen utgör däremot tydligt en egen helhet, som syftar till att förbättra verksamhetsbetingelserna för renhushållningen och naturnäringshushållningen i de nordliga delarna av landet.

Bakgrunden till den nationella strukturlagstiftningen utgörs av den tidigare lagstiftningen om kolonisation, markförvärv, jorddisposition och finansiering av jordbruket. Landsbygdsnäringslagen står som grund för

den gällande nationella lagstiftningen. Trots att naturnäringslagen och renhushållningslagen är separata lagar innehåller de flera hänvisningar till landsbygdsnäringslagen. Andringar av landsbygdsnäringslagen har således föranlett behov av att ändra även renhushållningslagen och naturnäringslagen. Eftersom ändringarna av praktiska skäl inte har kunnat företas samtidigt har det varit svårt att tillämpa lagarna.

Finlands anslutning till Europeiska unionen och den ändring av författningsgrunden för strukturlagstiftningen som föranletts av detta har varit den väsentligaste förändringen i omvärlden under de senaste åren. Lagstiftningen om EU-delfinansieringen grundar sig i första hand på EG-förordningar jämte kompletterande nationella författningar. Bestämmelser som grundar sig uteslutande på nationell finansiering finns däremot i separata lagar. I fråga om finansieringen av landsbygdsnäringslag har situationen i praktiken utformats så att på stödformer som med tanke på jordbrukare och andra målgrupper är likartade tillämpas sådana förutsättningar för erhållande av stöd och sådana förfaranden som avviker från varandra på basis av två olika slags lagstiftningar. Allt som allt kan man konstatera att jordbrukets strukturlagstiftning för närvarande utgör en svårbevärad helhet med tanke på den praktiska tillämpningen, vilket kan anses vara otillfredsställande såväl för stödtagarna och de andra målgrupperna som för förvaltningen. Bland annat på grund av detta bör hela jordbrukets strukturlagstiftning revideras genom att bestämmelserna om näringsverksamheten på landsbygden sammanförs till en egen helhet. I fortsättningen bör lagstiftningen om renhushållningen och naturnäringslagarna utvecklas så, att den bildar en egen lagteknisk helhet.

Ett centralt problem vid samordningen av systemen enligt lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket samt enligt landsbygdsnäringslagen har varit att de villkor för beviljande av stöd som uppställs i EG:s regelverk och de nationellt uppställda villkoren delvis har definierats på ett oenhetligt sätt. Definitionerna avviker bl.a. i fråga om boendekravet och granskningen av inkomster utifrån. I systemen har kretsen av stödtagare delvis avgränsats på olika sätt. Även bestämmelserna om beslutsfattande, ändringssökande och övervakning avviker från varandra. Dessa missförhållanden bör

avhjälpas genom att förfarandena i fråga om finansieringsvillkor och beslutsfattande för-
enhetligas.

Frivillig skuldsanering för gårdsbruksheter har utretts bl.a. i promemorian av arbetsgruppen för gårdsbrukens skulder (JSM:s arbetsgruppspromemoria 1996:8). För närvarande motsvarar inte skuldsaneringen till alla delar de mål som uppställts för den. Skuldsaneringsförfarandet bör således revideras.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Mål

Syftet med propositionen är att förenhetliga de av EU delfinansierade och de nationella finansieringssystemen genom att sammanföra de nationella författningarna gällande detta i samma lag. Ett centralt mål är att skapa en sådan lagstiftningsmässig helhet som för sin del så väl som möjligt stöder en förbättring av verksamhetsbetingelserna för landsbygden och dess näringsverksamhet. Att samla bestämmelserna i en enda lag gör det möjligt att bättre än för närvarande förenhetliga finansieringsvillkoren och underlättar på så sätt den praktiska tillämpningen och administrationen. Propositionen syftar också till att minska det nuvarande antalet författningar och olika författningsnivåer samt till att förenhetliga och förenkla de administrativa förfarandena, vilket för sin del förbättrar hela finansieringssystemets funktionsduglighet.

Utöver att förenhetliga finansieringsvillkoren är syftet att ändra dem så, att de bättre lämpar sig för den nuvarande omvärlden. Dylåka ändringar är bl.a. att boendekravet slopas samt att uppfyllandet av stödvillkoren bedöms enligt företag i stället för att, såsom nu, granskas enligt familj. Jordbruksföretagarnas inkomster av annan verksamhet än landsbygdsföretagande bör granskas enligt vad som i EG:s strukturförordning bestäms om stödberättigade företagare. När det är fråga om andra än ovan nämnda stödberättigade företagare, bör inkomsterna av annan verksamhet än landsbygdsföretagande granskas bara i fråga om sökandens inkomster.

Aven bestämmelserna om kretsen av stödtagare föreslås bli ändrade så, att de är enhetliga oavsett stödform och så, att vissa

onödiga begränsningar avskaffas. Syftet med ändringen av finansieringsvillkoren är att slopa de föråldrade bestämmelserna samt att anpassa finansieringsvillkoren så, att de bättre än för närvarande motsvarar de finansieringsvillkor som generellt antagits inom EU. Utgångspunkten är att granskningen av landsbygdsföretagens lönsamhet är en viktig faktor med tanke på villkoren för erhållande av stöd.

2.2. De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket och landsbygdsnärlagen upphävs och att en ny ersättande lag stiftas, lagen om finansiering av landsbygdsnärlagen. Lagen skall på ett övergripande sätt innehålla bestämmelser om såväl av EU delfinansierade stöd som nationella stöd vilka gäller finansiering av landsbygdsnärlagen, olika stödformer och grunderna för erhållande av stöd. Utöver allmänna bestämmelser skall lagen enligt förslaget innehålla särskilda kapitel med bestämmelser om av EU delfinansierat stöd, programbaserat stöd avsett för utveckling av landsbygden och nationellt finansieringsstöd. Som egna helheter föreslås bestämmelser om beslutsfattande, ändringsökande, verkställighet och övervakning.

Lagen skall på ett heltäckande sätt gälla strukturpolitiska stöd, programbaserade och andra stöd som hänför sig till jordbruket, småföretagarverksamheten på landsbygden samt till landsbygden och närområdessamarbetet och som finansieras av nationella medel samt helt eller delvis av medel från Europeiska unionen. Detta gäller till den del jord- och skogsbruksministeriet har anvisats medel för finansiering av dessa åtgärder.

Sakinnehållet i den föreslagna lagen motsvarar till största delen gällande lagstiftning. Det föreslås dock att förutsättningarna för erhållande av stöd ändras till vissa delar. Det föreslås att vissa begränsningar i fråga om kretsen av stödtagare avskaffas genom att de allmänna förutsättningarna för erhållande av stöd definieras så, att stöd i regel kan erhållas oavsett formen av företagsverksamhet. En allmän förutsättning är att stöd får beviljas endast sådan företagsverksamhet som anses ha förutsättningar för lönsam verksamhet och som med beaktande av lagens syften kan anses vara sådant att det är ändamålsen-

ligt att stöda den. Avvikelse från kravet på lönsamhet skall dock kunna göras i fall som bestäms genom beslut av statsrådet, bl.a. i fråga om miljöstöd och stöd som beviljas på basis av ogynnsamma odlingsförhållanden.

Stöd skall inte kunna beviljas den som är under 18 år eller den som har fyllt 65 år. Avvikelse från ålderskravet kan dock medges genom beslut av statsrådet. Avsikten är att nuvarande praxis skall följas i fråga om ålderskraven.

Enligt de nuvarande bestämmelserna får finansieringsstöd i regel beviljas bara om stödtagaren uppfyller vissa krav på boende. Landsbygdsföretagandets karaktär har dock ändrats så pass att det inte under rådande förhållanden längre kan anses vara motiverat att koppla det till de tämligen schematiska förutsättningarna. I propositionen föreslås därför att kravet på boende som ett villkor för finansieringsstöd slopas. Detta motsvarar också gällande praxis i så gott som alla andra medlemsstater i Europeiska unionen.

Enligt den gällande lagstiftningen får inte stödtagarens eller makens eller makans inkomster av annat yrke än landsbygdsnäringsverksamhet överstiga ett genom förordning fastställt belopp. När det gäller stöd som EU delfinansierar är beloppet av inkomster utifrån inte i sig begränsat, men inkomsterna beaktas vid en kalkylering där sökandens totala inkomster, inkomster av jordbruket och inkomster av gårdsbruksheten jämförs. I propositionen föreslås att inkomster av annan verksamhet än av landsbygdsföretaget skall kunna beaktas bara i fråga om sådana företagare som inte betraktas som jordbrukare enligt artikel 5 i EG:s strukturförordning. Statsrådet skall besluta om beräkningen av inkomster utifrån.

I propositionen föreslås utöver de nämnda ändringarna att de begränsningar avskaffas som gäller nationell finansiering av företagsverksamhet på områden som har planlagts. Det skall således alltid vara möjligt att bevilja stöd även till områden som har planlagts, om planbestämmelserna tillåter den verksamhet som skall stödas.

I vissa situationer får åtgärder enligt landsbygdsnäringslagen inte riktas till ett sådant gårdsbrukskomplex som genom sökandens eller hans föräldrars försorg under de senaste tio åren har splittrats på ett ofördelaktigt sätt. Då de synnerligen schematiska bestäm-

melserna om splittring lämpar sig illa som grund vid bedömning av lägenhetens livsduglighet och lönsamhet, har de inte längre tagits med i lagförslaget. Splittringen kan dock i praktiken fortsättningsvis ha betydelse för bedömningen av landsbygdsföretags förutsättningar att få stöd.

Den långsamma handläggningen av ansökningarna har varit ett problem vid skuldsanering enligt landsbygdsnäringslagen. Detta beror delvis på att alltför skuldsatta lägenheter har ansökt om skuldsanering. Å andra sidan har man inte lyckats få lägenheter med en sund produktionsstruktur att omfattas av skuldsaneringen i ett tillräckligt tidigt skede. Tröskeln för att ansöka om skuldsanering bör sänkas så, att skuldsanering på ett effektivare sätt än för närvarande kan användas som en förebyggande åtgärd.

I fråga om frivillig skuldsanering föreslås att förfarandet utvecklas så, att befrielse från betalning av statliga lån skall kunna medges i speciella situationer, oberoende av lånets ställning som säkerhet. Den gällande lagstiftningen föreslås också bli kompletterad så, att uppskov med betalningar skall kunna användas som en skuldsaneringsåtgärd samt så, att det återstående statliga lånet i särskilda fall skall kunna efterges av sociala skäl, om jordbrukaren har upphört med jordbruksproduktionen och om han inte heller förväntas ha några andra betydande inkomster. Syftet med propositionen är dessutom att det administrativa förfarandet vid frivillig skuldsanering skall kunna försnabbas jämfört med nuläget.

Bestämmelser om förvärv och överlåtelse av mark finns för närvarande i 8 kap. landsbygdsnäringslagen. Markdispositionsverksamheten syftar i första hand till att i syfte att öka gårdsbruksheternas lägenhetsstorlek förvärva mark för de mål som anges i landsbygdsnäringslagen och av de förvärvade områdena bilda tillskottsområden och andra nödvändiga områden. Eftersom disponering av mark dock inte längre såsom tidigare finansieras genom beviljande av långfristiga lån för förvärv av mark, lämpar sig bestämmelserna illa för den nya lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag. Det föreslås därför att bestämmelserna om markanvändning till behövliga delar skall tas in i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966).

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Statsekonomiska verkningar

Avsikten är att åtgärder enligt den föreslagna lagen skall finansieras både med medel i statsbudgeten och med medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond. För en del av åtgärderna kan dessutom erhållas stöd från garan-

tisektionen vid EUGFJ samt av medel ur EG:s övriga strukturfonder. Den föreslagna lagen förändrar inte i någon väsentlig mån den nuvarande användningen av medel. Föremålen för stödet bibehålls i det närmaste oförändrade.

Med stöd av lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket samt landsbygdsnäringslagen beviljades stöd i form av bidrag på följande sätt 1997:

Av anslag i statsbudgeten:

Stödform	Nationell medfinansiering milj. mk	EU:s medfinansiering milj.mk	Stöd sammanlagt milj. mk
LFA-stöd	1168	437	1605
Miljöstöd	823	809	1632
Stöd för åkerbeskogning	21	21	42
Avträdelsetöd	79	50	129
Programbaserat utvecklingsstöd	499	393	892
Övriga utvecklingsstöd	56	-	56

Ur gårdsbrukets utvecklingsfond:

Stödform	Nationell medfinansiering milj. mk	EU:s medfinansiering milj.mk	Stöd sammanlagt milj. mk
Investeringsstöd	369,6	34,7	404,3
Startstöd för unga jordbrukare	30,4	18,6	49,0
Stöd till producentorganisationer	-	-	-
Stöd till trädgårdsodlingens producentorganisationer	0,5	0,5	1,0
Stöd för småföretagarverksamhet	36,7	-	36,7
Programbaserat stöd	23,0	-	23,0

Lån med stöd beviljades 1997 till ett be-
lopp av sammanlagt 1 251,4 milj. mk, varav
lån som beviljades ur gårdsbrukets utveck-
lingsfond uppgick till 327,3 milj. mk. Lånen
fördelades som följer:

Föremål för lån	milj.mk
Gårdsbruksenheternas produktiva investeringar	728,2
Etablering	79,6
Markförvärv	171,2
Småföretagarverksamhet	78,1
Bostäder	82,2
Bostadslägenheter (-fastigheter)	112,1

Inom långivningen har stödet huvudsakli-
gen hänfört sig till räntan. Friår beviljades
1997 endast i fråga om amorteringar på av
EU delfinansierade lån till renhushållningen.
Stödformen användes inte i fråga om gårds-
bruksenheternas investeringslån, trots att
detta skulle ha varit möjligt i fråga om lån
som beviljats med stöd av lagen om struk-
turpolitiska åtgärder inom jord- och skogs-
bruket. Till lånen hänförde sig stöd om sam-
manlagt 408 milj. mk för hela lånetiden.

Kostnaderna för frivilliga skuldsaneringar
enligt landsbygdsnäringslagen uppgick till
1,8 milj. mk år 1997.

Den föreslagna lagen ökar inte utgifterna
för staten, men till vissa delar ändrar den
deras inriktning. Stödbesluten 1997 har fo-
kuserats till beviljande av förhöjt investe-
ringsstöd, som möjliggörs av unionsfördra-
get. Syftet har varit att påskynda gårds-
bruksenheternas strukturella anpassning till
medlemskapet i EU och till den gemen-
samma jordbrukspolitik. Avgörandena av
dessa stödansökningar påverkar ännu under
1998. Efter 1998 förväntas svin- och fjäder-
fåhushållningen samt antalet miljöinveste-
ringar minska avsevärt. På så sätt förskjuts
tyngdpunkten i finansieringen i riktning mot
finansiering av småföretagarverksamhet.

Stödnivåerna enligt de gällande författ-
ningarna varierar beroende på om det är frå-
ga om EU delfinansierade eller nationellt fi-
nansierade investeringar. Förslaget gör det
möjligt att i regel använda samma stödnivå
oavsett hur stödet finansieras.

Avsikten är att inte ändra dispositions-
objekten för gårdsbrukets utvecklingsfond.
En årlig dispositionsplan för fondens medel
skall alltså uppgöras, och i samband där-

med fattar man beslut om anslag för olika
stödbjekt. Arligen meddelas dessutom de-
taljerade föreskrifter om stödnivån enligt
stödbjekt.

Eftersom avsikten är att de gällande be-
stämmelserna skall tillämpas på programba-
serade stödsystem till programperiodens slut,
har förslaget tills vidare inte några verkning-
ar på deras stödutgifter.

Verkningar i fråga om jordbrukare

År 1997 finansierades sammanlagt ca
15 000 projekt. Kostnadsförslaget för pro-
jekten uppgick till sammanlagt ca 4,2 mrd.
mk. Antalet negativa beslut uppgick till
2 000. Trots att stödvillkoren till vissa delar
blev lindrigare, förväntas inte någon väsent-
lig ökning av antalet projekt som skall stö-
das. Betydelsen av de förenklade villkoren
är större när det gäller ansökningsförfarandet
och den administrativa behandlingen. Ge-
nom att avskaffa vissa gamla stödvillkor kan
man delvis råda bot på anhopningen av an-
sökningar vid arbetskrafts- och närings-
centralernas landsbygdsavdelningar. I vissa
enstaka fall kan de bestämmelser som före-
slås innebära att i synnerhet sådana samman-
slutningar som nu står utanför stödsystemen
kan komma att omfattas av stöden.

Däremot kan en eventuell höjning av stöd-
nivån göra det möjligt att allt bättre utnyttja
ny teknologi, eftersom kostnaderna för detta
inte helt och hållet skulle tillfalla jordbruka-
ren.

Det förenklade förfarandet för beviljande
av frivillig skuldsanering påskyndar behand-
lingen av ansökningarna. Det uppskattas att
arbetskrafts- och näringscentralerna årligen
kan behandla ca 200—300 flera ansökningar
än i dag.

3.2. Miljöeffekter

I den föreslagna lagen om finansiering av
landsbygdsnäringar sammanförs bestämmel-
sorna i landsbygdsnäringslagen och i lagen
om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och
skogsbruket. Bestämmelserna i den föreslag-
na lagen motsvarar huvudsakligen den gäl-
lande lagstiftningen. Förslaget anses således
inte ha några direkta nya verkningar på mil-
jön.

Syftet med den föreslagna lagen är, liksom
nu, bl.a. att utveckla landsbygden, att främja
ett hållbart utnyttjande av förnybara natur-

tillgångar samt att stödja glest bebyggda områden och samhällen. I åtgärder enligt lagen skall särskild uppmärksamhet fästas vid produktion enligt principen om hållbar utveckling, miljöaspekter samt principerna om hållbart utnyttjande av vattentillgångarna. Till denna del kommer den föreslagna lagens syften att främja beaktandet av miljöaspekter och hållbar utveckling vid landsbygdsutvecklingen.

Förslaget innehåller bestämmelser om bl.a. miljöstöd för jordbruket, kompensationsbidrag, finansiering av skogsbruksåtgärder samt vattentillgångsprojekt. Bestämmelserna har karaktären av hänvisningsbestämmelser till den gällande lagstiftningen eller motsvarar den. Till denna del medför författningsförslaget således inga nya verkningar på miljön. På systemet för jordbrukets miljöstöd tillämpas till slutet av den nuvarande fondperioden de författningar som gäller när lagen träder i kraft.

I bestämmelserna om programbaserade stöd för utveckling av landsbygden föreslås att när stöd beviljas gäller det att utreda bl.a. hur de planerade projekten eller åtgärderna påverkar regionens ekonomi, sociala förhållanden, utvecklingen av yrkesskickligheten och miljön. Genom stöd som ingår i av EU delfinansierade målprogram och i gemenskapsinitiativprogram kan man finansiera bl.a. åtgärder som hänför sig till förbättrande av infrastrukturen eller miljön. I sådana fall då föremålet för stödet är ett projekt som syftar till att förbättra infrastrukturen eller ett annat projekt som är viktigt med tanke på skyddet av miljön eller landsbygdsmiljön, kan projektkostnaderna helt och hållet finansieras med offentliga medel. Sådana projekt förblir i allmänhet i statens eller kommunens ägo. Dylika projekt som helt finansieras av staten har inte genomförts i praktiken. Det bedöms därför att förslaget miljöeffekter till denna del förblir små.

Förslaget gäller också för sin del jordbrukets investeringar i miljövärd. Nationellt finansieringsstöd kan enligt förslaget beviljas förutom för produktiva investeringar också för sådana investeringar i miljövärd som produktionsverksamheten förutsätter samt för utvecklingsprojekt som gäller förbättrande av miljön. Enligt förslaget kan stöd beviljas även för att förbättra boendemiljön samt för iståndsättande av kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värdefulla byggnader. Också till denna del motsvarar förslaget tidigare lag-

stiftning. Förslaget har således inga direkta nya miljöeffekter.

Det föreslås att den begränsning i tidigare lagstiftning som gällde beviljande av finansiering på områden som planlagts skall slopas så, att stöd alltid skall kunna beviljas också på planområden, förutsatt att planbestämmelserna tillåter den verksamhet som skall stödas.

I förslaget ingår också bestämmelser om behöriga myndigheter. Bestämmelserna motsvarar den gällande lagstiftningen. På så sätt ändrar förslaget inte de ansvarsförhållanden i det beslutsfattande som är viktigt med tanke på miljön.

3.3. Verkningar i fråga om organisation och personal

De föreslagna ändringarna medför inga ändringar i ministeriets och myndigheternas behörighetsförhållanden. Det kan uppskattas att det förenklade systemet minskar den arbetsmängd som behövs för verkställigheten. Propositionen har dock inte några direkta verkningar i fråga om antalet anställda.

4. Beredningen av propositionen

4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Beredningsorgan

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 29 augusti 1996 en arbetsgrupp (arbetsgruppen för revidering av landsbygdsnäringslagstiftningen) som skulle utarbeta ett förslag till revidering av landsbygdsnäringslagstiftningen. Arbetsgruppens uppdrag var att utarbeta ett förslag till helhetsöversyn av landsbygdsnäringslagstiftningen, varvid målet samtidigt var att i tillämpliga delar harmonisera finansieringsvillkoren och de administrativa förfarandena i fråga om nationella stödformer och sådana stödformer som delfinansieras av EU. Arbetsgruppen skulle dessutom utreda möjligheterna att sammanföra bestämmelserna i landsbygdsnäringslagen och lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket i en enda lag samt utreda verkningarna av sina utarbetade förslag på renhushållnings-, naturnäring- och skoltlagstiftningen. Arbetsgruppen avlät sin promemoria i maj 1997 (arbetsgruppspromemoria JSM 1997:16). I

promemorian föreslås enhälligt att bestämmelserna i landsbygdsnäringslagen och lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket skall förenhetligas och sammanföras i en lag om finansiering av landsbygdsnärings- och skogsbruk. Arbetsgruppen utredde också verkningarna av sina förslag på renhushållnings-, naturnärings- och skoltlagstiftningen samt föreslog att jord- och skogsbruksministeriet tillsätter en kommission för att utveckla lagstiftningen om renhushållning och naturnäringslagstiftningen.

Propositionen baserar sig på ovan nämnda arbetsgruppspromemoria. I propositionen har även beaktats de synpunkter som framförts i slutrapporten av arbetsgruppen för jordbrukspolitik (arbetsgruppspromemoria JSM 1997:2) samt i promemorian av arbetsgruppen för gårdsbrukets skulder (arbetsgruppspromemoria JSM 1996:8).

4.2. Remissutlåtanden

Utlåtande om promemorian av arbetsgruppen för revidering av landsbygdsnäringslagstiftningen har begärts av följande instanser: riksdagsgrupperna, Finlands Kommunförbund, finansministeriet, handels- och industriministeriet, inrikesministeriet, justitieministeriet, miljöministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, arbeidskrafts- och näringscentralerna, länsstyrelserna, Ålands länsstyrelser, de regionala miljöcentralerna, skogscentralerna, kreditinstitutet, jordbruksbranschens centralorganisationer, landsbygdscentralerna, renbeteslagsföreningen och KERA. Remissinstanserna förhåller sig överlag positiva till att finansieringssystemen för de nationella stödsystemen och EU:s stödsystem sammanförs, att begreppsapparaten förenhetligas och att författningsnivåerna minskas. I flera utlåtanden framfördes dock anmärkningar mot detaljer i lagförslaget. Vid beredningen av propositionen har anmärkningarna om detaljerna i lagförslaget beaktats i mån av möjlighet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

5.1. Lagen om stödjande av grundtorrläggning

Riksdagen har antagit lagen om stödjande av grundtorrläggning (947/1997). I lagen ingår dock inte några bestämmelser om stöd-

jande av åtgärder som gäller skydd mot översvämningar och av vissa andra vattendragsåtgärder. Grundtorrläggningens åtgärder och vattendragsåtgärder planeras och vidtas dock ofta som en helhet. Det är därför nödvändigt att med stöd av lagen om finansiering av landsbygdsnäringslagstiftning bestämma närmare om stödjande av dylika åtgärder.

5.2. Lagen om företagsstöd

I lagen om allmänna villkor för företagsstöd (786/1997) definieras de allmänna grunderna för beviljande av företagsstöd vilka skall tillämpas oberoende av inom vilket förvaltningsområde stödet administreras. Lagen innehåller bestämmelser om allmänna mål för företagsstödsprogram, allmänna förutsättningar för beviljande av företagsstöd och tillsyn. I lagen nämns också tillvägagångssätt för att samordna företagsstödspolitiken mellan olika förvaltningsområden. Samordningen sköts av företagsstödsdelegationen.

Lagen om allmänna villkor för företagsstöd tillämpas vid beviljande av direkt eller indirekt företagsstöd av statsmedel för annan näringsverksamhet än egentligt jord- och skogsbruk eller fiske. I fråga om den föreslagna lagen om finansiering av landsbygdsnäringslagstiftning omfattar tillämpningsområdet för lagen om företagsstöd bl.a. småföretagarverksamhet som bedrivs i anslutning till gårdsbruket och industriell förädling av jordbruksprodukter.

Utlåtande om lagförslagen har begärts av företagsstödsdelegationen.

5.3. Ändringar i gemenskapens lagstiftning om landsbygdens utveckling

Europeiska gemenskapernas kommission framlade den 18 mars 1998 ett förslag till rådets förordning om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till landsbygdens utveckling. Förslaget hänför sig till reformen av EG:s strukturfondsverksamhet och den gemensamma jordbrukspolitikens enligt meddelandet Agenda 2000, som kommissionen offentliggjorde sommaren 1997. Behandlingen av förslaget till förordning pågår. Avsikten är att den nya lagstiftningen skall tillämpas från och med ingången av 2000.

Den föreslagna förordningen anger riktlinjerna för finansiering av en hållbar utveck-

ling av landsbygden (EG:s gemensamma politik för landsbygdens utveckling). Enligt förslaget skall den gemensamma jordbrukspolitiken i högre grad än för närvarande åtfölja och komplettera EG:s gemensamma jordbrukspolitik och organisationen av jordbruksmarknaderna. Avsikten är att tyngdpunkterna i finansieringen skall förskjutas till åtgärder som främjar en hållbar landsbygdsutveckling. Förslaget syftar dessutom till att öka smidigheten i systemen samt förenkla lagstiftningen och de administrativa förfarandena.

Den gemensamma politiken för landsbygdens utveckling, vilken enligt förslaget omfattar finansiella åtgärder för utveckling av jordbruket, skogsbruket och landsbygden samt en del av åtgärderna för utveckling av fiske, bör omfatta alla landsbygdsområden i unionen. Samtidigt blir landsbygdsutvecklingen helt och hållet program- eller planbaserad.

I förslaget till förordning har samlats alla centrala åtgärder för utveckling av jord- och skogsbruket samt landsbygden. Stödsystemen (stördordningarna) förblir i hög grad oförändrade, med undantag av stöden för skogsbruket, vilka föreslås bli utvidgade. Avsikten är att med stöd av förordningen stöda bl.a. investeringar i jordbruksföretag, startstöd till unga jordbrukare, utbildning för jordbrukare, skogsbruket och diversifiering av landsbygden. Genom förordningen skall dessutom finansieras sådana åtgärder som kompletterar jordbrukspolitiken, dvs. miljöstöd för jordbruket, kompensationsbidrag, systemet med förtidspensionering från jordbruket och beskojning av jordbruksmark. I förutsättningarna för beviljande av stöd betonas jämfört med nuläget företagsverksamhetens lönsamhet, miljöskydd, kvalitet, produktionshygien och djurskydd. Bland förutsättningarna slopas i allmänhet kravet på att

jordbrukaren skall idka jordbruk i huvudsak syssla samt krav som gäller lägenheternas utvecklingsplaner och bokföring. De maximala stödnivåerna skall höjas till vissa delar. Som helhet skall regleringen luckras upp och förenklas.

Om den föreslagna förordningen träder i kraft, måste den föreslagna lagen ändras i första hand när det gäller av EU-delfinansierade stöd enligt 2 kap. samt programbaserade och andra stöd avsedda för utveckling av landsbygden enligt 3 kap. Förslaget kan dessutom påverka vissa bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd.

Stiftandet av lagen om finansiering av landsbygdsnäringsområden möjliggör också ett senare genomförande av kommissionens ovan nämnda förslag till förordning. Avsikten är att de ändringar i finansieringslagen som förordningen förutsätter skall avlåtas till riksdagen för behandling efter det att det slutliga innehållet i ändringarna står klart.

5.4. Bestämmelser om ministeriernas verksamhetsområden

Ett av syftena med propositionen är att i fråga om området för den verksamhet som avses i lagförslagen definiera behörighets- och ansvarsförhållandena mellan olika ministerier och andra instanser som deltar i Europeiska gemenskapens strukturfondsverksamhet. Till skillnad från statsrådets principbeslut av den 29 december 1995 om beredningen av ändringar i ministeriernas verksamhetsområden och av stadganden om verksamhetsområdena föreslås att uttryckligen jord- och skogsbruksministeriet och andra ministerier som deltar i verksamheten enligt saksammanhang omnämns i de bestämmelser som ingår i lagförslagen. Denna lösning har ansetts nödvändig med tanke på klarheten i systemet för finansiering av landsbygdsnäringsområden.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Lagens syfte.* I den föreslagna 1 § definieras syftet med lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar med beaktande av syftet med landsbygdsnäringslagen och lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket. Lagen syftar i första hand till att utveckla landsbygden, göra näringsverksamheten på landsbygden mångsidigare, främja ett hållbart nyttjande av förnybara naturtillgångar, stöda utvecklingen av områden med glesbebyggelse och av samhällen samt förbättra gårdsbrukets struktur. För att de åtgärder som påverkar utvecklingen av landsbygden skall kunna samordnas så att en möjligast god helhet uppnås gäller det att vid sidan av mål som hänför sig till främjande av näringsverksamheten på landsbygden även beakta de vanligaste målen inriktade på att främja ett hållbart nyttjande av förnybara naturtillgångar samt att utveckla områden med glesbebyggelse och samhällena. När lagen tillämpas skall de mål som uppställts för EG:s gemensamma strukturpolitik samt för regional- och strukturpolitiken beaktas. I 2 mom. uppräknas de omständigheter som särskilt skall beaktas när lagen tillämpas.

2 §. *Tillämpningsområde.* Den föreslagna lagen har karaktären av ramlag. Den innehåller bestämmelser om användningsändamålen för de stöd som beviljas såväl av nationella medel som av medel från Europeiska unionen, om behöriga myndigheter och andra organ, om stödformer, om indragning och återkrav av stöd samt om ändringssökande och övriga förfaranden. Genom beslut av statsrådet eller av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser som är noggrannare än lagen.

Lagens tillämpningsområde omfattar verkställighet av sådan stödssystem och stödprogram som främjar uppnåendet av de mål som anges i lagen. De åtgärder som skall stödas finansieras med nationella medel som ställs till jord- och skogsbruksministeriets förfogande eller med medel ur EG:s strukturfonder eller med andra medel från Europeiska unionen. Medel för den nationella

finansieringen har anvisats i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond efter att statsrådets finansutskott har behandlat ärendet.

Lagen tillämpas även på genomförandet av program och projekt som finansieras med medel från EU samt på stödssystem som hänför sig till landsbygden och närområdessamarbetet, i första hand till genomförandet av EG-gemenskapsinitiativen LEADER II och INTERREG. För finansieringen av dessa fås medel ur Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden samt även ur EU:s budget. I Finland ansvarar jord- och skogsbruksministeriet för administrationen av medel ur Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket. Inrikesministeriet svarar i sin tur för administrationen av medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och arbetsministeriet för medel ur Europeiska socialfonden. De sistnämnda ställer till jord- och skogsbruksministeriets förfogande anslag som motsvarar EU:s medfinansiering, i första hand för fullföljande av olika program och så som bestäms i programdokumentet.

I 3 mom. föreslås hänvisningsbestämmelser som gäller finansiering av skogsbruksåtgärder. Beskogning av åker och övriga skogsbruksåtgärder stöds med lån och bidrag beviljade av medel som anvisas i statsbudgeten. Vid beviljande och betalning av samt övriga förfaranden i fråga om stöden iaktas de förutsättningar för beviljande av finansiering samt de förfaranden vid beviljande och övervakning av finansiering som anges i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996). Lagen om iståndsättning av underproduktiva skogar i Lappland (1057/1982) och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering (1349/1996) innehåller likaså särskilda bestämmelser om finansiering av skogsbruket. Åtgärder inom tillämpningsområdet för de nämnda lagarna kan delfinansieras även ur EU:s strukturfonder. I fråga om beviljande, betalning, övervakning och återkrav samt andra förfaranden som gäller Europeiska unionens medfinansiering är det ändamålsenligt att iaktta förfaranden och övriga villkor enligt den na-

tionella lagstiftningen till den del inte något annat följer av EG:s bestämmelser.

Lagen om stöd för nyskiften (24/1981) och lagen om stödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (56/1980) innehåller särskilda bestämmelser om åtgärder enligt de nämnda lagarna och om stödjande av dessa åtgärder. De nämnda bestämmelserna har redan tidigare anpassats till bestämmelserna om stödåtgärder enligt EG:s strukturförordning, och de skall alltså tillämpas. En bestämmelse om detta föreslås i 4 mom.

Lagen skall även tillämpas på det stöd enligt rådets förordning (EG) nr 951/97 som inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde beviljas för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter. I 5 mom. föreslås en uppräkningslista av de bestämmelser som skall tillämpas på stöd för förädling och marknadsföring.

EG har en gemensam fiskeripolitik, och åtgärder i enlighet med den stöds medel ur fonden för fiskets utveckling. Bestämmelser om den nationella verkställigheten av den gemensamma fiskeripolitiken finns i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) samt i de beslut av statsrådet och av jord- och skogsbruksministeriet som utfärdats med stöd av den. Den föreslagna lagen skall därför inte tillämpas på medel ur fonden för fiskets utveckling (FFU). En bestämmelse om detta föreslås i 6 mom.

Definitionen av lagens tillämpningsområde medför inga ändringar i den gällande behörighetsfördelningen mellan de olika ministerierna.

3 §. *Definitioner.* I 1 mom. föreslås de viktigaste definitionerna med tanke på tillämpningen av lagen och med tanke på bestämmelser på lägre nivå. Definitionerna har utformats så att de så väl som möjligt överensstämmer med EG-bestämmelserna. Begreppen i landsbygdsnäringslagen har därför till behövliga delar setts över.

Det föreslås att *landsbygdsföretag* i 1 mom. 1 punkten definieras så, att begreppet omfattar företag som idkar gårdsbruk och dessutom företag som i anslutning till gårdsbruket bedriver sådan småföretagarverksamhet. Begreppet beskriver bättre än de tidigare begreppsdefinitionerna en sådan företagsenhet vars verksamhetsområde omfattar såväl gårdsbruk som annan företagsverksamhet i liten skala. Innehållet i definitionen motsvarar gällande praxis. Även om begreppet

landsbygdsföretag inte omfattar förädlings-, distributions- eller försäljningskedjor enligt 8 § i statsrådets beslut om strukturpolitiskt programbaserat stöd för landsbygden (437/1996), skall dessa dock fortfarande omfattas av lagens tillämpningsområde.

Gårdsbruk definieras i 1 mom. 2 punkten så, att begreppet omfattar jordbruk och skogsbruk. Begreppet omfattar även specialjordbruk, som i EG-bestämmelserna inlemmas i jordbruket. Det är därför inte nödvändigt att definiera specialjordbruk särskilt. Innehållet i definitionen motsvarar begreppen gårdsbruk och specialjordbruk i 4 § 1 mom. 2 och 3 punkten landsbygdsnäringslagen.

Vid tillämpningen av EG:s regelverk omfattar *jordbruk* förutom åkerbruk bl.a. djurhållning, växthusproduktion, trädgårds- och plantskoleodling, pålsdjursuppfödning, hästhus hållning, renhushållning, fiskodling, insjöfiske, yrkesmässig jakt, bär- och svamplockning samt annan produktion av sådana produkter som avses i bilaga II till EG-fördraget. Ett jordbruksbegrepp som motsvarar EG-bestämmelserna föreslås i 1 mom. 3 punkten. Andringen av begreppet jordbruk utvidgar inte i väsentlig grad tillämpningsområdet för lagstiftningen. Andringen av begreppet möjliggör dock ett fullödigt utnyttjande av EG:s stödssystem.

Med *småföretagarverksamhet* avses, liksom nu, företagsverksamhet som inte avses i 2 punkten och som baserar sig på naturens fortlöpande produktionsförmåga samt annan företagsverksamhet som bedrivs i samband med primärproduktionen och som, primärproduktionen inbegripet, utöver företagaren jämte familjemedlemmar sysselsätter andra personer motsvarande högst tre årsarbetsplatser.

Med *förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter* avses sådan bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter som nämns i bilaga II till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

I 1 mom. 6 punkten definieras *gårdsbruksenhet* som ett gårdsbrukskomplex som består av en eller flera registerlägenheter eller lägenhetsdelar. I definitionen av begreppet har beaktats det behov av att se över begreppet gårdsbruksenhet som föranleds av den reviderade fastighetslagstiftningen. Definitionen avviker från definitionen av gårdsbruksenhet i 4 § 1 mom. 1 punkten landsbygdsnäringslagen så, att omnämningarna av äganderätt

har slopats som obehövliga.

Kreditinstitut definieras i 1 mom. 7 punkten. Kreditinstitut är andelsbanker, sparbanker och affärsbanker samt sammanslutningar som hör dessa bankers koncerner samt Finlands Hypoteksförening. Till denna del motsvarar definitionen till sitt innehåll definitionen av kreditinrättning i landsbygdsnäringslagen. På grund av de ändringar som skett och som eventuellt kommer att ske i kreditinstitutsverksamheten kan begreppet kreditinstitut inte ges en uttömmande definition i lagen. Det föreslås därför att det i enlighet med gällande praxis genom jord- och skogsbruksministeriets beslut närmare skall kunna bestämmas vilka sammanslutningar som kan jämföras med nämnda kreditinstitut när den föreslagna lagen tillämpas. Kreditinstituten skall sköta uppgifter som hänför sig till säkerhet och borgen för samt skuldsanering i fråga om långivning och lån.

En definition av *centralt finansiellt institut* föreslås i 1 mom. 8 punkten. Innehållet i definitionen överensstämmer med motsvarande definition av central penninginrättning i landsbygdsnäringslagen.

En definition av *programdokument* föreslås i 1 mom. 9 punkten. Ett programdokument kan vara ett av EG:s institutioner utarbetat och av kommissionen godkänt dokument eller ett nationellt utarbetat och godkänt dokument som ligger till grund för sådana åtgärder som helt eller delvis kan finansieras med medel som EU beviljar eller med nationella medel.

En *åtgärdsplan* är ett dokument i enlighet med vilket den som ansöker om stöd uppnår de mål som överenskommit i programdokumentet. Uppgörande och iakttagande av en åtgärdsplan är en av förutsättningarna för erhållande av stöd. Definitionen av åtgärdsplan föreslås i 1 mom. 10 punkten.

Enligt 2 mom. skall statsrådet utfärda närmare bestämmelser om vad ett gårdsbrukskomplex omfattar. Det avses bl.a. bli bestämt att ett gårdsbrukskomplex är en sådan enhet avsedd för idkande av jordbruk som består av en eller flera registerlägenheter eller lägenhetsdelar och som besitts som en helhet på basis av ägande eller arrende- eller besittningsavtal.

4 §. *Annat offentligt stöd*. I paragrafen föreslås bestämmelser om att när stöd enligt den föreslagna lagen beviljas skall allt finansieringsstöd som beviljats av offentliga medel beaktas som minskande. Det samman-

lagda maximala stödbeloppet och den maximala stödnivån får inte överstiga de gränser som EG uppställt. Sakinnehållet i bestämmelsen motsvarar de nuvarande bestämmelserna om maximala stödbelopp.

Handels- och industriministeriet följer det kumulativa inflödet av stöd i fråga om småföretagarverksamheten, och därför bör handels- och industriministeriet underrättas om beviljandet av dessa stöd. Anmälningsskyldigheten föreskrivs i statsrådets beslut om förfaringssätten vid anmälan av statligt stöd till kommissionen (18/1995).

Enligt 2 § 3 mom. lagen om företagsstöd (1136/1993) kan ett projekt som beviljats bidrag enligt landsbygdsnäringslagen inte beviljas stöd enligt lagen om företagsstöd. För att förhindra att överlappande stöd beviljas är avsikten att den nämnda bestämmelsen i lagen om företagsstöd bibehålls, dock ändrad så att hänvisningen till landsbygdsnäringslagen, som föreslås bli upphävd, ersätts med en hänvisning till lagen om finansiering av landsbygdsnäringar.

5 §. *Allmänna förutsättningar för erhållande av stöd*. I paragrafen föreslås allmänna bestämmelser om stödtagare och övriga förutsättningar för beviljande av stöd. Fysiska personer, privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar och stiftelser skall komma i fråga som stödtagare, om inte något annat bestäms i lagen. Stöd skall också kunna beviljas de ovan nämnda gemensamt. Som gemensamt beviljade stöd föreslås i synnerhet stöd till samföretag och stöd enligt sådana program som EU delfinansierar. I sådana fall kan även privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar vara stödtagare. Privaträttsliga sammanslutningar genomför i synnerhet gemenskapsinitiativ.

EG-bestämmelserna förutsätter inte boende på eller i omedelbar närhet av den lägenhet som står som föremål för stödet. Boendekrav ingår i allmänhet inte heller i de övriga medlemsstaternas nationella bestämmelser. På grund av detta och med tanke på förenhetligandet av grunderna för stöd är det inte ändamålsenligt att boendekravet enligt 6 § landsbygdsnäringslagen tas in i den föreslagna lagen som en allmän förutsättning för erhållande av stöd.

I 2 mom. föreslås allmänna bestämmelser om företagsverksamhet som skall stödas. En allmän förutsättning för erhållande av stöd skall vara att företagsverksamheten är lönsam, befrämjar landsbygdsnäringarnas verk-

samhetsbetingelser och att det kan anses vara ändamålsenligt att stöda den. Erhållande av stöd förutsätter att företaget kan anses ha förutsättningar att bedriva lönsam verksamhet. Det föreslås att det nuvarande villkoret, dvs. kravet på fortgående lönsam verksamhet, skall slopas på grund av de tillämpningssvårigheter det gett upphov till.

Stödberättigade aktörer kan, beroende på typ av stöd, vara fysiska personer, samverkande företag eller andra organisationer. Stödberättigad verksamhet kan för sin del omfatta verksamhet av rentav mycket olika slag, som inte alltid kan vara ekonomiskt lönsam men som kan motiveras på annat sätt. Kravet på lönsamhet kan t.ex. inte uppställas som förutsättning för erhållande av finansiering för miljöinvesteringar och bostadsbyggnader. Med stöd av 5 mom. skall dessa undantag föreskrivas i beslut av statsrådet. Kravet på lönsamhet skall inte heller tillämpas på arealbaserade stödformer.

Stöd skall, i enlighet med gällande praxis, i regel inte beviljas den som är under 18 år eller den som fyllt 65 år. I sådana fall som föreskrivs genom beslut av statsrådet skall undantag dock kunna göras från bl.a. åldersgränserna.

Bestämmelser om stödberättigade jordbrukare finns i artikel 5 i EG:s strukturförordning. För att få strukturstöd skall jordbrukaren ha jordbruk som huvudsysselsättning. En sådan jordbrukare som får minst 50 % av sin totala inkomst från jordbruk, skogsbruk eller annan företagsverksamhet som utförs inom företaget kan jämföras med en jordbrukare som idkar jordbruk som huvudsysselsättning. Den del av inkomsten som hör direkt från jordbruk skall dock utgöra minst 25 % av jordbrukarens totala inkomst. Dessutom förutsätts att han arbetar på gården minst 866 timmar per år. Det är då inte längre nödvändigt att kontrollera antalet arbetstimmar utanför lägenheten. För beviljande av nationella stöd har i vissa fall uppställts maximigränser för inkomster utanför lägenheten.

Paragrafens 4 mom. utgår från att om en jordbrukare uppfyller de ovan nämnda kraven i fråga om huvudsysselsättning eller kraven i fråga om därmed jämförbar jordbrukare, är det inte nödvändigt att på annat sätt separat granska jordbrukarens inkomster utanför lägenheten. Genom beslut av statsrådet skall det kunna bestämmas närmare om inkomstgränserna för inkomster utanför

lägenheten i sådana fall då jordbrukaren inte uppfyller kravet på jordbrukare som har jordbruk som huvudsysselsättning eller därmed jämförbar jordbrukare. Avsikten är härvid att iaktta gällande praxis i fråga om stöd som EU delfinansierar, vilket innebär att stöd oberoende av ägarförhållandena på och besittningen av lägenheten beviljas den maka eller make som aktivt brukar lägenheten och uppfyller kraven på beviljande av stöd. Makans eller makens inkomster beaktas inte när stöd beviljas.

Enligt artikel 5.5 i EG:s strukturförordning skall begreppet jordbrukare med jordbruk som huvudsysselsättning också definieras nationellt. Definitionen bör tas in i ett beslut av statsrådet, som skall utfärdas med stöd av den föreslagna lagen. Genom beslut av statsrådet kan bestämmas närmare också om de inkomstgränser som skall iakttas vid beviljande av stöd.

6 §. *Noggrannare grunder för beviljande av stöd.* Kommissionen granskar fortlöpande medlemsstaternas nationella stödssystem. Om kommissionen finner att stöd som lämnas med statliga medel inte är förenligt med den gemensamma marknaden, skall den besluta om att stödet upphävs eller ändras. Enligt artikel 93.3 i Romfördraget skall kommissionen underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder.

Kommissionen har i praktiken noggrant undersökt grunderna för beviljande av nationella stöd och deras maximibelopp. Kommissionen har också krävt detaljerade ändringar i grunderna för beviljandet av stöden och ändringar i de maximala stödbeloppen samt föreskrivit maximala stödter. Kommissionen tar även i övrigt ställning till hur stöden i allmänhet medges. Det är således inte ändamålsenligt att i lag bestämma om vilka stödformer som lämnas med statliga medel, om grunderna för beviljandet eller om stödvillkoren. Det föreslås därför att statsrådet skall kunna besluta om dessa frågor. I anslutning till detta föreslås dessutom att statsrådet vid behov inom ramen för de anslag som anvisats i budgeten och de medel som anvisats i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond skall besluta om ibruktagandet av stödsystemen och om stödernas maximibelopp.

7 §. *Styrningen av medlen.* Avsikten är att beviljandet av statliga lån, räntestödslån och andra stöd liksom nu inom ramen för dispo-

nibla medel skall styras genom jord- och skogsbruksministeriets beslut. Besluten är noggrannare än den styrning som följer av den nationella lagstiftningen och EG-förordningarna. Styrningen av medlen syftar till att lån- och stödärenden skall behandlas så rättvist som möjligt i hela landet.

För byggnadsarbeten som utförs med hjälp av stöd som beviljas av offentliga medel gäller det att uppställa krav i fråga om lönsamhet, funktionsduglighet och säkerhet. Eftersom antalet krav är stort är det inte ändamålsenligt att de bestäms i lag eller anges i beslut av statsrådet. Det föreslås därför att jord- och skogsbruksministeriet, liksom nu, skall kunna meddela närmare föreskrifter om byggande som skall stödas med medel från EG eller med statsmedel.

Det föreslås att de ovan nämnda fullmakterna, som för närvarande föreskrivs i 32 § landsbygdsnäringslagen, tas in i den föreslagna 7 §.

8 §. *Finansiering från Europeiska gemenskapen.* Medel från EU för landsbygdsföretag och utveckling av landsbygden fås huvudsakligen av medel ur EUGFJ. Strukturstöd som EU delfinansierar (5a-stöd) används i första hand för kompensationsbidrag, stöd till unga jordbrukare, investeringar och utveckling av system för marknadsföring samt vissa stöd som kompletterar dessa. Med medel ur EUGFJ finansieras även målprogram och gemenskapsinitiativprogram för främjande av den regionala och strukturella utvecklingen av landsbygden, vilka har tagits i bruk i Finland. Enligt 31 § strukturpolitiklagen ansvarar jord- och skogsbruksministeriet som fondansvarsministerium för förvaltningen av medel som fås från EUGFJ. Jord- och skogsbruksministeriet skall bl.a. sköta om ansökan om den medfinansiering som EUGFJ står för till den del medel beviljas för ändamål enligt strukturpolitiklagen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar också närmare föreskrifter om betalningen av stödet, om de utredningar som behövs för betalningen samt om de myndigheter som fastställer uppgifterna i utredningarna. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar vid behov för redovisningen av medlen till EU.

Jord- och skogsbruksministeriet ställer också medlen i fråga till förfogande för andra ministerier och för landskapet Åland när sådana projekt finansieras med medel ur EUGFJ för vilkas verkställighet ett annat

ministerium eller landskapet Åland svarar enligt den nationella lagstiftningen. Till handels- och industriministeriets förvaltningsområde kan medel ur EUGFJ anvisas i syfte att förbättra förädlingen och marknadsföringen av jord- och skogsbruksprodukter.

Den medfinansiering från EU som fås av medel ur EUGFJ beaktas som inkomst aningen i statsbudgeten eller överförs från budgeten direkt till gårdsbrukets utvecklingsfond. Motsvarande utgifter ingår under huvudtitel 30 i de utgiftsmoment som står till jord- och skogsbruksministeriets förfogande eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond (MAKERA).

För ändamål som anges i den föreslagna lagen kan även användas medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden, vilka i Finland administreras av inrikesministeriet, samt medel ur Europeiska socialfonden, vilka administreras av arbetsministeriet. Dessa ministerier överför disponibla medel till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde i sådana fall då jord- och skogsbruksministeriet sköter verkställigheten av det projekt som skall finansieras. Medel ställs till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområdes förfogande bl.a. för genomförande av mål 5b, 2 och 6 samt gemenskapsinitiativen LEADER II, PESCA och INTERREG II.

Bestämmelser om administrationen av medel från EU föreslås i 8 §. Sakinnehåll i bestämmelserna motsvarar 31 § strukturpolitiklagen och gällande praxis.

2 kap. Av EU delfinansierade stöd

9 §. *Allmänt.* I syfte att driva EG:s gemensamma jordbrukspolitik finns i gemenskapens förordningar samt i beslut och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem ofta synnerligen noggranna bestämmelser om strukturstöd som beviljas av medel från Europeiska unionen. EG-förordningarna och andra EG-bestämmelser som utfärdats med stöd av bemyndigande i förordningarna är bindande för medlemsstaterna. I EG-förordningarna förutsätts dock att medlemsstaterna nationellt bestämmer om sina behöriga myndigheter och påföljderna för dem som bryter mot EG-bestämmelserna. EG-förordningarna kan dessutom innehålla bestämmelser om att den juridiska formen för stödberättigade samverkande företag eller någon

annan motsvarande omständighet skall bestämmas nationellt. Å andra sidan är det möjligt att utfärda bestämmelser om bl.a. stödets maximibelopp, vilka är striktare än vad som anges i EG:s regelverk.

I anslutning till detta föreslås i paragrafen bli bestämt att vid beviljande av stöd som delfinansieras av EU skall bestämmelserna i finansieringslagen tillämpas till den del saken inte har reglerats i Europeiska gemenskapens förordningar eller i beslut eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

10 §. *Stöd för landsbygdsföretag.* Landsbygdsföretag kan i enlighet med EG:s strukturförordning beviljas investeringsstöd, stöd för etablering, stöd för gemensamma investeringar samt stöd för verksamhetsbetingelserna för lägenheterna och landsbygdsföretagen på dem. I strukturförordningen anges de huvudsakliga förutsättningarna för beviljandet av stöden och de högsta tillåtna stödbeloppen.

I 10 § föreslås en uppräkningslista av de stödföremål som avses ovan. Stöden finansieras delvis med medel från EU. Av stödssystemen har tagits i bruk investeringsstöd till landsbygdsföretag och sammanslutningar av dessa, stöd till unga jordbrukare för etablering, tilläggsstöd till unga jordbrukare för investeringar i landsbygdsföretag samt bokföringsbidrag. Stöd för landsbygdsföretags gemensamma investeringar har än så länge inte beviljats. Startstöd för sammanslutningar, stöd för vuxenutbildning samt stöd för rådgivningsorganisationer har inte tagits i bruk.

11 §. *Kompensationsbidrag, miljöstöd och stöd för skogsbruksåtgärder.* Avdelning IX i EG:s strukturförordning (EG) nr 950/97 innehåller bestämmelser om stöd till mindre gynnade jordbruksområden. Enligt förordningen kan medlemsstaterna införa en stödordning i syfte att främja jordbruket och höja jordbrukarnas inkomster i mindre gynnade områden. Medlemsstaterna kan bevilja ett årligt kompensationsbidrag för stöd till jordbruksverksamhet, vilket skall fastställas med hänsyn till de bestående naturbetingade nackdelarna (LFA-stöd). LFA-stöd får beroende på lägenhetens produktionsriktning betalas med hänsyn till antalet husdjursenheter eller åkerarealen eller vardera. Stödet betalas bara med hänsyn till hektar brukad åker. I Finland omfattas för närvarande ca 1,9 milj. ha åker av stödet.

Bestämmelser om införandet av LFA-stödet finns i 13 § strukturförordningen. I stats-

rådets beslut om kompensation för varaktiga naturbetingade nackdelar (861/1995) finns noggrannare bestämmelser än i lagen gällande grunderna för hur stödet fastställs, boendekravet och stödbeloppen inom de gränser som tillåts enligt EG-bestämmelserna. EG deltar i finansieringen av stödet.

I fråga om kompensationsbidraget är det motiverat att boendekravet fortbestår åtminstone till slutet av den nuvarande programperioden, dvs. till utgången av 1999, eftersom det inte är inte ändamålsenligt att slopa boendekravet under planperioden. Till skillnad från tidigare föreslås att boendekravet föreskrivs direkt i lagen. En bestämmelse om detta föreslås i 2 mom. Där skall statsrådet ges behörighet att besluta om andra allmänna villkor för beviljande av stödet.

Stödordningen för miljöstöd för jordbruket är ett led i EG:s gemensamma jordbrukspolitik. Grunderna för miljöstödet anges i rådets direktiv (EEG) nr 2078/92. Stödet är programbaserat och EU deltar i finansieringen av det. Stödordningen syftar till att minska miljöförstörelsen inom jordbruket, och den har införts med stöd av strukturpolitiklagen. Närmare bestämmelser om grunderna för fastställandet av stödet och om övriga stödvillkor har utfärdats genom statsrådets beslut om miljöstöd för jordbruket (760/1995 och 768/1995).

Rådets förordning (EEG) nr 2080/92 innehåller en stödordning som gäller gårdsbruksenheter skogsbruksåtgärder. Stödet är programbaserat och EU deltar i finansieringen av det. Stödordningen har införts genom strukturpolitiklagen. Till den del det har varit fråga om stöd för skogsförbättringsarbeten har dessutom skogsförbättringslagen (140/1987) iakttagits, vilken har ersatts med lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. För stödberättigade i fråga om den egentliga besogningsåtgärden och övriga skogsbruksåtgärder i anslutning till åkerbesogning gäller lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och lagen om iståndsättning av underproduktiva skogar i Lappland.

Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för uppgörandet av de program som avses ovan. Stöden avses vara permanenta, och avsikten är de alltjämt skall beviljas. Det föreslås därför att bestämmelser om inbruktagandet av stöden skall ingå i 11 § 1 mom.

I paragrafens 3 och 4 mom. föreslås behövliga bestämmelser om behöriga myndigheter och om förfaranden, vilka i sak mots-

varar gällande bestämmelser. Statsrådet skall alltså besluta om stödets maximibelopp och om de allmänna villkoren för beviljande av stöd. Jord- och skogsbruksministeriet skall ansvara för uppgörandet av programmen.

12 §. *Övriga av EU delfinansierade stöd.* Med stöd av rådets förordningar (EG) nr 952/97, (EEG) nr 867/90, (EG) nr 2200/96 och (EG) nr 951/97 kan av EU delfinansierade stöd beviljas bl.a. för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter, för understödjande av producentorganisationer, producentgrupper och sammanslutningar av dessa samt för förhandserkända producentgrupper.

Stödsystemen har tagits i bruk med stöd av strukturpolitiklagen. I paragrafen föreslås en uppräknning av de viktigaste stödformer som tagits eller skall tas i bruk med stöd av ovan nämnda EG-förordningar och som således alltså skall kunna beviljas inom ramen för disponibla anslag.

3 kap. **Programbaserade och andra stöd avsedda för utveckling av landsbygden**

13 §. *Stöd för regional- och strukturutveckling av landsbygden.* Enligt 26 § strukturpolitiklagen kan stöd beviljas för uppnående av målen 2, 5b och 6 samt dessutom för finansiering av EG:s gemenskapsinitiativprogram samt för finansiering av prov- och modellprojekt liksom för finansiering av tekniskt bistånd. Åtgärderna delfinansieras i regel av EU, och för finansieringen behövs en motsvarande nationell medfinansiering. Kommissionen fastställer genom beslut de program för vilkas delfinansiering medel beviljas ur EU:s strukturfonder. Av kommissionens beslut framgår EU-medfinansieringen i de program som skall finansieras. Utvecklingen av landsbygden kan dessutom främjas genom sådana åtgärder som helt och hållet finansieras med nationella medel. EG-bestämmelserna tillämpas inte på denna finansiering. Om det nationella stödet tas i bruk, krävs ett tillstånd av kommissionen i enlighet med artikel 93 i EG-fördraget, ifall stödet snedvrider eller kan komma att snedvrider konkurrensen.

I paragrafen anges de åtgärder som skall kunna finansieras i syfte att stöda regional-

och strukturutvecklingen av landsbygden. Åtgärderna och projekten kan omfatta bl.a. regionala planeringsåtgärder, utrednings- och forskningsarbete, utbildning för företagare, investeringar i och utveckling av företagsverksamheten samt även ibruktage av nya utvecklingsmetoder. Om det är fråga om ett av EU delfinansierat projekt, skall lagen tillämpas på samma sätt både på stöd som beviljas av medel från EU och på den officiella medfinansiering som beviljas av nationella medel. Statsrådet skall vid behov besluta närmare om de omständigheter som utöver vad som bestäms i rådets förordningar (EEG) nr 2052/88 och (EEG) nr 4253/88 påverkar beviljandet av stöd som helt eller delvis finansieras ur EG:s strukturfonder eller av nationella medel.

14 §. *Målet för stöden.* Olika åtgärder och projekt som gäller stödjande av regional- och strukturutvecklingen av landsbygden konkurrerar om den finansiering som beviljas av offentliga medel. På grund av att de disponibla offentliga medlen är begränsade skall användningen av offentliga medel styras så, att möjligast många landsbygdsföretagare drar nytta av finansieringsförmånerna eller så, att finansieringen annars på ett betydande sätt bidrar till en ökad välfärd eller en balanserad utveckling inom regionen.

När stöd beviljas gäller det att utreda bl.a. hur de planerade projekten eller åtgärderna påverkar regionens ekonomi, sociala förhållanden, utvecklingen av yrkesskickligheten och miljön.

Lagen om finansiering av landsbygdsnäringsringar kan tillhandahålla en författningsgrund på lagnivå även för sådana projekt som gäller förbättrande av infrastrukturen eller som annars är viktiga med tanke på hållbart utnyttjande av naturtillgångarna eller med tanke på förbättrande av miljön och om det inte kan påvisas att någon av projektdeltagarna eller någon som direkt påverkas av projektet drar omedelbar ekonomisk nytta av det. Dyliga projektföremål förblir i allmänhet i statens, kommunens eller något annat offentligt sammanslutningars ägo. Staten ansvarar också för att projekten verkställs. Kostnaderna för projekten kan helt och hållet täckas med offentliga medel. EG:s regelverk samt de till kommissionen eventuellt notifierade nationella stödsystemen uppställer dock för sin del begränsningar i fråga om stödets procentuella maximibelopp.

Som stödberättigade projekt kan vid sidan

av fasta investeringar också sådana projekt som gäller produktion av kunskap och information samt upprättande av förbindelser genomföras. Med stöd av denna lag kan man dessutom stödja t.ex. nyskiften till den del bestämmelser om detta inte finns i någon annan lag.

15 §. *Vattentillgångsprojekt.* Med anslag som beviljas i statsbudgeten genomför de regionala miljöcentralerna som statligt arbete vattendrags- samt vatten- och avloppsarbeten. Som framtida författningsgrund för arbetena föreslås 15 § lagen om finansiering av landsbygdsnärningar. I bestämmelsen ges också fullmakt att överlåta det färdiga arbetet till kommunen eller någon annan samarbetspart.

Vatten- och avloppsprojekt genomförs med stöd av statsrådets beslut om statens vatten- och avloppsarbeten (976/1985). Enligt beslutet kan ett färdigt statligt vatten- och avloppsarbete överlåtas till kommunen eller någon annan samarbetspart. Det föreslås att motsvarande statsrådsbeslut i fortsättningen skall utfärdas med stöd av lagen om finansiering av landsbygdsnärningar. På lagnivå ges det behövliga berättigandet att överlåta ett färdigt arbete i 15 § finansieringslagen.

Författningsgrunden för vattendragsarbeten har utgjorts av statsbudgeten samt lagen om statens deltagande i kostnaderna för vissa jord- och vattenbyggnadsarbeten (433/1963). Denna lag upphävdes genom lagen om stöd- jande av grundtorrläggning (947/1977), som gäller enbart grundtorrläggning. Det föreslås nu att de bestämmelser som behövs för vattendragsarbeten utfärdas med stöd av 15 § lagen om finansiering av landsbygdsnärningar.

Som ägande och ansvarig instans i färdiga vattendragsarbeten som utförts som gemensamma projekt är det i allmänhet motiverat att i stället för staten försöka få kommunen eller någon annan samarbetspart. Genom att överlämna projektet till att underhållas av en samarbetsinstans kan man klart avgränsa det ansvar och de kostnader för projektet som senare åsamkas staten. I samband med överlåtelsen skall man också komma överens om de villkor som mottagaren av arbetet skall iaktta efter överlåtelsen. En bestämmelse om överlåtelse och överenskommelse om villkoren föreslås i lagen om finansiering av landsbygdsnärningar. I statsbudgeten för 1998 har överlåtelsefullmakten skrivits in i beslutdelen under 30.85.77.

4 kap. Nationella finansieringsstöd

16 §. *Stödjande av landsbygdsföretagens investeringar.* Bemyndigande att bevilja nationella investeringsstöd ingår i 15 § 1 mom. landsbygdsnäringslagen. I 3 punkten ingår bemyndigande att bevilja även annat nationellt stöd, om beviljandet av stödet är tillåtet enligt artikel 12 i rådets förordning (EEG) nr 2328/91 eller rätten att bevilja stöd inte har begränsats i Europeiska gemenskapens lagstiftning. Det föreslås att motsvarande bestämmelser tas in i 1 mom.

Med stöd av artiklarna 138 och 140 i anslutningsakten har kommissionen beviljat Finland undantag från rådets förordning (EEG) nr 2328/91. Enligt kommissionens tillstånd får Finland bevilja nationellt stöd för produktiva investeringar inom svin- och fjäderfähus hållning under en övergångsperiod som upphör den 31 december 1999. Dessutom har Finland fått tillstånd att bevilja vissa kompletterande stöd. Beviljandet av stöd förutsätter att de investeringar som skall finansieras inte medför att nivån på produktionskapaciteten ökar jämfört med nivån vid Finlands anslutning till Europeiska unionen. Bestämmelser om nationellt stöd för svin- och hönsushållning under en övergångsperiod finns för närvarande i 15 § 1 mom. 1 och 2 punkten landsbygdsnäringslagen. Motsvarande bestämmelser föreslås bli intagna i 2 mom.

Bidrag för planeringskostnaderna för investeringar föreslås bli beviljade på samma sätt som enligt 15 § 4 mom. landsbygdsnäringslagen. En bestämmelse om detta föreslås i 3 mom.

17 §. *Förhöjda finansieringsstöd.* Kommissionen har med stöd av artikel 141 i anslutningsakten gett Finland tillstånd att under åren 1997—2001 bevilja jordbrukare förhöjt nationellt stöd för investeringar i jordbruket samt unga jordbrukare högst 30 000 mk i bidrag utöver det startstöd till unga jordbrukare om 70 000 mk som avses i EG:s strukturförordning. Investeringsstöd kan beviljas endast om stödet inte ökar produktionskapaciteten inom sektorn i fråga. Bägge stöden kan beviljas endast till stödområdena A och B. Bestämmelser om beviljandet av de ovan nämnda stöden finns för närvarande i 15 a § landsbygdsnäringslagen. Motsvarande bestämmelser föreslås bli intagna i 17 §.

18 §. *Utvecklingsstöd för landsbygdsföretag.* Bestämmelser om utvecklingsbidrag för

småföretagarverksamhet finns i 21 § landsbygdsnäringslagen. Utvecklingsbidrag kan beviljas för bl.a. projekt som syftar till att utveckla produkter, produktionsmetoder och ledningen av företag samt för den utbildning som behövs inom företagen. Det föreslås att utvecklingsbidrag för småföretag tas in i 18 §, där det också enligt förslaget skall föreskrivas om alla andra sådana stöd för utvecklande av landsbygdsföretag med vilka annat än produktiva investeringar finansieras.

Möjligheten att även i fråga om gårdsbruket stöda utvecklingen av företagen och företagsledningen är motiverad därför att ett företag som idkar jordbruk på den fria marknaden i likhet med andra företag ansvarar för marknadsföringen av sina produkter. Framgången för landsbygdsföretagen beror således i allt högre grad på företagarens färdigheter i företagsledning. När utvecklingsbidrag beviljas även för utbildning av jordbruksföretagare, förenhetligas samtidigt grunderna för beviljande av stöd till jordbruket och småföretagarverksamheten, och till denna del skapas klarhet i tillämpningen av stödsystemet.

De maximala procentuella stödbeloppen skall inte längre bestämmas på lagnivå. Detsamma föreslås också i regel i fråga om de andra stödformerna.

19 §. *Startstöd för småföretagarverksamhet.* Bestämmelser om bidrag för inledande av småföretagarverksamhet finns i 20 § landsbygdsnäringslagen. Det föreslås att motsvarande bestämmelser tas in i 19 §, dock ändrade så att de maximala procentuella bidragsbeloppen inte längre skall anges på lagnivå. Maximibeloppet samt det belopp som företagaren själv kan beviljas i startbidrag skall bestämmas genom beslut av statsrådet i stället för genom förordning. Avsikten är att startbidrag skall kunna beviljas på samma grunder och till samma maximibelopp som för närvarande.

20 §. *Maximibeloppet av stöd för småföretagarverksamhet.* EU-kommissionens meddelande 96/C 68/06 innehåller en bestämmelse om försumbart stöd, dvs. de minimis-stöd. Enligt rapporten kan av offentliga medel betalas stöd om högst 100 000 ecu under tre års tid räknat från det första stödbeslut där de minimis-regeln tillämpas. De försumbara stöden gäller annat än produktion av jordbruksprodukter. Av småföretagarverksamheten på gårdsbruksenheterna omfattas bl.a.

företagsverksamhet baserad på trä, turism, andra serviceföretag och hantverksföretag av stöden.

Annan företagsverksamhet vid sidan av gårdsbruket är i regel sådant att det ovan nämnda maximistödbeloppet mycket väl räcker till för företagens etablerings- och utvidgningsprojekt. I 20 § föreslås bli bestämt att när landsbygdsföretag beviljas stöd för sådan småföretagarverksamhet som uppfyller de minimis-villkoren skall regeln om försumbara stöd iaktas. Stödet kan då beviljas flexibelt, eftersom EG:s bestämmelser om maximistödnivåer då inte skall tillämpas. I sak motsvarar paragrafen gällande 22 § 1 mom. landsbygdsnäringslagen.

21 §. *Markköpslån.* Med stöd av 16 § landsbygdsnäringslagen kan av nationella medel beviljas lån för förvärv av tillskottsområden och produktionsbyggnader jämte mark. Lån kan också beviljas för betalning av utjämning, inlösnings och utfyllnad av en laglott. I fråga om förvärv av ett åkertillskottsområde och produktionsbyggnader är lånebeloppet på stödområdena A och B högst 80 % och på andra håll i landet högst 40 % av det godtagbara anskaffningspriset. För betalning av utjämning och inlösnings kan lån beviljas till högst 70 % och för betalning av utfyllnad av en laglott till högst 40 %.

Lagen om rätt att förvärva jord- och skogsbruksmark upphävdes från ingången av 1998. I samband med att lagen upphävdes fogade riksdagen till lagpropositionen ett uttalande om att jordreglerings- och finansieringsmöjligheterna bör användas för att kompensera upphävandet av lagen. I detta syfte och för att skapa en enhetlig långivningspraxis föreslås att maximibeloppet markköpslån i hela landet skall vara 80 % av den godtagbara köpeskillingen, utjämningen, inlösnings och utfyllnaden av en laglott.

Enligt 16 § 4 mom. landsbygdsnäringslagen får markköpslån inte beviljas för finansiering av ett förvärv, om överlåtelsepriset för dem egendom som skall anskaffas, när egendomen används för gårdsbruksändamål, uppenbart överstiger gängse pris på orten eller om förvärvet är oändamålsenligt med tanke på lönsamheten. Jord- och skogsbruksministeriet skall vid behov meddela närmare föreskrifter om fastställandet av det pris som avses i detta moment i landets olika delar. Eftersom man vid långivningen för förvärv

av mark i dag fäster uppmärksamhet främst vid lägenhetens livsduglighet och lönsamhet, har gängse pris på orten inte längre samma betydelse som tidigare. I 3 mom. föreslås därför endast bli bestämt att jord- och skogsbruksministeriet vid behov meddelar närmare föreskrifter om fastställandet av godtagbart anskaffningspris.

22 §. *Bostadsfinansiering.* I 23 § landsbygdsnäringslagen sägs att så som närmare stadgas genom förordning kan bostadslån beviljas för byggande, utbyggnad och grundlig reparation av ett bostadshus samt för förbättring av boendemiljön eller för annat iståndsättande av en kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värdefull byggnad till högst 80 % av de godtagbara kostnaderna. Enligt 25 § landsbygdsnäringslagen kan för förvärv av en bostadsfastighet beviljas markköpslån till högst 50 % av priset för egendomen så som närmare stadgas genom förordning.

Bostadsfinansiering för andra än gårdsbrukensheter beviljas med stöd av aravalagen (1189/1993). I regel söks aravafinansiering för bostadsfinansiering för lägenheter med högst fem hektar jordbruksjord. Om lägenheten är större eller om den stöds med åtgärder enligt landsbygdsnäringslagen, renhushållningslagen, naturnäringslagen eller skollagen eller om lägenhetens ägare får mer än hälften av sina inkomster från verksamhet som drivs på lägenheten, skall miljömyndigheterna begära utlåtande av landsbygdsnäringsmyndigheterna om förutsättningarna för beviljande av lån i enlighet med 4 § aravaförordningen (1587/1993). Landsbygdsnäringsmyndigheterna avgör i praktiken om bostadsfinansieringen skall beviljas med stöd av jordbrukslagstiftningen eller enligt aravalagen. I praktiken är bostadsfinansieringen i dag så pass klart avgränsad att alla som uppfyller villkoren för beviljandet kan få statsstödd bostadsfinansiering.

I 22 § föreslås bestämmelser om bostadsfinansiering, vilka motsvarar bestämmelserna i landsbygdsnäringslagen. En förutsättning för att bostadsfinansiering beviljas skall dock vara att projektet inte beviljas något annat stöd av offentliga medel. På så sätt förhindrar man att för samma ändamål söks eller beviljas stöd enligt den föreslagna lagen och enligt aravalagstiftningen. Beviljande av frihet från överlåtelseskatt för första bostad förhindrar inte att stöd beviljas enligt denna lag.

Det är inte ändamålsenligt att med stöd av den föreslagna lagen bevilja bostadsfinansiering för finansiering av sådana bostadsbyggnader som byggs eller genomgår en grundlig reparation i syfte att användas som sommarbostäder eller placeringsobjekt. I 3 mom. föreslås därför en bestämmelse om att stöd kan beviljas endast för en sådan bostadsbyggnad som används för varaktigt boende av stödtagaren, av hans familjemedlemmar, av dem som har sytning på lägenheten eller av lantbruksavbytaren. Bestämmelsen begränsar inte sökandens rätt att fritt välja boplingsort, men avsikten är att sökandens boende inte skall finansieras med stöd av den nya lagen, om sökandens bostadshus är beläget någon annanstans än på den lägenhet där företagsverksamhet i enlighet med den föreslagna lagen bedrivs eller i omedelbar närhet av lägenheten.

Enligt 4 mom. skall statsrådet besluta närmare om förutsättningarna för beviljande av stöd och om stödets maximibelopp. Avsikten är att bibehålla stödets maximibelopp oförändrade.

5 kap. Finansieringssystem

23 §. *Finansiering av verksamheten och stödformer.* De medel som i statsbudgeten eller dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisas för verkställigheten av lagen skall kunna användas för att finansiera stöden. Stöd som beviljas ur EG:s strukturfonder intäktsförs antingen i statsbudgeten, varvid motsvarande utgiftspost tas in under utgiftsmomenten i statsbudgeten, eller direkt i gårdsbrukets utvecklingsfond. Medel som anvisas i statsbudgeten eller i MAKERA:s dispositionsplan kan användas för denna lags syften enligt vad som förutsätts i EG-bestämmelserna och de nationella bestämmelser som kompletterar dem. Detaljerade bestämmelser om användningen av MAKE-RA:s medel föreslås i 65 §. Av medel från EU kan även erhållas sådant stöd som EG:s institutioner beviljar lokala aktörer direkt för ändamål enligt den föreslagna lagen. I fråga om dessa medel är de nationella myndigheterna i allmänhet skyldiga att övervaka hur medlen används samt hur stödvillkoren i övrigt iakttas och, i fall av missbruk, även att indriva stödet. Det föreslås att denna lag tillämpas även på dessa medel till den del något annat inte föreskrivs i EG-bestämmel-

serna.

Finansieringsstöd enligt landsbygdsnäringslagen och strukturpolitiklagen kan beviljas som bidrag, kompensationsbidrag, annan ersättning för utförda åtgärder, ränteförmån, räntefrihet och friår i fråga om statliga lån samt räntestöd för lån som beviljats av kredinstitutets medel eller en kombination av dessa. Ersättningar som betalas med stöd av den föreslagna lagen kan vara de ersättningar för inkomstbortfall som ingår i miljöstödet, ersättning för föranledda kostnader och en s.k. sporrande del som fastställs särskilt. Med ränteförmån avses det marktbelopp som erhålls när skillnaden uträknas mellan den genomsnittliga ränta som uppbärs på banklån som beviljats på normala villkor och den ränta på statliga lån som uppbärs hos låntagaren. Räntefrihet innebär att låntagaren beviljas frihet för viss tid från att betala ränta på ett statligt lån så, att de räntor som skall betalas under räntefriheten inte heller uppbärs senare. Med friår avses att uppbörden av amorteringar på statliga lån slopas helt till den del amorteringar enligt den normala amorteringsplanen skulle anhopas under friåren. De nämnda lagarna innehåller flera bestämmelser om i vilken form stöd kan beviljas i respektive fall.

Stöd som beviljas ur EG:s strukturfonder har huvudsakligen karaktären av bidrag. Finansieringsstöd från Europeiska investeringsbanken och andra finansieringskällor än strukturfonderna ges däremot huvudsakligen i form av lån och garantier. Stödsystem i enlighet med EG:s strukturförordning har ofta utformats så, att den stödnivå som inte får överskridas i fråga om enskilda stödtagare anges i EG-förordningarna. Med stödnivå avses det maximala stödbelopp som i form av bidrag kan beviljas en lägenhet eller ett projekt. I EG-bestämmelserna anges också hur räntestöd och ränteförmån för statliga lån skall omvandlas till kapitalstöd som motsvarar bidraget. I fråga om lån erhålls bidragsbeloppet så, att den ränta som låntagaren betalar dras av från den genomsnittliga årliga räntan på de lån som inte erhåller räntestöd. Skillnaden är då det stöd som avses i strukturförordningen. I marktbelopp är räntefriheten i fråga om statliga lån lika stor som den ovan nämnda medelränta som beräknas för den räntefria tiden.

Bidrag, räntestöd, ränteförmåner i anslutning till statliga lån och räntefrihet samt dessutom friår i fråga om amorteringar skall

alltjämt vara former för finansieringsstöd enligt den föreslagna lagen. Friår i fråga om amorteringar innebär att de amorteringsrater som förfaller under friåren inte heller senare uppbärs hos låntagaren. Stöd för utveckling av landsbygden skall i regel beviljas som bidrag och, om statsrådet så bestämmer, som räntestöd eller som ränteförmån i anslutning till statliga lån. Åtgärder för utveckling av landsbygden skall också kunna stödas så, att de kostnader som staten stått för lämnas oindrivna hos nyttohavarna.

Bestämmelserna i paragrafen innehåller ingen ändring i sak jämfört med de nuvarande stödsystemen.

24 §. *Säkerheter.* Enligt 27 § 3 mom. landsbygdsnäringslagen skall för ett statligt lån finnas säkerhet av det slag som används allmänt i bankverksamheten, om inte befrielse från ställande av säkerhet har medgetts särskilt. Motsvarande bestämmelser föreslås i det nya 1 mom.

I fråga om övriga finansieringsstöd innehåller den gällande lagstiftningen inga bestämmelser om säkerheterna. Bestämmelser som motsvarar säkerheter för statliga lån är dock nödvändiga också i fråga om andra finansieringsstöd, därför att nationella och även av EG finansierade stöd eventuellt måste återkrävas. EG-bestämmelserna förpliktar i allmänhet till ställande av säkerhet i sådana fall då stödet betalas i förskott. Stöd som återkrävs och som beviljats av medel från Europeiska unionen skall också betalas tillbaka till Europeiska unionen. Om de stöd som beviljats av medel från EU inte kan drivas in hos stödtagaren, används nationella medel för att betala dem. I alla situationer är det dock inte ändamålsenligt att kräva att säkerhet ställs för stöd som har karaktären av bidrag. Säkerhet krävs t.ex. inte för stöd relaterade till miljövard och stöd som blir kvar för att användas av statliga eller kommunala myndigheter. Det föreslås att närmare bestämmelser om när ställande av säkerhet är nödvändigt skall kunna utfärdas genom beslut av statsrådet. Bestämmelser om säkerhet för stöd föreslås bli intagna i 2 mom.

25 §. *Ränta på statliga lån.* Kreditinstituten beviljar statliga lån enligt stödbeslut av arbetskrafts- och näringscentralerna. De medel som behövs ställs via de centrala finansiella instituten till kreditinstitutens förfogande mot skuldebrev. De centrala finansiella instituten sköter för kreditinstitutens del och

för deras räkning även utbetalningen av statliga lån, indrivningen av amorteringar och räntor samt, på basis av fullmakt från kreditinstitutet i fråga, redovisningen av influtna medel till jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral.

Den ränta som en låntagare skall betala på statliga lån är i allmänhet lägre än räntan på lån som beviljats på marknadsvillkor. I de statliga lånen ingår således ett stöd som ges låntagaren i form av ränteförmån. Enligt EG:s strukturförordning skall skillnaden mellan den ränta som hos låntagaren upp bärs för lån som beviljats på marknadsvillkor och den lägre ränta som upp bärs för statliga lån beaktas som av offentliga medel beviljat stöd. För beräkningen av ränteförmånen i anslutning till statliga lån är det således nödvändigt att fastställa, så som också för närvarande fastställs i 26 § landsbygdsnäringslagen, den kalkylmässiga ränta (totalränta) som bestäms på basis av den genomsnittliga räntan på lån som beviljas på marknadsvillkor. Den ränta som skall upp bäras hos låntagaren är fem procentenheter lägre än totalräntan. Hos låntagaren skall dock upp bäras en årlig ränta på minst två procent (minimiränta).

Det föreslås att fastställandet av räntan, omvandlingen av ränteförmån och räntefrihet till bidrag, bidragets maximibelopp, det maximala antalet friår samt det maximala antalet friår och maximal räntefrihet skall bestämmas genom beslut av statsrådet.

26 §. *Statens ansvar.* I fråga om statliga lån svarar staten enligt 27 § landsbygdsnäringslagen för de slutliga förlusterna av kapital och ränta på ett statligt lån till den del de på grund av gäldenärens insolvens inte kan drivas in av säkerheterna. Försäljning av säkerheterna förutsätts inte om låntagaren vid skuldsanering, företagssanering eller därmed jämförbara förfaranden fått behålla den egendom som utgjort säkerhet. För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinstitutet (kreditinrättning i landsbygdsnäringslagen) har skött lånet och säkerheterna för det enligt landsbygdsnäringslagen och de stadganden och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den samt iakttagit god banksed. I fråga om statliga lån är kreditinstitutet även skyldigt att bevaka statens intresse och iakta jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter när säkerheten förvandlas i pengar genom frivillig skuldsanering, exekutiv auktion eller konkursförfarande. Om kreditinsti-

tutet inte har förfarit på ovan nämnda sätt, är det ouppburna lånekapitalet och räntan helt eller delvis till förlust för kreditinstitutet.

Motsvarande bestämmelser föreslås i 26 §. Förvandling av egendom till pengar i sådana fall då detta äventyrar återkravet av lånet skall dock få genomföras med samtycke av arbetskrafts- och näringscentralen.

I 27 § landsbygdsnäringslagen sägs att vid företagssanering och skuldsanering för privatpersoner är kreditinrättningen skyldig att bevaka statens intressen och i fall som stadgas genom förordning anhålla om utlåtande av staten till de åtgärder som är av väsentlig betydelse för statens fordran. Eftersom bestämmelser om formerna för förfarandena finns i lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) och i lagen om företagssanering (47/1993) och då bevakningen av statens intressen kan anses omfattas av kreditinstitutets omsorgsplikt, anses det inte längre nödvändigt att ta in den nämnda bestämmelsen i lagen om finansiering av landsbygdsnäringar.

27 §. *Gottgörelser för statliga lån.* Om kapital och räntor på statliga lån till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens inte kan drivas in av medel från försäljning av den egendom som utgjort säkerhet, skall kreditinstitutet gottgöras för de slutliga förlusterna av statliga lån på de grunder som anges i 26 §. Jord- och skogsbruksministeriet skall liksom nu utreda grunderna för betalning av gottgörelse, och jord- och skogsbruksministeriets informations-tjänstcentral skall betala gottgörelsen.

I 27 § föreslås bestämmelser om förfarandena i anslutning till betalning av gottgörelse och om de räntor på betalda gottgörelser som skall upp bäras hos låntagaren. Bestämmelserna skall i sak överensstämma med motsvarande bestämmelser i 27 § landsbygdsnäringslagen. I paragrafen föreslås dessutom bli bestämt att kreditinstitutens ansökningar om gottgörelse i regel skall behandlas inom tre månader. Tidsfristen skall börja löpa från det att kreditinstitutets ansökan om gottgörelse eller en komplettering som behövs till ansökan har inkommit till jord- och skogsbruksministeriet och den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats. Om den tidsfrist som uppställts för behandlingen av ansökan överskrids, är staten skyldig att till kreditinstitutet betala

dröjsmålsränta för den överskridna tiden enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen (633/1982).

28 §. *Redovisning av statliga lån.* Enligt 26 § 4 mom. landsbygdsnäringslagen skall kreditinstitutet till staten betala amorteringarna och räntan på statliga lån efter hand och enligt det belopp enligt vilket låntagarna är skyldiga att betala sina skulder till kreditinstitutet, dock senast vid en tidpunkt om vilken stadgas genom förordning. I praktiken innebär bestämmelsen att kreditinstitutet är skyldigt att betala amorteringarna och räntorna på lånet på förfallddagarna, även om låntagaren inte förmår betala dem. Det samma gäller då lånet har sagts upp och gäldenären har blivit tvungen att göra konkurs eller den egendom som utgjort säkerhet har utmätts för försäljning på exekutiv auktion. Det föreslås att bestämmelserna om redovisning av statliga lån tas i 1 mom. med samma innehåll som för närvarande. I 2 mom. föreslås bli bestämt att betalningarna enligt jord- och skogsbruksministeriets beslut med anledning av kreditinstitutets ansökan om gottgörelse skall göras inom sju bankdagar efter att kreditinstitutet har fått besked om beslutet.

29 §. *Ränta på räntestödslån.* Med stöd av 28 § landsbygdsnäringslagen kan kreditinstitutet bevilja lån även av andra medel än statsmedel för ändamål enligt landsbygdsnäringslagen och på de villkor som anges i den. Räntestödslån kan även beviljas som krediter i utländsk valuta. I fråga om dessa lån betalar staten räntegottgörelse till kreditinstitutet. Den ränta som låntagaren skall betala blir då på motsvarande sätt lägre. Räntestödets storlek skall enligt förslaget vara fem procentenheter av den årliga ränta som uppbärs på lånet. Låntagaren skall dock betala en årlig ränta på minst två procent. Landsbygdsnäringsmyndigheterna skall kunna låta bli godkänna ett lån som räntestödslån, om den totala räntan på lånet avviker från den ränta som kreditinstitutet i allmänhet tillämpar på liknande räntor.

Räntestöd skall inte betalas för förändringar i valutakurserna i fråga om krediter i utländsk valuta. Förmåner som hänför sig till företagsanering, skuldsanering för privatpersoner och frivillig skuldsanering eller andra motsvarande förmåner för gäldenären har inte föreskrivits staten till godo, och därför skall staten betala räntegottgörelserna till fullt belopp också medan ansökningar som

gäller regleringarna är anhängiga och medan regleringarna pågår.

I paragrafen föreslås bestämmelser om räntestöd som i sak motsvarar bestämmelser i 28 § landsbygdsnäringslagen.

30 §. *Allmänna bestämmelser om långivningen.* I 1 mom. föreslås en bestämmelse om maximal lånetid. Lånetiden skall kunna vara högst 30 år, dvs. samma tid som för lån enligt landsbygdsnäringslagen.

Det föreslås att i stället för genom förordning skall genom beslut av statsrådet bestämmas om betalningslättnader, tidpunkten för betalningarna, låneöverföringar, extra amorteringar, betalning av mindre fordringar, ändring av lånevillkoren samt om vissa frågor som i första hand gäller olika frågor om förfaranden. Motsvarande bestämmelser ingår i 29 § 3 mom. landsbygdsnäringslagen.

I 29 § 2 mom. landsbygdsnäringslagen sägs att statslån som beviljats för byggande, grundlig reparation och utvidgning av ett produktions- eller bostadshus samt för markköp är räntefria för de två första låneåren. Det föreslås att bestämmelsen slopas som obehövlig, eftersom avsikten är att motsvarande lättnad enligt det föreslagna 30 § 2 mom. skall föreskrivas genom beslut av statsrådet.

31 §. *De statliga lånens och räntestödslånens penningrörelse.* Penningrörelsen mellan staten och kreditinstitutet sköts genom de centrala finansiella institutens förmedling. Centrala finansiella institut är för närvarande Andelsbankernas Centralbank Ab, Samlink Ab samt i fråga om affärsbankerna huvudkontoret för kreditinstitutskoncernen i fråga. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer de centrala finansiella instituten.

I 1 mom. föreslås en uppräknig av de uppgifter inom penningrörelsen mellan staten och kreditinstitutet som de centrala finansiella instituten kan sköta med stöd av behövlig fullmakt. Uppgifterna är de samma som de centrala finansiella instituten redan nu sköter mellan staten och kreditinstitutet. Ersättningar för uppgifter i anslutning till skötseln av statliga lån ingår i de ersättningsar som avses i 35 §.

Med stöd av både den gällande landsbygdsnäringslagen och den föreslagna lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar kan låntagare beviljas frivillig skuldsanering i sådana fall då en låntagare som blivit bestående överskuldssatt inte längre förmår sköta

sina skulder. Regleringen av skulderna kan ordnas med stöd av lagen om företagssanering eller lagen om skuldsanering för privatpersoner. Vid skuldsaneringarna kan man sänka räntan på lånet eller det lånekapital som skall återbetalas eller man kan helt avstå från att uppbära dem. Om låntagaren enligt beslut av en domstol eller av landsbygdsnäringsmyndigheterna har befriats från att betala ränta och amorteringar på ett statligt lån, bör det kreditinstitut som förmedlat lånet få motsvarande lättnad i fråga om det skuldebrev som kreditinstitutet undertecknat med staten och som gäller förmedling av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond till privata låntagare. De lättnader som beviljats en privat låntagare blir härvid utgifter för gårdsbrukets utvecklingsfond. Med dessa motiveringar föreslås i 2 mom. en bestämmelse om att kreditinstitutet skall befrias från betalning av kapital och räntor på statliga lån till den del gäldenären befriats från dessa betalningar.

Under de senaste åren har kreditinstitutet omorganiserats i betydande omfattning. I detta hänseende kan ytterligare framtida ändringar väntas i fråga om de nationella kreditinstitutet. Även utländska kreditinstitut stationerade i Finland kan vara intresserade av att sköta finansiering enligt den föreslagna lagen. På grund av omorganiseringarna är det inte med nödvändighet ens möjligt att bestämma att långivningsuppgifterna skall skötas av vissa centrala finansiella institut. I 3 mom. föreslås därför en bestämmelse som motsvarar 26 § 6 mom. landsbygdsnäringslagen, och enligt vilken jord- och skogsbruksministeriet skall kunna bestämma i vilka fall kreditinstitutet kan sköta penningrörelsen utan förmedling av ett centralt finansiellt institut.

32—34 §. *Statsborgen. Preskription av borgen. Avstående från regressanspråk.* Bestämmelser om statsborgen som beviljas med stöd av landsbygdsnäringslagen finns i lagens 7 kap. Jord- och skogsbruksministeriet får på statens vägnar ställa proprieborgen eller annan borgen som säkerhet för kapital och ränta på inhemska lån med normal ränta och räntestödslån, som landsbygdsföretag har upptagit för investeringar i anläggningstillgångar och för driftskapital, samt för andra betalningar enligt kreditvillkoren. Den förlust som borgensverksamheten eventuellt åsamkar staten betalas av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond. Förlusten kan betalas

utan att säkerheten säljs, om gäldenären eller en tredje part får företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner eller annan därmed jämförbar reglering eller om han vid reglering av borgensansvaret får behålla säkerheten. Som säkerhet för statsborgen skall den som beviljas krediten ställa en av jord- och skogsbruksministeriet godkänd motsäkerhet, som inte behöver vara betryggande. Borgen kan även ställas utan krav på motsäkerhet. Borgenskrediter får samtidigt vara obetalda till ett belopp av 200 miljoner mark, räntor och andra betalningar inte medräknade.

Staten kan lämna det belopp den betalt på grundval av borgen oindrivet hos den som på grund av bestående arbetsoförmåga, långvarig arbetslöshet, vårdnadsskyldighet eller av annan härmed jämförbar orsak inte rimligen kan väntas klara av sina betalningar.

I 7 kap. landsbygdsnäringslagen ingår också en särskild bestämmelse om preskription av borgen. Enligt bestämmelsen tillämpas inte den allmänna lagstiftningen om preskription av borgen på statsborgen.

Statsborgen har visat sig vara nödvändig i synnerhet för etableringen och fortbeståndet av småföretagarverksamhet på landsbygden och av specialodlingsverksamhet. När dylika företag inleder verksamheten har de nämligen i allmänhet inte sådana säkerheter som motsvarar kreditinstitutens krav. I 32—34 § föreslås därför bestämmelser som till sitt innehåll motsvarar bestämmelserna i 7 kap. landsbygdsnäringslagen. Bestämmelserna skall preciseras så, att kreditinstitutet skall vara skyldiga att hos låntagaren uppbära provision för statsborgen vilken bokförs som inkomst till gårdsbrukets utvecklingsfond. Om tidpunkterna för uppbörden av borgensprovisionen samt om förfarandena vid redovisningen bestäms närmare genom beslut av statsrådet. Till skillnad från nuläget föreslås i 32 § bli bestämt att förutom jord- och skogsbruksministeriet skall också arbeidskrafts- och näringscentralen som ombud för jord- och skogsbruksministeriet kunna bevilja borgen.

35 §. *Ersättning för kreditinstitutets kostnader.* Betalning och återkrav av statliga lån samt bevakning av statens intressen vid konkurser, exekutiv auktion och skuldsaneringar medför utgifter för kreditinstitutet. Bestämmelser om ersättning av kostnaderna finns i 30 § landsbygdsnäringslagen. Enligt paragrafen bestäms ersättningen för kostna-

derna genom förordning. Enligt 11 § landsbygdsnäringsförordningen uppgår ersättningen till 0,75 %, och i fråga om statliga lån som beviljats med stöd av lagstiftning som föregick landsbygdsnäringslagen 0,60 % av det utestående lånekapitalet. Ersättning för kostnaderna betalas av MAKERA:s medel.

I 35 § föreslås en bestämmelse som motsvarar 30 § landsbygdsnäringslagen. Avsikten är att ersättningens storlek och återkravet av det i stället för genom förordning skall bestämmas genom beslut av statsrådet och i motsvarighet till 11 § landsbygdsnäringsförordningen. Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral betalar ersättningarna. Jord- och skogsbruksministeriet skall besluta om återkrav av ersättningar. Det är nödvändigt att den behöriga myndigheten anges på lagnivå, eftersom det är ändamålsenligare att indrivningen sköts som ett förvaltningsförfarande. Om den föreslagna lagen inte innehåller någon bestämmelse om den behöriga myndigheten, måste återkravet skötas med iakttagande av ett tyngre förfarande, dvs. som ett förvaltningstvistemål i den ordning som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

För klarhetens skull föreslås i paragrafen dessutom bli bestämt att återkrav av understöd får inledas under hela lånetiden också efter den maximitid om tio år som föreskrivs i 46 §.

6 kap. Reglering av skulder

36—40 §. *Frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och statens försäljningsprisfordringar. Avgränsningar av frivillig skuldsanering. Frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån. Avtal om skuldsanering. När frivillig skuldsanering förfaller.* Lagen om företagssanering och lagen om skuldsanering för privatpersoner innehåller i första hand tillämpliga bestämmelser om under vilka förutsättningar ett företag eller en privatperson som har råkat i ekonomiska svårigheter kan beviljas lättnader i fråga om betalningen av de skulder jämte räntor som han ansvarar för. Lagarna kan tillämpas på skuldförhållanden mellan borgenärer och en privat juridisk eller fysisk person. Lagarna skall tillämpas i första hand jämfört med lagstiftningen i övrigt. Detta innebär att lagen om företagssanering och lagen om skuldsanering för privatpersoner skall tillämpas när be-

stämmelser som avviker från dem förekommer någon annanstans i lagstiftningen.

Skulderna mellan ett kreditinstitut och privatpersoner kan regleras även genom frivillig skuldsanering i enlighet med principerna om avtalsfrihet.

Lagstiftningen om företagssaneringar och skuldsaneringar (reglering av skulder) har varit svår att tillämpa på regleringen av statliga lån som beviljats med stöd av landsbygdsnäringslagen och annan lagstiftning som föregår den. Lagstiftningen om statliga lån har inte gett staten möjlighet att genom frivilliga avtal eller myndighetsbeslut med besparade kostnader för gäldenären efterge amorteringar på statliga lån. Lagstiftningen har inte heller gjort det möjligt för kreditinstitutet att sänka räntan på räntestödslån som beviljats för gårdsbruk och småföretagarverksamhet som bedrivs i anslutning därtill utan att räntegottgörelserna för lånet samtidigt skulle ha sjunkit.

För att avhjälpa dessa och vissa andra missförhållanden togs nya lagrum in i landsbygdsnäringslagen 1993. I de nya 29 a—29 c § bestämdes då om frivillig skuldsanering i fråga om krediter enligt landsbygdsnäringslagen. Frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och statens försäljningsprisfordringar kan på basis av tillförlitliga utredningar genomföras, om låntagaren har råkat i bestående ekonomiska svårigheter och om det finns grundad anledning att anta att skuldsaneringen medför en väsentlig förbättring av låntagarens ekonomiska situation. Skuldsanering för en låntagare som upphört med sin produktionsverksamhet får inledas endast om bibehållandet av låntagarens bostad inte kan tryggas på annat sätt. Frivillig skuldsanering utgör inget hinder för avgivande av samtycke till reglering av skulderna enligt lagen om företagsanering eller till skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner.

I 29 b § landsbygdsnäringslagen finns bestämmelser om frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån enligt landsbygdsnäringslagen och vissa lagar som föregår den. Frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån kan genomföras under samma förutsättningar som skuldsanering i fråga om statliga lån enligt landsbygdsnäringslagen. Reglering av räntorna sänker dock endast den ränta som låntagaren betalar. Räntestödsbeloppet förblir oförändrat.

Bestämmelser om när frivillig skuldsane-

ring förfaller finns i 29 c § landsbygdsnäringslagen. Skuldsaneringen förfaller, om gäldenären inte iakttar planen eller avtalet om skuldsanering. Den frivilliga skuldsaneringen förfaller likaså, om en reglering av skulderna enligt lagen om företagssanering eller skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner fastställs för gäldenären.

Närmare bestämmelser om genomförandet av frivillig skuldsanering finns i 51 b—51 h § landsbygdsnäringsförordningen.

Kostnaderna för frivillig skuldsanering betalas delvis av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Före utgången av 1997 hade drygt 630 lägenheter ansökt om frivillig skuldsanering enligt landsbygdsnäringslagen och 224 avtal om skuldsanering hade ingåtts. I 307 fall hade ansökan avslagits eller förfallit. I ca 100 fall hade kapitalet av statens fordringar sänkts med sammanlagt knappt 2,5 milj. mk. Andra lättnader som medgetts vid frivillig skuldsanering var i första hand förlängda betalningstider och räntefriheter. Det har beräknats att uppskov med låneamorteringar som medgetts i samband med skuldsaneringar innebär att av inkomsterna för gårdsbrukets utvecklingsfond överförs årligen ca 1,5 milj. mk till kommande år.

Med hänsyn till antalet lån har förhållandevis få avtal om frivillig skuldsanering ingåtts. Systemet behövs dock alltså med tanke på fortbeståndet för landsbygdsföretagarnas verksamhet och bibehållandet av bostaden, och det medför lägre omkostnader än ett förfarande enligt lagen om företagssanering eller enligt lagen om företagssanering för privatpersoner.

Enligt den föreslagna 36 § kan skuldsaneringsåtgärderna liksom tidigare innebära att återbetalningstiden förlängs, räntan sänks och befrielse från betalningar beviljas. Det föreslås att några bestämmelser om skuldsanering ändras i enlighet med de ändringar som föreslås i promemorian av arbetsgruppen för gårdsbrukens skulder (JSM 1996:8). Det föreslås således att uppskov med betalningarna nämns som en skuldsaneringsåtgärd. Uppskov med betalning av amorteringar skall kunna användas som skuldsaneringsmetoder fram till den 31 december 2001.

Det föreslås att förutsättningarna för frivillig skuldsanering anges i 36 §, där det också, i likhet med 51 b § landsbygdsförordningen, skall bestämmas när låntagaren kan

anses ha råkat i bestående ekonomiska svårigheter. Med insolvens avses att en gäldenär är oförmögen att betala sina skulder när de förfaller till betalning och denna oförmåga inte är endast tillfällig. Definitionen är densamma som i 4 § lagen om återvinning av konkursbo (758/1991), 3 § lagen om företagssanering (47/1993) och 3 § lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993). Insolvens föreligger alltså om gäldenärens disponibla och tillgängliga likvida tillgångar inte räcker till för att betala skulderna när de förfaller till betalning och om bristen på likvida tillgångar inte är endast tillfällig. När insolvensen bedöms gälla det att beakta gäldenärens aktuella ekonomiska situation samt de omständigheter som påverkar den och den förväntade utvecklingen av omständigheterna.

I 29 a § 5 mom. landsbygdsnäringslagen sägs att ändringar i skuldvillkoren som görs vid frivillig skuldsanering gäller även borgensmän och andra ansvariga för skulden liksom även en tredje part till den del det är fråga om hans egendom som ställts som säkerhet för lånet så som närmare stadgas genom förordning. Det föreslås att den gällande bestämmelsen kompletteras med ett tillägg enligt vilken ställningen dock inte utan samtycke av den som saken gäller får försvagas för borgensmannen, andra ansvariga för skulden eller den som ställt säkerhet.

I 37 § föreslås bli bestämt om avgränsningarna av frivillig skuldsanering. Innehållet motsvarar huvudsakligen 29 a § 2 mom. landsbygdsnäringslagen. Vid frivillig skuldsanering skall så som för närvarande befrielse från betalning av amortering på statliga lån i regel inte kunna medges, om realsäkerheten för lånet eller garantier genom affärsverksamhet eller därmed jämförlig verksamhet tryggar betalningen av amorteringen. Till skillnad från nuläget föreslås dock i den nya finansieringslagen bli bestämt att det av synnerligen vägande skäl skall befrielse från betalning dock kunna användas som skuldsaneringsmetod oberoende av säkerhet och under förutsättningar som statsrådet bestämmer närmare, om låntagarens ekonomiska situation inte kan rättas till på något annat sätt. Avsikten är att denna undantagsbestämelse skall tillämpas i första hand för att gäldenären skall kunna behålla sin bostad och dessutom i sådana fall där den fortsatta verksamheten för ett företag kan tryggas genom skuldsanering. Efter att jordbrukspro-

duktionen upphört är frivillig skuldsanering möjlig endast för att gäldenärens bostad skall kunna bibehållas som hans och familjemedlemmarnas stadigvarande bostad. En allmän förutsättning för frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån skall vara att även de andra borgenärerna samtycker till skuldsaneringen. Skuldsanering i fråga om statliga lån och statens övriga fordringar skall också kunna genomföras utan samtycke, om beloppet på fordringarna utgör minst 75 % av gäldenärens alla skulder.

I 38 § föreslås bestämmelser om frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån. Förutsättningarna är desamma som i fråga om statliga lån.

Bestämmelser om när frivillig skuldsanering förfaller och om verkningarna av detta finns i 29 c § landsbygdsnäringslagen och i 51 h § landsbygdsnäringsförordningen. Eftersom det vid förfall är fråga om ett betydande avgörande med tanke på låntagaren, föreslås bestämmelser om dessa omständigheter i 40 §. Enligt de gällande bestämmelserna kan det bestämmas att den frivilliga skuldsaneringen förfaller, om låntagaren inte iakttar planen eller avtalet eller om gäldenären har försummat att betala borgenären i enlighet med betalningsprogrammet. Eftersom det dock bör förutsättas att försummelsen har en viss grad av relevans, föreslås att det i 40 § 1 mom. 2 punkten till skillnad från de nuvarande bestämmelserna sägs att det kan bestämmas att ett skuldsaneringsavtal förfaller om låntagaren utan godtagbar orsak väsentligen har försummat att iaktta avtalet. Det skulle vara synnerligen orimligt, om en liten och redan korrigerad försummelse ledde till att avtalet förfaller. Det föreslås att 51 h § 1 mom. 3 punkten i landsbygdsnäringsförordningen slopas eftersom den lämnar rum för tolkningar. I 3 mom. i paragrafen föreslås dessutom att om det har bestämts att skuldsaneringsavtalet förfaller, har borgenären rätt att av gäldenären kräva betalning för sin fordran enligt de villkor som skulle ha gällt utan skuldsaneringen. Gäldenären skall dock inte betala dröjsmålsränta på skulden för den tid skuldsaneringen varar, om inte arbetskrafts- och näringscentralen beslutar något annat på grund av orsaken till att skuldsaneringen förföll.

Det föreslås att närmare bestämmelser om frivillig skuldsanering skall utfärdas genom beslut av statsrådet.

7 kap. Särskilda bestämmelser

41—44 §. *Övervakning. Övervakning av byggnadsverksamhet. Övervakningen inom kreditinstitut. Inspektionsrätt.* Bestämmelser om övervakningen av lån och stöd som enligt landsbygdsnäringslagen beviljats av offentliga medel finns i 48 § landsbygdsnäringslagen. Jord- och skogsbruksministeriet och arbetskrafts- och näringscentralerna är de myndigheter som utför tillsynen.

Enligt 48 § landsbygdsnäringslagen är understöds- eller låntagarna skyldiga att för dem som utövar tillsynen visa alla behövliga räkenskapsböcker och andra handlingar samt att även i övrigt bistå vid inspektionen. För att övervaka användningen av understöd och utförda byggnadsarbeten har även kommunernas byggnadsinspektörer ålagts inspektionsskyldighet. Dessutom har kreditinstitutet förpliktats att se till att lånen lyfts enligt villkoren i lånebeslutet samt att till en av den tillsynsberättigade myndigheten befullmäktigad låneinspektör ge de handlingar och uppgifter som behövs för övervakningen.

I 33—38 § strukturpolitiklagen finns bestämmelser om övervakningen av stöd som för ändamål som anges i strukturpolitiklagen beviljats av medel från EU, stöd för byggande, utbetalning av medel, stöd för förädling och marknadsföring samt influtet statsstöd. Bestämmelserna är tämligen detaljerade och förutsätter att övervakningen utförs så som föreskrivs i EG-förordningarna. De bestämmelser i strukturpolitiklagen som reglerar övervakningen motsvarar i stort sett bestämmelserna i 48 § landsbygdsnäringslagen. Tillsynsmyndigheter är utöver vad som bestäms i landsbygdsnäringslagen handels- och industriministeriet samt distriktsbyråerna för dess företagstjänst (numera arbetskrafts- och näringscentralerna) samt de myndigheter som bestäms genom förordning och som avses i rådets förordning (EEG) nr 3508/92 och i kommissionens förordning (EEG) nr 3887/92 samt de myndigheter som statsrådet förordnat att övervaka inflödet av statsstöd. Genom strukturpolitikförordningen har landsbygdsnäringsdistrikten föreskrivits den huvudsakliga övervakningsskyldigheten. Enligt 22 § i förordningen skall den myndighet som beviljat stödet övervaka att villkoren för beviljande och utbetalning av stöd iakttas. I fråga om vissa miljöstöd innebär bestämmelsen att de myndigheter som utför övervak-

ning även omfattar miljömyndigheterna samt i fråga om beskogning av åker och skogsförbättring skogscentralerna.

Enligt 34 § 2 mom. strukturpolitiklagen skall också polisen ge behövlig handräckning utan ersättning vid övervakningen.

Det föreslås att bestämmelserna om övervakningen av nationella stöd och stöd som beviljas av medel från Europeiska unionen sammanförs. På så sätt förenhetligas samtidigt övervakningen av stöd som beviljas av nationella medel och övervakningen av stöd som beviljas av medel från Europeiska unionen. I praktiken innebär detta samtidigt att den behövliga handräckning som polisen skall ge utsträcks till övervakningen av nationella stöd. Det finns ingen grund för att stöd som beviljas av nationella medel på grund av stödtagarens eventuella motstånd skulle falla utanför övervakningen. I praktiken har behovet av polisens handräckning varit synnerligen sällsynt.

Det föreslås att bestämmelser om övervakning tas in i 41—44 §. De skall i huvudsak motsvara de tidigare bestämmelserna.

Det föreslås att utförandet av tillsynsuppgifterna begränsas så, att inspektion inte utan samtycke av den som saken gäller skall få utföras i bostadsutrymmen som omfattas av hemfriden för privatpersoner. En bestämmelse om detta föreslås i 44 §. Begränsningen behövs för att stödtagarens grundlagskyddade hemfrid inte skall kränkas i onödan. Uppgifter skall lämnas även för övervakning och uppföljning av den åtgärd eller det projekt som stöds.

Enligt det föreslagna 44 § 2 mom. kan inspektionen gälla både den egentliga stödtagaren och den som förmedlar stödet. Med stödförmedlaren avses sådana juridiska personer genom vilka stödmedlen betalas eller sådana som deltar i valet av projekt som skall stödas. Sådana är t.ex. kreditinstitutet samt de sammanslutningar som godkänts för att verkställa gemenskapsinitiativ och motsvarande nationella program.

I 3 mom. föreslås bli bestämt att statsrådet vid behov kan utfärda närmare bestämmelser om den inspektionsrätt för olika myndigheter som avses i 1 och 2 mom. Detta kan vara nödvändigt för att dra gränser för behörigheten mellan olika myndigheter.

45 §. *Erhållande, utlämnande och hemlighållande av uppgifter.* I landsbygdsnäringslagen finns inga allmänna bestämmelser om erhållande, hemlighållande eller utlämnande

av uppgifter. Till denna del iaktas i första hand lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärings (1336/1992). Enligt 9 § är det förbjudet att utan samtycke av den som saken gäller röja uppgifter om en enskild persons eller ett samfunds ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet. Uppgifter får dock lämnas till åklagar- och polismyndigheter för utredande av brott, en myndighet som prövar besvär och myndigheter som enligt annan lag har rätt att få de nämnda uppgifterna. Den nämnda lagen gäller både nationella stöd och stöd som beviljats av medel från Europeiska unionen. Det föreslås att en hänvisningsbestämmelse till lagen tas in i 1 mom.

I 46 § 1 mom. strukturpolitiklagen bestäms under vilka förutsättningar myndigheterna är skyldiga att till de myndigheter som ansvarar för verkställigheten av lagen utlämna uppgifter som annars skall hållas hemliga. Uppgifterna kan gälla affärsrörelse eller yrkesutövning, bokföring, beskattning eller en enskilds ekonomiska ställning. Den myndighet som beviljar stöd kan förutsätta att den sökande också bifogar en utredning om sitt hälsotillstånd. Utredningen kan behövas t.ex. för att bedöma hans möjligheter att oberoende av partiell arbetsoförmåga idka sådan näringsverksamhet som avses i lagen. Ansökan om stöd kan avslås, om en sådan utredning inte ges. Uppgifterna behövs vid beviljande och övervakning av nationella stöd samt vid beviljande av betalningslättnader. Även beviljandet och övervakningen av stöd från Europeiska unionen förutsätter att nämnda uppgifter erhålls. Begäran och utlämnande av uppgifterna förutsätter alltid att de behövs med tanke på skötseln av ärendet. Bestämmelser som avser detta och som motsvarar strukturpolitiklagens bestämmelser föreslås i 2 mom.

I frågor som gäller stöd som beviljas av medel från Europeiska unionen är medlemsstaterna också skyldiga att för den tillsyn som kommissionen utövar lämna uppgifterna i fråga till kommissionen. Den myndighet och även kommissionen är skyldiga att hemlighålla sekretessbelagda uppgifter. Denna bestämmelse om utlämnade av uppgifter föreslås i 45 § 3 mom.

46 §. *Återkrav av stöd och statligt lån hos stödtagaren.* I fråga om stöd som beviljats av medel från EU ingår allmänna bestämmelser om återkrav av stöd och uppsägning

av statliga lån i 39—41 § strukturpolitiklagen och i fråga om stöd och lån enligt landsbygdsnäringslagen i 49 och 50 § landsbygdsnäringslagen. I den sistnämnda paragrafen anges även grunderna för uppsägning av statens försäljningsprisfordringar. De stöd som skall återbetalas, statliga lån och statens försäljningsprisfordringar får utan hinder av att ändring söks indrivnas enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsköningssväg (367/1961). I praktiken innebär detta att vid konkurser och exekutiva auktioner kan stödet anses ha förfallit och det kan indrivnas av stödtagarens egendom, även om något beslut om återkrav inte har hunnit fattas. Besvärsmyndigheten kan också avbryta indrivningen, om beslutet om återkrav inte har vunnit laga kraft.

Bestämmelserna om återkrav av stöd och lån i landsbygdsnäringslagen är något mera detaljerade än motsvarande bestämmelser i strukturpolitiklagen. I sak är bestämmelserna dock i det närmaste identiska.

Med stöd av landsbygdsnäringslagen kan närmare bestämmelser om grunderna för återkrav och uppsägning utfärdas genom förordning. Enligt strukturpolitiklagen grundar sig den noggrannare regleringen inte på förordningar utan på beslut av statsrådet. Även i fråga om återkrav skiljer sig grunderna för återkrav något från varandra, därför att på återkrav av stöd enligt strukturpolitiklagen tillämpas även vissa EG-förordningar samt dessutom 7 § lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärings- och stödformer tillämpas grunderna för återkrav och uppsägning enligt 49 § strukturpolitiklagen. På grund av den spridda regleringen förekommer olikheter i grunderna för återkrav och uppsägning samt indragning av stöd. Olikheterna kan medföra praktiska tolkningssvårigheter. Det är därför nödvändigt att förenhetliga bestämmelserna.

I paragrafens 1 mom. föreslås allmänna bestämmelser om uppsägning av indragning och återkrav av stöd, vilka gäller sådana fall då stödet har använts i något annat syfte än för vilket det beviljats eller då stödtagaren har lämnat sådana felaktiga uppgifter som väsentligt påverkar beviljandet eller betalningen av stödet eller då stödtagaren annars har förfarit svikligt. I dessa situationer som förutsätter att stödtagaren handlat svikligt skall betalningen av det beviljade stödet dras in och stödet skall helt eller delvis återkrä-

vas. I 2 mom. föreslås att det kan bestämmas att statliga lån skall kunna sägas upp på samma grunder.

Det kan dessutom bestämmas att stöd eller statliga lån helt eller delvis skall återbetalas i de fall som räknas upp i 3 mom. Grunderna motsvarar huvudsakligen de förutsättningar för återkrav som föreskrivs i landsbygdsnäringsförordningen och i statsrådets beslut om investeringsstöd för gårdsbruksheter. Till skillnad från tidigare indras eller återkrävs inte stödet eller lånet, om stöd- eller låntagaren har överlåtit den egendom som stått som föremål för stödet till en person som inte själv motsvarar förutsättningarna för beviljande av stöd ifall överlåtelsen har skett genom arvsrättsligt fång. Det föreslås att splittring av lägenheten eller en vanhävdad lägenhet till skillnad från de gällande bestämmelserna inte skall medföra att stödet eller lånet dras in eller återkrävs.

I 4 mom. ingår bestämmelser om den behöriga myndigheten vid återkrav och indragning av stöd. I regel beslutar arbetskrafts- och näringscentralen om dessa åtgärder. I momentet anges också den tid inom vilken stöd skall återkrävas. Återkrav av understöd får inte inledas sedan tio år har förflutit från utbetalningen av sista understödsposten.

I 5 mom. föreslås en bestämmelse om att kreditinstitutet kan säga upp ett räntestödslån, om betalningen av räntegottgörelserna inställs. Att bibehålla lån på tidigare villkor är oändamålsenligt med tanke på kreditinstitutets verksamhet därför att kreditinstitutet då skulle få lägre ränta på lånen och därför att statliga lån sägs upp i motsvarande fall. Uppsägning av ett statligt lån förutsätter dock i allmänhet ett beslut av arbetskrafts- och näringscentralen. Endast på grund av försenade betalningar eller av skäl som hänför sig till garantierna kan kreditinstitutet handla utan ett myndighetsbeslut.

I 6 mom. föreslås bestämmelser om återkrav av stöd för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter. Till denna del iakttas vad som i lagen om företagsstöd bestäms om grunderna och förutsättningarna för återkrav av stöd.

På gemenskapsnivå finns bestämmelser om återkrav i rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen. Rådets förordning har beaktats i 46 och 50 § i lagförslaget.

47 §. *Ansvar för återbetalning av medel i*

vissa fall. I den nuvarande 51 § strukturpolitiklagen ingår en skadeståndsbestämmelse där avsikten har varit att precisera begreppet skada i händelse av att staten blir tvungen att återbetala en finansieringsandel eller en del därav som den har fått av Europeiska gemenskapen för ett projekt på grund av att projektet inte kan genomföras eller slutföras till följd av åtgärder eller försummelser av någon eller några parter i projektet. Bestämmelserna i den allmänna skadeståndslagstiftningen har i praktiken konstaterats lämpa sig illa för regleringen av verksamhet enligt den föreslagna lagen, i synnerhet efter det att användningen av programbaserade stöd har ökat. Det föreslås därför att den särskilda skadeståndsbestämmelsen i den gällande lagstiftningen ersätts genom en bestämmelse där ansvarsfrågorna mellan staten och andra instanser som deltar i verkställigheten av stödsystemen definieras och där skyldighet att återbetala medel i vissa fall föreskrivs.

Bestämmelser om skyldigheten att återbetala medel från Europeiska gemenskapen finns i rådet förordning (EEG) nr 2082/93 om ändring av förordning (EEG) nr 4253/88 om tillämpningsföreskrifter för förordning (EEG) nr 2052/88 om samordningen av de olika strukturfondernas verksamheter dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorganens verksamheter. Enligt artikel 23 i förordningen är medlemsstaten i andra hand ansvarig för att felaktigt utbetalade strukturfondsfondsmedel återbetalas till kommissionen, om inte medlemsstaten och/eller förmedlaren kan lägga fram bevis för att de var oskyldiga till överträdelsen eller försummelsen. Förordningen gäller stöd från utvecklingssektionen. Motsvarande bestämmelse ingår i artikel 8 i rådets förordning (EEG) nr 729/70 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitik. Förordningen gäller stöd från garantisektionen. Medlemsstaten bär fullt ansvar för att EG-rätten följs. Anspråk som gäller realiserandet av ansvaret riktas till medlemsstatens regering. Regeringen är ansvarig oavsett vilket statligt organ som i själva verket är ansvarigt för brottet mot EG-rätten. Gemenskapens lagstiftning reglerar endast förhållandet mellan kommissionen och medlemsstaten. Hur ansvarsfrågorna ordnas i medlemsstaten är dess interna angelägenhet.

I den föreslagna paragrafen sägs att om staten med stöd av det ansvar av en med-

lemsstat som avses i lagstiftningen om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik eller i lagstiftningen om strukturfonderna är skyldig att till Europeiska gemenskapens kommission återbetala medel från Europeiska gemenskapen, är stödförmedlaren skyldig att till staten till fullt belopp inklusive kostnader betala det belopp som staten betalt till kommissionen, om återbetalningen av medlen har orsakats av förmedlarens felaktiga förfarande eller om förmedlaren med stöd av programdokumentet är direkt ansvarig till kommissionen för hur medlen används. Enligt motiveringen till 44 § avses med förmedlaren i den föreslagna lagen sådana juridiska personer genom vilka stödmedel betalas eller sådana som deltar i valet i av projekt som skall stödas. Sådana är t.ex. kreditinstituten eller de sammanslutningar som godkänts för att verkställa gemenskapsinitiativ och motsvarande nationella program. Motsvarande bestämmelse ingår i 10 b § (232/1997) lagen om regional utveckling (1135/1993). Om återbetalning av medel beslutar ministeriet i fråga.

48 §. *Återkrav av areal- och husdjursbase- rat stöd samt skogsbruksstöd.* Vid återkrav av stöd som betalats enligt åkerareal och antalet djur samt av vissa stöd för skogsbruksåtgärder skall enligt 33, 39 och 40 § strukturpolitiklagen iaktas de grunder som bestäms i rådets förordning (EEG) nr 3508/92 och kommissionens förordning (EEG) nr 3887/92. Stöden kan dessutom återkrävas på basis av 7 § lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar. Bestämmelsen tillämpas dessutom på kompensation för inkomstbortfall i samband med åkerbeskogning och på bidrag för underhåll av beskogad åker. Enligt nämnda 7 § kan stöd som beviljats utan grund återkrävas förhöjt med högst 20 %, om sökanden har gett vilseledande eller oriktiga uppgifter eller, om det är fråga om synnerligen grovt förfarande, med högst 100 %. I sådana fall då det är fråga om stöd som gäller en egentlig beskoingsåtgärd eller någon annan skogsbruksåtgärd i anslutning till åkerbeskogning finns bestämmelser om återkrav och inställande av stöd, påföljderna av återkrav samt tvångsindrivning i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och i lagen om iståndsättning av underproduktiva skogar i Lappland. Dessutom iaktas lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering. I

48 § föreslås bestämmelser som motsvarar 33, 39, 40 och 40 a § strukturpolitiklagen.

49 §. *Stödtagarens anmälningsskyldighet och förhandsbesked.* Enligt 41 § 3 mom. strukturpolitiklagen skall stödtagaren omedelbart underrätta den som beviljat lånet om sådana förändringar i omständigheterna som kan orsaka att stödet återkrävs eller lånet sägs upp. Bestämmelser om förhandsbesked finns i 12 § 4 mom. (splittring) och 50 § 1 mom. landsbygdsnäringslagen. Enligt sistnämnda lagrum kan arbetskrafts- och näringscentralen ge förhandsbesked om en åtgärd leder till att ett statligt lån eller en försäljningsprisfordran sägs upp eller räntestöd dras in eller inte. Enligt 59 § 7 mom. landsbygdsnäringslagen kan förhandsbesked även ges om tillämpningen av den lagstiftning som föregick landsbygdsnäringslagen på de lån som avses i de tidigare lagarna.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om stödtagarens anmälningsskyldighet. Bestämelsen motsvarar 41 § 3 mom. strukturpolitiklagen. Det är nödvändigt att föreskriva anmälningsskyldigheten för att man skall kunna övervaka beviljandet och bibehållandet av stöd både så som anges i EG-bestämmelserna och i de nationella bestämmelserna.

Karaktären hos stöd- eller låntagarens företagsverksamhet kan variera under olika tider, och det kan därför bli nödvändigt att sälja egendomen eller en del av den eller att vidta någon annan åtgärd. Innan nya planer genomförs behöver företagaren ibland i förväg få bindande uppgifter om hur en planerad åtgärd påverkar de bidrag och statliga lån som han har beviljats. I 2 mom. föreslås därför bli bestämt att nämnda uppgifter på begäran skall kunna ges till stödtagaren. När förhandsbesked begärs gäller det att individualisera den fråga i vilken förhandsbesked söks och framlägga den utredning som behövs för avgörande av ärendet. Förhandsbesked kan inte meddelas om ansökan i ärendet är anhängig eller om myndigheten redan tidigare har avgjort ärendet.

50 §. *Påföljderna av återkrav och uppsägning.* I 42 § strukturpolitiklagen finns bestämmelser om när ett stöd kan återkrävas till förhöjt belopp. I de fall som anges i 46 § 1 mom. kan det belopp som skall återkrävas höjas med högst 20 % eller, om då det är fråga om synnerligen grovt förfarande i strid med bestämmelsen, med högst 100 %. Möjligheten att höja beloppet gäller stöd och

ränteförmån för statliga lån men inte lånekapital. Möjligheten att höja beloppet gäller inte stöd för åkerbeskogning och skogsbruksåtgärder och inte stöd som beviljas för kompensation av varaktiga naturbetingade nackdelar, miljöstöd för jordbruket eller stöd för upphörande med jordbruk. Bestämmelser som motsvarar 42 § strukturpolitiklagen föreslås bli intagna i 50 §.

51 §. *Solidariskt ansvar för återbetalningsskyldigheten.* I paragrafen föreslås en bestämmelse om låntagarnas solidariska ansvar i fråga om stöd som skall återkrävas, vilken till sitt innehåll motsvarar 41 § 3 mom. strukturpolitiklagen. Bestämmelsen är nödvändig för att underlätta återkrav.

52 §. *Ränta och dröjsmålsränta på belopp som skall återbetalas.* Enligt 43 § strukturpolitiklagen utfärdar statsrådet närmare bestämmelser om den ränta som skall betalas för betalningsposter som skall betalas eller är försenade. Enligt 51 § landsbygdsnäringslagen bestäms motsvarande omständigheter genom förordning.

För att förenhetliga förfarandena och påföljderna av återkrav föreslås en hänvisningsbestämmelse i 52 § 1 mom. som i sak motsvarar 59 § landsbygdsnäringsförordningen (848/1997) och enligt vilken räntepåföljderna binds till motsvarande bestämmelser i räntelagen. Paragrafen skall gälla även återbetalning av medel enligt 47 §.

Jord- och skogsbruksministeriet skall i enskilda fall kunna låta bli att återkräva nämnda räntor. Detta kan ske, om stödtagaren förfarit under förmildrande omständigheter eller om hans situation på grund av ålderdom, sjukdom, bestående arbetsoförmåga, tvingande ekonomiska orsaker eller andra motsvarande orsaker är sådan att de förhöjda räntorna inte kan uppbäras eller uppbärandet annars är oskälig. En bestämmelse om detta föreslås i 2 mom.

53 §. *Villkor för stödbeslut.* Erhållande av stöd av såväl nationella medel som medel från EU förutsätter att de projekt eller de åtgärder som skall finansieras godkänns för att genomföras och finansieras. Om sökanden inte planenligt genomför de projekt eller åtgärder som godkänts för finansiering, måste de utbetalda stöden återkrävas och betalningen indras. I allmänhet är återkrav möjlig endast på de grunder som nämns i stödbeslutet. Villkoren för betalning och återkrav skall därför tas med som villkor i stödbeslutet.

Av medel från EU beviljas olika stöd, bl.a. till landsbygdsföretagare och för finansiering av olika program. Bestämmelserna om dem och de program som godkänts för finansiering avviker på många punkter från varandra. Det är därför omöjligt att i lag detaljerat reglera grunderna för betalning och återkrav av stöd. Det måste vara möjligt att i stödbesluten ta med även andra villkor som behövs för betalning och återkrav av stöd så som förutsätts i EG-institutionernas bestämmelser och beslut eller bestäms genom beslut av statsrådet. I paragrafen föreslås därför att det skall vara möjligt att i stödbeslutet ta in andra villkor för betalning och återkrav av stöd än de som ingår i den föreslagna lagen.

54 §. *Indrivning av fordringar.* I paragrafen föreslås en bestämmelse om förfarandet vid återkrav av stöd. Enligt bestämmelsen kan ett beslut om återkrav verkställas i utsokningsväg efter att beslutet har vunnit laga kraft.

55 §. *Myndigheter.* I paragrafen föreslås bestämmelser om de behöriga myndigheterna och ansvarsfördelningen mellan dem. I 1 mom. föreslås bli bestämt vilka myndigheter som skall handha verkställigheten av lagen, dvs. jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informations-tjänstcentral, arbetskrafts- och näringscentralerna, skogscentralerna och de kommunala landsbygdsnäringsmyndigheterna samt, i fråga om förädlingen och marknadsföringen av jordbruksprodukter, handels- och industriministeriet. Verkställigheten av miljöstödet för jordbruk skall handhas av jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med miljöministeriet. Det föreslås att närmare bestämmelser om behörighetsfördelningen mellan de olika ministerierna skall utfärdas genom beslut av statsrådet. Avsikten är att myndigheternas behörighet skall bibehållas vid det nuvarande.

I fråga om den behöriga myndigheten för projekt som gäller vatten och avlopp, vattendrag och miljövård föreslås i 2 mom. en hänvisning till lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder och till övriga bestämmelser om behörighet. Genom beslut av statsrådet skall bestämmas om behörigheten till den del det inte tidigare har bestämts om behörigheten i vissa frågor. Också i fråga om åtgärder som hänför sig till vatten och avlopp är avsikten att behörighetsfördelningen skall bibehållas oförändrad, dvs. i överensstämmelse med 32 § 1

mom. strukturpolitiklagen.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande enligt vilket statsrådet skall kunna besluta att statliga och kommunala myndigheter samt KERA Ab, skogscentralerna och rådgivningsorganisationerna skall bistå i uppgifter enligt den föreslagna lagen. Bestämmelsen motsvarar första meningen i 32 § 2 mom. strukturpolitiklagen.

I 4 mom. föreslås bli bestämt att jord- och skogsbruksministeriet skall ha rätt att fatta beslut om när anstalter inom ministeriets förvaltningsområde kan anlitas för uppgifter som hänför sig till verkställigheten av lagen. Bestämmelsen motsvarar i sak andra meningen i 32 § 2 mom. strukturpolitiklagen.

Bestämmelserna i 2 och 3 mom. om handräkning behövs alltjämt för att säkerställa att tillsynen över beviljandet och användningen av bidrag och stöd av nationella medel och av medel från EU kan skötas på ett tillbörligt sätt och så att det också tillfredsställer EU:s institutioner. Utåtanden och utredningar från andra myndigheter och även från statsunderstödsorganisationerna behövs för att förhindra att överlappande stöd beviljas.

Programbaserat nationellt stöd kan beviljas med stöd av 22 a § landsbyggnäringslagen så som närmare bestäms genom förordning. I 27 c § 3 mom. landsbygdnäringsförordningen förutsätts att bidrag kan beviljas endast en sådan aktionsgrupp som är en registrerad förening, ett andelslag eller någon annan privaträttslig juridisk person. I 26 § strukturpolitiklagen finns bestämmelser om sådana program som för genomförandet kan beviljas stöd av nationella medel och av medel från EU. I 27 § finns bestämmelser om stödtagarna. Enligt 27 § kan stöd beviljas en fysisk person, flera fysiska personer tillsammans, privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar och stiftelser eller dessa gemensamt. I de fall då det är mest ändamålsenligt att ett projekt genomförs av en kommun eller en samkommun eller en kommunal myndighet, handlar dessa under samma ansvar som staten då de förmedlar stöd till de slutliga stödtagarna.

I 5 mom. föreslås en bestämmelse om att verkställigheten av program och projekt som finansieras med nationella medel och med medel från EU skall kunna åläggas en kommun, en samkommun eller ett annat regionalt organ med rättshandlingsförmåga. Genom beslut av statsrådet bestäms närmare

om de lokala organ som kan användas när programmen verkställs. Det regionala organet skall ansvara inför staten för genomförandet av programmet eller projektet samt för användningen av de medel som beviljats för ändamålet. Avsikten är att genom beslut av statsrådet bestämma om verkställigheten av programbaserade projekt så att förfarandena bibehålls vid det nuvarande.

56 §. *Ersättningar.* I 47 § 3 mom. landsbygdsnäringslagen sägs att för de kostnader som skötseln av uppgifterna enligt landsbygdsnäringslagen åsamkar kommunen betalas av statens medel endast ersättning enligt lagen om allmän statsandel och allmänna finansieringsunderstöd till kommunerna (1273/1988). Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om avgifterna till skogsnämnderna och rådgivningsorganisationerna.

I 32 § 3 mom. strukturpolitiklagen ingår en bestämmelse om ersättning för de kostnader som åsamkas kommunerna. I bestämmelsen sägs att de kostnader som åsamkas kommunerna vid skötseln av uppgifter enligt lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket betalas inte av statsmedel utom i fråga om den ersättning som stadgas i lagen om statsandelar till kommuner. Ökningen av arbetsuppgifterna skall dock beaktas vid fastställandet av statsandelens storlek. Enligt den nya lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996), som trädde i kraft vid ingången av 1997, bestäms statsandelarna kalkylmässigt. Ökningen av uppgifterna kan därför inte beaktas vid fastställandet av statsandelen, och därför föreslås att paragrafen om ersättning av kostnaderna ändras så, att den motsvarar praxis enligt den gällande lagen om statsandelar till kommunerna.

I paragrafen föreslås dessutom en bestämmelse enligt 32 § 3 mom. strukturpolitiklagen enligt vilken de statliga myndigheterna skall vara skyldiga att utan ersättning biträda jord- och skogsbruksministeriet när det är fråga om uppgifter i anslutning till övervakning och återkrav av stöd som gäller enstaka fall. De statliga myndigheterna skall ha samma skyldighet också i sådana fall där handels- och industriministeriets förvaltningsområde med stöd av den föreslagna lagen sköter övervakning och återkrav av stöd.

57 §. *Hänvisningsbestämmelse.* I paragrafen anges i motsvarighet till 47 § strukturpolitiklagen vilka bestämmelser i lagen om för-

farande vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringslag som skall iakttas vid behandlingen av ärenden enligt denna lag. Av de hänvisade bestämmelserna är de viktigaste i praktiken de bestämmelser som gäller det rättelseförfarande som skall tillämpas vid beviljande av stöd (6 § stöduppgiftslagen) samt delgivandet av beslut (3 § stöduppgiftslagen). Förfarandet enligt 3 § stöduppgiftslagen skall tillämpas på stöd enligt den föreslagna 11 § (kompensationsbidrag, stöd för beskogning och miljöstöd). Enligt hänvisningsbestämmelsen betraktas det brev som sänds till sökanden om att stödet har beviljats som ett beslut av den myndighet som har beviljat stödet, om stödet har beviljats enligt ansökan. Om stöd beviljas med avvikelser från ansökan, ges sökanden ett separat beslut. Enligt 3 § 3 mom. stöduppgiftslagen får ett beslut om att ansökan har avslagits delges sökanden i ett rekommenderat brev. En del av hänvisningarna i 47 § strukturpolitiklagen har slopats eftersom en del av bestämmelserna ingår i den föreslagna lagen (bestämmelserna om handräckning och statsandelsersättning till kommunerna) och en del av hänvisningarna är felaktiga (hänvisningen till 5 § stöduppgiftslagen).

58—61 §. *Ändringssökande. Ändringssökande i vissa fall. Förfarandet vid ändringssökande. Ändringssökande i beslut av landsbygdsnäringsnämnd.* Bestämmelserna om ändringssökande enligt landsbygdsnäringslagen ingår i 51 a § landsbygdsnäringslagen. I 48 § strukturpolitiklagen sägs om sökande av ändring att en del av besvären anförs i enlighet med 10 § lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringslag. I övrigt anförs besvären i enlighet med den speciallagstiftning som beskrivs i 48 § 2 mom.

Det föreslås att bestämmelserna om ändringssökande sammanförs så att 58 § skall innehålla bestämmelser om parternas besvärsmått och tidsfristen för överklagandet. Principen är att en part skall få anföra besvär över alla sådana beslut av arbetskrafts- och näringscentralerna som faller inom lagens tillämpningsområde. Parten skall i regel anföra besvär hos landsbygdsnäringsnämnden inom 30 dagar efter att han fått del av beslutet. På handels- och industriministeriets beslut om stöd som beviljas för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter tillämpas vad som bestäms om sökande av ändring i lagen om företagsstöd.

I 4 mom. föreslås en hänvisningsbestämmelse till förvaltningsprocesslagen när det är fråga om beslut av jord- och skogsbruksministeriet.

Om EU-kommissionen har fattat ett stödbeslut som gäller en enskild person och om stödbeloppet samt villkoren för beviljande och återkrav har angetts i beslutet, kan besvär över stödbeslutet i allmänhet inte anföras hos en nationell domstol. Parten kan däremot söka ändring i beslutet genom att väcka talan vid EG-domstolen enligt vad som bestäms i artikel 173.4 i Romfördraget.

I 2 mom. föreslås i fråga om vissa besvärssärenden hänvisningsbestämmelser till 10 § lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärings- och skogsbruksministeriet beviljar dessa stöd. I fråga om förfarandet vid sökande av ändring skall förvaltningsprocesslagen (586/1996) tillämpas. Högsta förvaltningsdomstolen är besvärsmyndighet.

I 59 § föreslås en bestämmelse om förfarandet när överklagandet gäller stöd som beviljas producentgrupper och sammanslutningar av dessa eller producentorganisationer eller förhandserkända producentgrupper. Jord- och skogsbruksministeriet beviljar dessa stöd. I fråga om förfarandet vid sökande av ändring skall förvaltningsprocesslagen (586/1996) tillämpas. Högsta förvaltningsdomstolen är besvärsmyndighet.

I 60 § föreslås bli bestämt att besvärsskriften skall kunna tillställas antingen besvärsmyndigheten direkt eller alternativt den myndighet som fattat beslutet. Myndigheten skall ge sitt utlåtande om besvärsskriften och sända det jämte besvärshandlingarna vidare till besvärsmyndigheten.

I 61 § föreslås en bestämmelse om sökande av ändring i beslut av landsbygdsnäringsnämnden. Sakinnehållet i bestämmelsen motsvarar i sak bestämmelsen om ändringssökande i 51 a § landsbygdsnäringslagen.

62 §. *Delgivning av beslut.* I 1 mom. föreslås en bestämmelse om delgivning av beslut om bidrag och annat stöd vilken motsvarar 51 b § landsbygdsnäringslagen. I fråga om övriga beslut av arbetskrafts- och näringslagen föreslås att lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966) skall iakttas.

63 §. *Uppbärande av avgift för ärendets behandling.* I paragrafen föreslås bestämmelser enligt 51 c § landsbygdsnäringslagen om uppbärande av avgift för ärendets behandling.

64 §. *Närmare bestämmelser.* I EG-förordningarna har i allmänhet överlåtits på med-

lemsstaterna att bestämma bl.a. vilka nationella förfaringssätt som skall iakttas när EG-förordningarna verkställs och hur de åtgärder som avses i förordningarna annars skall vidtas i praktiken. I den föreslagna lagen har avsikten varit att ta med alla de bestämmelser som hör till riksdagens lagstiftningsmakt. Avsikten är att andra behövliga bestämmelser skall utfärdas genom beslut av statsrådet och att jord- och skogsbruksministeriet skall meddela närmare föreskrifter om de praktiska åtgärderna. I 1 mom. föreslås en kompletterande bestämmelse om att statsrådet vid behov skall kunna utfärda bestämmelser som är noggrannare än lagen. I 2 och 3 mom. föreslås närmare bestämmelser om uppgifter som hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

65 §. *Användningen av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.* Bestämmelser om användningen av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond finns i 3 § lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond. Enligt paragrafen får medlen användas för att förbättra gårdsbrukets struktur, främja landsbygdsnäringarna, förbättra levnadsförhållandena och utkomstmöjligheterna på landsbygden samt främja utvecklande av dessa åtgärder. Om användningen av fondens medel för dessa ändamål stadgas särskilt genom lag.

Bestämmelser om föremålen för användningen av fondens medel finns i 52 § landsbygdsnäringslagen och i 31 § 3 mom. strukturpolitiklagen. Det föreslås att bestämmelser med motsvarande sakinhåll tas in i 65 §.

66 §. *Tillämpning på Åland.* I paragrafen föreslås en bestämmelse om hur lagen skall tillämpas i landskapet Åland.

8 kap. **Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**

67 §. *Ikraftträdande.* Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Lagen upphäver landsbygdsnäringslagen och lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket jämte ändringar. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

68 §. *Användningen av medlen.* För ändamål som avses i landsbygdsnäringslagen har anskaffats jord- och vattenområden som har antecknats som medel i gårdsbrukets utvecklingsfond. Bestämmelser om användningen

av egendomen lämpar sig inte särskilt väl i den föreslagna lagen om finansiering av landsbygdsnäringslagar. Bestämmelserna om förvärv, byte och försäljning av nämnda egendom föreslås därför bli överförda till lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond. Även i fråga om egendom som anskaffats för ändamål enligt landsbygdsnäringslagen skall bestämmelserna i nämnda lag tillämpas. Medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond skall fortfarande få användas för sådana projekt som skall slutföras enligt den tidigare lagstiftningen. Det föreslås att bestämmelser om dessa omständigheter tas in i 68 §.

69 §. *Tillämpning av tidigare lagstiftning.* Avsikten är att de ansökningsärenden, ärenden som gäller dispositionsplaner och övriga ärenden som är anhängiga när den föreslagna lagen träder i kraft skall behandlas enligt den tidigare lagstiftningen. Avsikten är dessutom att den tidigare lagstiftningen och avtalsvillkoren enligt den fortfarande skall tillämpas på de skuldfordringar och andra fordringar som uppkommit medan den tidigare lagstiftningen gällde. Landsbygdsnäringslagen skall alltså tillämpas också på sådana åtgärder som med stöd av renhushållningslagen och naturnäringslagen anhängiggörs efter att lagen har trätt i kraft och på vilka landsbygdsnäringslagen också för närvarande tillämpas. I fråga om förfaringsätt skall statsrådet dock kunna utfärda bestämmelser som avviker från den tidigare lagstiftningen.

70 §. *Programbaserade stöd enligt tidigare lagstiftning.* Att lagen ändras mitt under en programperiod medför inte några ändringar i fråga om de stödssystem för vilka gäller det program som godkänts av EG-kommissionen. Dessa är i första hand kompensationsbidragen, vattentillgångsprojekten, de på programmen 5b och 6 baserade stöden för skogsbruksåtgärder och miljöstöden. Av stödsystemen inom målprogram 6 tillämpas de nya bestämmelserna från och med ikraftträdandet endast på andra stöd enligt mål 5a, med undantag av LFA-stöd och stöd som beviljas för att förbättra förutsättningarna för förädling och försäljning.

71 §. *Statens ansvar för lån enligt tidigare lagstiftning.* På vissa villkor svarar staten upp till 80 % för kreditinstitutens slutliga förluster av statliga lån som före 1992 har beviljats av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond. I fråga om lån som har beviljats därefter täcker statens ansvar hela förlusten,

förutsatt att kreditinstitutet har skött lånet med iakttagande av lag, jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter samt god banksed. För att säkerställa statens och kreditinstitutens rättigheter föreslås en bestämmelse om att de tidigare bestämmelserna skall iaktas.

72 §. *Skuldsanering i fråga om lån och statens försäljningsprisfordringar enligt tidigare lagstiftning.* På de villkor som anges i landsbygdsnäringslagen kan frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån, statens försäljningsprisfordringar och räntestödslån genomföras när en jordbrukare har råkat i bestående ekonomiska svårigheter. I 6 kap. föreslås bestämmelser som motsvarar landsbygdsnäringslagens bestämmelser om frivillig skuldsanering. Om en jordbrukare har råkat i bestående ekonomiska svårigheter kan motsvarande skuldsanering genomföras även i fråga om krediter som uppkommit innan den föreslagna lagen har trätt i kraft. Det föreslås därför att frivillig skuldsanering med iakttagande av bestämmelserna i 6 kap. skall kunna genomföras i fråga om krediter och försäljningsprisfordringar enligt den tidigare lagstiftningen och enligt statsrådets beslut.

73 §. *Skötselavoden för statliga lån som beviljats tidigare.* De utgifter som skötseln av statliga lån åsamkar kreditinstituten ersätts av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond. Ersättningarna har varierat något under olika tider, och det är därför ändamålsenligt att de bestäms genom beslut av statsrådet. I paragrafen föreslås en bestämmelse om ersättning av låneskötselkostnaderna i fråga om lån som har beviljats med stöd av tidigare lagstiftning.

74 §. *Uppsägning, indragning och återkrav av lån och stöd enligt tidigare lagstiftning.* I paragrafen föreslås bli bestämt att på indragning, uppsägning och återkrav av stöd och statliga lån enligt tidigare lagstiftning skall tillämpas de förutsättningar och förfaranden som anges i den tidigare lagstiftningen.

75 §. *Sökande av ändring i avgöranden som träffats på basis av tidigare lagstiftning.* I paragrafen föreslås bli bestämt att avgöranden som träffats med stöd av den lagstiftning som föreslås bli upphävd får överklagas i den ordning som bestäms i 58—61 § i fråga om motsvarande ärenden. Bestämmelsen möjliggör ändringssökande också i fråga om vissa sådana beslut som inte har kunnat överklagas med stöd av landsbygdsnäringslagen. Detta gäller i synnerhet arbetskrafts-

och näringscentralernas avgöranden av fastställelse av dispositionsplanerna för statens jordegendom.

76 §. Hänvisningsbestämmelser. Rege- ringspropositionen innehåller 14 ändringar som gäller hänvisningsbestämmelser. Om hänvisningsförteckningen inte är uttömmande, föreslås att i lagen tas in en 76 §. I para- grafen sägs att när det på något annat ställe i lag hänvisas till landsbygdsnäringslagen eller lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket, skall motsvarande be- stämmelse i denna lag tillämpas, om inte något annat bestämts tidigare.

1.2. Lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond

2 §. Enligt 2 § lagen om gårdsbrukets ut- vecklingsfond bildas gårdsbrukets utveck- lingsfond bl.a. av de medel som med stöd av 31 § 2 mom. lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket intäkts- förs till fonden som en delfinansiering av det stöd som beviljas med fondens medel. Paragrafhänvisningen föreslås bli ändrad till en hänvisning till 8 § 3 mom. lagen om fi- nansiering av landsbygdsnäringslag, vilket motsvarar 31 § 2 mom. strukturpolitiklagen, som föreslås bli upphävd.

3 §. Utöver medel omfattar gårdsbrukets utvecklingsfonds egendom bl.a. jord- och vattenområden som anskaffats med fondens medel. Områdena används för ändamål som nämns i 3 § 1 mom., dvs. i första hand för att förbättra gårdsbrukets struktur. Om an- vändningen av fondens medel för ändamål enligt 1 mom. bestäms enligt 2 mom. genom lag.

I fråga om gårdsbruksenheter ingår be- stämmelser om markdisposition i 8 kap. landsbygdsnäringslagen, som föreslås bli upphävd. I kapitlet finns bestämmelser om inköp av jordegendom som förvärvas för ändamål som avses i lagen, disponering av mark, överlåtelsepriset, dispositionsplaner, fastighetsförrättningar och försäljning av jordområden.

Lagen om finansiering av landsbygdsnä- ringar syftar till att förenhetliga skötseln av den finansiering som av nationella medel och av medel från EU beviljas gårdsbruks- enheterna och andra landsbygdsföretag. Det är således inte ändamålsenligt att statens markdispositionsverksamhet regleras i fi- nansieringslagen utan någon annanstans.

Det är ändamålsenligt att de grundläggande bestämmelserna om markanvändning tas in i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond till den del egendomen har förvärvats eller förvärvas med fondens medel. Det föreslås därför att 2 mom. ändras så, att fondens medel skall kunna användas för inköp eller by- te av jord- och vattenområden som förvärvas för ändamål som avses i 1 mom. Det före- slås att 2 mom. ändras så, att även jord- egendom och vattenområden skall kunnas anskaffas och överlätas till gängse pris enligt jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter. Jord- och skogsbruksministeriet skall ge ar- betskrafts- och näringscentralen närmare föreskrifter om de grundsatser och förfaran- den som skall följas vid anskaffning och försäljning av jordegendom. Egendom som har köpts eller bytts skall kunna användas även för andra ändamål, om den då den an- vänds på nämnda sätt är klart ändamålsen- ligare. Fondens medel skall allttjämt kunna användas även för andra ändamål enligt vad som bestäms särskilt i lag.

I gällande 3 mom. hänvisas till lands- bygdsnäringslagen och strukturpolitiklagen, vilka föreslås bli upphävda. Det föreslås att hänvisningen ersätts med en hänvisning till lagen om finansiering av landsbygdsnäring- ar.

3 a §. I paragrafen föreslås bestämmelser om det förfarande som skall iakttas vid överlåtelse av fast egendom som anskaffats för gårdsbrukets utvecklingsfond. De som anmält sig som köpare skall placeras i inbör- des prioritetsordning på basis av livsduglig- heten hos de gårdsbruksenheter som bildas, en ändamålsenlig skiftesläggning och sökan- denas yrkesskicklighet. Beslutet om priori- tetsordning skall vara ett överklagbart avgör- ande, som parten, dvs. den som anmält sig som köpare, skall kunna överklaga hos landsbygdsnäringsnämnden. Be- stämmelser om prioritetsordning och ändringssökande föreslås i 1 mom.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att uppgör- andet och undertecknandet av köpebrev på statens vägnar skall skötas av arbetskrafts- och näringscentralen. Köparen skall ha 30 dagar tid på sig att underteckna köpebrevet. Därefter kan arbetskrafts- och näringscentra- len anse att inköpet har förfallit, om köparen inte inom nämnda tid för egen del har un- dertecknat köpebrevet.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om ränta som skall uppbäras på den del av köpeskil-

lingen som kvarstår som skuld och på försenade betalningar. I fråga om räntan iakttas 3 § 2 mom. räntelagen och i fråga om dröjsmålsräntan 4 § 3 mom. räntelagen.

3 b §. I lagen föreslås en 3 b § som motsvarar bestämmelsen i 53 § landsbygdsnäringslagen. Enligt den skall staten inte behöva betala kommunal- och kyrkoskatt på inkomsterna av en lägenhet eller ett område som har förvärvats enligt denna lag för det kalenderår då jord- och skogsbruksministeriet fick egendomen i sin besittning.

1.3. Lagen om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion

1 §. Enligt lagen om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion (23/1938) har landsbygdsnäringsdistriktet rätt att till staten inlösa en fastighet som sålts på exekutiv auktion. Jord- och skogsbruksministeriet har dock lösningsrätt, om försäljningspriset på exekutiv auktion överstiger 1 000 000 mk. Enligt 1 § 2 mom. behöver landsbygdsnäringsdistriktet inte föra lösningsärendet till jord- och skogsbruksministeriet för avgörande, om fastigheten inte lämpar sig för ändamål som avses i landsbygdsnäringslagen eller annars för statens ändamål.

I samband med omorganiseringen av lantbruksförvaltningen överfördes jordbruksstyrelsens uppgifter till jord- och skogsbruksministeriet från ingången av 1993. Från och med den 1 september 1997 hör landsbygdsnäringsdistriktet organisatoriskt sett till arbetskräfts- och näringscentralerna.

Det föreslås att 1 § 2 mom. ändras så, att hänvisningen till landsbygdsnäringslagen, som föreslås bli upphävd, ersätts med en hänvisning till lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond. Dessutom föreslås att benämningarna på de behöriga myndigheterna ändras så att de överensstämmer med gällande lagstiftning.

7 §. Enligt 1 mom. skall landsbygdsnäringslagen iakttas vid disposition av fastigheter som har inlösts. Efter att landsbygdsnäringslagen har upphävts används fastigheter som inlösts på exekutiv auktion för samma ändamål som tidigare, men användningen bestäms enligt lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond. Det föreslås därför att hänvisningen i 1 mom. ändras så att det hänvisas till lagen om gårdsbrukets utvecklings-

fond. Det föreslås att den hänvisning till 7, 8 och 13 § landsbygdsnäringslagen som ingår i 2 mom. ändras så att hänvisningen gäller 5 § lagen om finansiering av landsbygdsnäringsringar. Det föreslås att hänvisningen till landsbygdsnäringslagen i 3 mom. stryks som obehövlig.

1.4. Lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

25 §. *Program som Europeiska unionen delfinansierar.* I paragrafen finns bestämmelser om beviljande av av EG delfinansierade stöd för finansiering av sådana åtgärder för främjande av skogsvård och användning som hör till lagens tillämpningsområde. Enligt 2 mom. skall vid beviljande av delfinansiering från EU i första hand EG-bestämmelserna iakttas samt vad som i strukturpolitiklagen bestäms om förutsättningarna för beviljande av stöd, om stödbeloppet samt om övriga villkor. Det föreslås att författningshänvisningen i 2 mom. ändras så att det inte hänvisas till strukturpolitiklagen, som föreslås bli upphävd, utan till lagen om finansiering av landsbygdsnäringsringar, som enligt förslaget skall ersätta strukturpolitiklagen.

1.5. Fastighetsbildningslagen

67 §. Enligt 67 § 1 mom. 3 punkten fastighetsbildningslagen (554/1995) kan nyskiftet förrättas om nyttan därav är större än kostnaderna och olägenheterna och om nyskiftet gör det möjligt att främja användningen av ett område som förvärvats för syften som anges i landsbygdsnäringslagen. Avsikten är att efter att landsbygdsnäringslagen har upphävts skall de markdispositionsåtgärder som avses i lagen vidtas med stöd av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond, som föreslås bli ändrad. Det föreslås att hänvisningen i 1 mom. 3 punkten ändras i motsvarighet till detta.

1.6. Lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder

1 §. I 1 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (56/1980) finns bestämmelser om lagens tillämpningsområde. I 3 mom. sägs att om inte något annat framgår av strukturpolitiklagen tillämpas lagen också vid beviljande av

sådana understöd för samhällenas vatten- och avloppsätgärder för vilkas finansiering stöd erhålls från Europeiska gemenskapens strukturfonder. Strukturpolitiklagen föreslås bli upphävd, och därför bör hänvisningsbestämmelsen i 3 mom. ersättas med en hänvisning till lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag, som enligt förslaget skall ersätta nämnda lag.

1.7. Lagen om räntestödslån för fiskerinäringen

2 §. I 2 § 2 mom. lagen om räntestödslån för fiskerinäringen (1/1976) förbjuds beviljande av räntestödslån för fiskerinäringen i sådan fall då fiskeriet kan stödas på basis av landsbygdsnäringslagen. Det föreslås att hänvisningen till landsbygdsnäringslagen, som föreslås bli upphävd, ersätts med en hänvisning till lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag, med stöd av vilken motsvarande lån enligt förslaget skall kunna beviljas.

1.8. Lagen om förvaltningen av landsbygdsnäringslag i kommunerna

1 §. Enligt 1 § 1 mom. lagen om förvaltningen av landsbygdsnäringslag i kommunerna (1558/1991) skall kommunerna sköta verkställigheten av landsbygdsnäringslagen samt av andra lagar, förordningar och beslut som gäller landsbygdsnäringslag så som bestäms särskilt. I 2 mom. bestäms att kommunen skall ge handräckning och avge utlåtanden och redogörelser till jordbruksstyrelsen, landsbygdsdistrikten och andra statliga myndigheter i ärenden som hör samman med landsbygdsnäringslagarna. Det föreslås att hänvisningarna i 1 mom. ändras så att de gäller lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag, som enligt förslaget skall ersätta landsbygdsnäringslagen. Benämningarna på myndigheterna i 2 mom. föreslås bli ändrade så att de överensstämmer med den ändrade lagstiftningen.

1.9. Lagen om företagsstöd

2 §. I 2 § 3 mom. lagen om företagsstöd (1136/1993) förbjuds beviljande av lagenligt stöd för projekt som kan stödas enligt landsbygdsnäringslagen. Det föreslås att författningshänvisningen ersätts med en hänvisning till lagen om finansiering av landsbygdsnä-

ringar, som enligt förslaget skall ersätta landsbygdsnäringslagen.

1.10. Aravalagen

1 §. *Tillämpningsområde.* Med stöd av aravalagen (1189/1993) beviljas bostadsfinansiering av offentliga medel för nybyggnad, anskaffning och ombyggnad av bl.a. ägarbostäder. I 2 mom. sägs att med stöd av aravalagen beviljas inte lån för sådana bostäder som finansieras enligt landsbygdsnäringslagen. Det föreslås att hänvisningen i 2 mom. ersätts med en hänvisning till lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag. Ändringen behövs för att undvika att stöd av offentliga medel erhålls från två olika källor för samma ändamål.

1.11. Lagen om räntestöd för ägarbostadslån

1 §. *Tillämpningsområde.* På de grunder som framförts under 1.10. föreslås att hänvisningen till landsbygdsnäringslagen i lagen om räntestöd för ägarbostäder (1204/1993) ersätts med en hänvisning till lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag.

1.12. Ärvdabalken

4 §. På de villkor som anges i 25 kap. 4 § 1 mom. ärvdabalken (40/1965) kan områden av en gårdsbruksenhet som hör till ett dödsbo avskiljas även för andra än övertagaren av gårdsbruket för bildande av en livsduglig gårdsbruksenhet. Det är dock inte möjligt att förfara på detta sätt om den lämpliga övertagaren av gårdsbruket samtidigt fråntas möjligheten att erhålla stöd i enlighet med landsbygdsnäringslagen. Bestämmelsen behövs alltså för att säkerställa näringsverksamheten för den lämpliga övertagaren av gårdsbruket. Det föreslås därför att hänvisningsbestämmelsen ändras så, att den i stället för landsbygdsnäringslagen gäller den nya lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag.

1.13. Lagen om avträdelsepension

1 a §. I 1 a § lagen om avträdelsepension (16/1974) sägs att en brukningsenhet betraktas som fortbeståndsduglig, om den enligt 7 § landsbygdsnäringslagen har ekonomiska förutsättningar för fortgående lönsam verk-

samhet på enheten. En förutsättning för erhållande av avträdelsepension är att brukningsenheten är fortbeståndsduglig. Landsbygdsnäringslagen föreslås bli upphävd, och därför föreslås att hänvisningen i paragrafen riktas till motsvarande bestämmelse i lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar, dvs. 5 § 2 mom., som annars principiellt motsvarar 7 § landsbygdsnäringslagen. Företagsverksamhetens lönsamhet förutsätts dock inte vara fortgående, eftersom det i dagens läge är omöjligt att definiera fortgående lönsamhet.

6 §. I paragrafen anges de villkor som för erhållande av pension uppställs för överlåtelse av en gårdsbruksenhet. Enligt 1 mom. 3 punkten kan en brukningsenhet överlåtas till en sådan övertagare av gårdsbruket som kan få markköpslån enligt landsbygdsnäringslagen. Landsbygdsnäringslagen föreslås bli upphävd, och långivning enligt den skall då skötas i enlighet med lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar. Det föreslås därför att 3 punkten ändras så att den motsvarar detta. Omnämmandet av jordbruksstyrelsen skall också samtidigt ersättas med jord- och skogsbruksministeriet, som numera sköter jordbruksstyrelsens uppgifter.

6 b §. I 1 mom. definieras en enskild odlare som en person som bedriver jordbruk såsom sitt yrke och motsvarar i 8 § 2 och 3 mom. landsbygdsnäringslagen angivna personliga förutsättningar för stöd, dvs. ålder och biinkomster. Om motsvarande omständigheter föreslås bli bestämt i 5 § 3 och 4 mom. lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar. I bestämmelserna i sistnämnda lagrum har beaktats de begränsningar för biinkomster som föreskrivs i artikel 5.1 i rådets förordning (EG) nr 950/97. Landsbygdsnäringslagen föreslås bli upphävd, och därför föreslås att hänvisningen i 6 b § 1 mom. ändras så att den gäller 5 § 3 och 4 mom. lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar.

1.14. Lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

13 §. Det föreslås att hänvisningen i 1 mom. till landsbygdsnäringslagen, som föreslås bli upphävd, ersätts med en hänvisning till lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar.

40 §. Det föreslås att hänvisningen i 2 mom. till bestämmelserna om övervakning i

lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket, som föreslås bli upphävd, ersätts med en hänvisning till motsvarande bestämmelser i lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar. Hänvisningen gäller dessutom återbetalning av medel till kommissionen i vissa fall.

1.15. Lagen om överlåtelseskatt

14 §. *Vissa överlåtelser enligt landsbygdsnäringslagstiftningen.* I paragrafen ingår bestämmelser om skattefrihet för överlåtelser enligt landsbygdsnäringslagstiftningen. Det föreslås att hänvisningen till landsbygdsnäringslagen i 1 mom. 1 punkten ersätts med en hänvisning till lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond därför att landsbygdsnäringslagen föreslås bli upphävd och de behövliga bestämmelserna i den om överlåtelse av jordbruksmark föreslås bli intagna i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond. Det föreslås att hänvisningen till landsbygdsnäringslagen i 1 mom. 2 punkten ändras så att den gäller lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar, därför att avsikten är att markköpslångivningen i fortsättningen skall skötas enligt den sistnämnda lagen. Det föreslås dessutom att 3 punkten ändras så att den kompletteras med ett omnämmande av försäljningsprisfordringar. Detta är motiverat därför att i fråga om skattefrihet bör försäljningsprisfordringar ha samma ställning som lån. Det i 2 mom. omnämnda landsbygdsnäringsdistriktet har numera ersatts av arbetskrafts- och näringscentralen. Det föreslås att momentet ändras på motsvarande sätt.

2. Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om finansiering av landsbygdsnäringsar ingår i de förordningar, statsrådsbeslut och beslut av jord- och skogsbruksministeriet som utfärdats med stöd av strukturpolitiklagen och landsbygdsnäringslagen. Den föreslagna lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar har karaktären av en ramlag. Med stöd av den utfärdar statsrådet närmare bestämmelser om bl.a. stödformer, grunderna för beviljande av stöd, maximala stödbelopp och allmänna villkor för avtalsbaserade stöd. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om styrningen av medlen. Med anledning av lagförslagets övergångsbestäm-

melser är avsikten att statsrådet skall utfärda bestämmelser om investeringsstöd för landsbygdsföretag och stöd för unga jordbrukare. Bestämmelserna samlas i ett enda beslut. Bestämmelser om programbaserade stöd och kompensationsbidrag utfärdas först för följande programperiod så, att de träder i kraft vid ingången av 2000. Avsikten är att inte längre ge några särskilda förordningar om verkställigheten. Närmare bestämmelser om disponering av mark och markförvärv ges genom beslut av statsrådet med stöd av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond.

3. Ikraftträdande

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. Tidpunkten för ikraftträdandet bestäms genom förordning.

4. Lagstiftningsordning

Gårdsbrukets utvecklingsfond är en fond utanför statsbudgeten. Lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond stiftades ursprungligen i vanlig lagstiftningsordning. Om den stiftades nu, skulle det vara nödvändigt att den stiftades i grundlagsordning. Stiftandet av lagen om finansiering av landsbygdsnäringar och de föreslagna ändringarna i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond ändrar dock

inte karaktären hos regleringen som helhet eller betydelsen i sak. Regeringen anser därför att de föreslagna lagarna bör behandlas i vanlig lagstiftningsordning enligt 66 § riksdagsordningen.

I 8 § 3 mom. regeringsformen sägs att genom lag kan stadgas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheter-na skall kunna tryggas eller för att brott skall kunna utredas. Genom lag kan också stadgas om sådana inskränkningar som är nödvändiga vid utredning av brott som äventyrar hemfriden. I 44 § lagen om finansiering av landsbygdsnäringar föreslås bestämmelser om inspektionsrätt som riktar sig till landsbygdsföretag. Det föreslås att inspektionsrätten skall kunna gälla även sådana utrymmen som omfattas av stödtagarens hemfrid. Inspektion i bostadsutrymmen som omfattas av hemfriden skall alltid förut-sätta samtycke av den som saken gäller. Regeringen anser att den föreslagna inspek-tionsrätten är nödvändig med tanke på tillsynen över finansieringen av landsbygdsnä-ringar. Då man dessutom beaktar det före-slagna kravet på samtycke samt att inspek-tionen i praktiken utförs i form av stickprov, anser regeringen att lagförslaget också till denna del kan stiftas i vanlig lagstiftnings-ordning.

Med stöd av vad som anförts ovan före-läggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om finansiering av landsbygdsnäringar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att utveckla landsbygden, främja näringsverksamheten på landsbygden och göra den mångsidigare, främja ett hållbart nyttjande av förnybara naturtillgångar, stöda utvecklingen av områden med glesbebyggelse och av samhällen samt förbättra gårdsbrukets struktur och verksamhetsbetingelser. I samband med åtgärder enligt denna lag skall de mål som uppställts för Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik samt för regional- och strukturpolitiken beaktas.

I samband med åtgärder enligt denna lag skall särskild uppmärksamhet fästas vid

1) en ökning av produktiviteten och konkurrenskraften, en ökning av mångsidigheten i landsbygdsföretagens verksamhet och utveckling av landsbygdsföretagen som ekonomiska helheter samt främjande av samverkan,

2) etablering och inledande av annan företagsverksamhet,

3) en förbättring av produktkvaliteten och en förnyelse av produktionen så att den motsvarar marknadens behov,

4) produktion enligt principen om hållbar utveckling, miljöaspekter, principerna om hållbart utnyttjande av vattentillgångarna och en förbättring av arbetsmiljön,

5) den sysselsättande verkan av de åtgärder som vidtas, samt

6) utvecklande av bostadsförhållandena och förbättrande av boendemiljön.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på åtgärder som finansieras med medel som ställts till jord- och skogsbruksministeriets förfogande för uppnående av de syften som anges i denna lag.

För att de mål som nämns i denna lag skall uppnås är det möjligt att använda såväl nationella strukturpolitiska, programbaserade och andra stödsystem som hänför sig till jordbruk, företagsverksamhet på landsbygden samt landsbygden eller närområdes-samarbetet som sådana motsvarande stödsystem som helt eller delvis finansieras med medel ur Europeiska gemenskapens (EG) strukturfonder eller med andra medel från Europeiska unionen (EU).

För åkerbeskningsåtgärder och andra skogsbruksåtgärder som delvis finansieras av Europeiska unionen gäller vad som i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996), lagen om istandsättning av underproduktiva skogar i Lappland (1057/1982) och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering (1349/1996) om understöd och bidrag, om inte något annat följer av 7 § 1 och 2 mom., 8 §, 24 § 2 mom., 51 § och 58 § 2 mom. i denna lag. Dessutom iakttas bestämmelserna i 4 §, 11 § 1 och 4 mom., 13 §, 23 § 1 mom. samt 41, 44, 45, 47, 55 § 1 och 3 mom., 57, 64 § 1 och 3 mom. och 66, 69 § 1, 2 och 4 mom., 70, 74 och 75 § i denna lag.

Dessutom gäller vad som bestäms i lagen om stöd för nyskiften (24/1981), lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (56/1980) och lagen om

stödjande av grundtorrläggning (947/1997).

Lagens 1—4, 6—9, 12, 23, 41, 44—46, 49—56, 58, 63—64, 67 och 69, 74 och 76 § tillämpas även på det stöd enligt rådets förordning (EG) nr 951/97 som beviljats inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter.

Denna lag tillämpas inte på stöd för åtgärder som omfattas av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik eller på sådana andra åtgärder som finansieras med medel ur Fonden för fiskets utveckling.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *landsbygdsföretag* ett företag som idkar gårdsbruk eller bedriver småföretagarverksamhet i anslutning till gårdsbruket,

2) *gårdsbruk* jordbruk och skogsbruk,

3) *jordbruk* åkerbruk, boskapskötsel och annan djurhållning, växthusproduktion, trädgårds- och plantskoleodling, pålstdjursuppfödning, hästhushållning, renhushållning, fiskodling, biodling, insjöfiske, yrkesmässig jakt, yrkesmässig bär- och svamplockning samt annan produktion av sådana produkter som avses i bilaga II till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

4) *småföretagarverksamhet* företagsverksamhet som inte avses i 2 punkten och som baserar sig på naturens fortlöpande produktionsförmåga samt annan företagsverksamhet som bedrivs i samband med primärproduktionen och som, primärproduktionen inbegripet, utöver företagaren jämte familjemedlemmar sysselsätter andra personer motsvarande högst tre årsarbetsplatser,

5) *förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter* sådan bearbetning och saluföring sådana av jordbruksprodukter som avses i bilaga II till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

6) *gårdsbruksenhet* ett gårdsbrukskomplex som består av en eller flera registerlägenheter eller lägenhetsdelar,

7) *kreditinstitut* andelsbanker, sparbanker och affärsbanker samt sammanslutningar som hör till nämnda bankers koncerner och Finlands Hypoteksförening och annan genom jord- och skogsbruksministeriets beslut närmare bestämd sammanslutning, vars verksamhet kan jämföras med nämnda kre-

ditinstitut,

8) *centralt finansiellt institut* ett genom jord- och skogsbruksministeriets beslut närmare fastställt kreditinstitut eller annan sammanslutning, vars verksamhet kan jämföras med ett kreditinstitut,

9) *programdokument* ett av Europeiska gemenskapernas kommission godkänt programdokument som gäller Finland och på basis av vilket mål som överenskommit enligt principen om partnerskap uppnås, eller ett nationellt programdokument på basis av vilket nationella utvecklingsprojekt genomförs eller utvecklingsåtgärder vidtas, samt med

10) *åtgärdsplan* en skriftlig plan som uppgjorts av den som ansöker om stöd och i enlighet med vilken de mål som uppställts i programdokumentet eller i gemenskapens åtgärder skall uppnås.

Statsrådet utfärdar närmare bestämmelser om vad det gårdsbrukskomplex som avses i 1 mom. 6 punkten omfattar.

4 §

Annat offentligt stöd

Vid beräkningen av företagsvisa stöd enligt denna lag skall såsom ett avdrag beaktas annat offentligt finansieringsstöd som beviljats för projektet.

Stödet får inte överskrida det maximala stöd som bestäms i Europeiska gemenskapens förordningar eller kommissionens beslut.

5 §

Allmänna förutsättningar för erhållande av stöd

Stöd kan beviljas en fysisk person eller flera fysiska personer, privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar och stiftelser, om inte något annat bestäms nedan. Stöd kan också beviljas de ovan nämnda gemensamt.

Stöd får beviljas ett sådant landsbygdsföretag som skall anses ha förutsättningar för lönsam verksamhet och som främjar landsbygdsnäringarnas verksamhetsbetingelser och som med beaktande av syftena med denna lag kan anses vara sådant att det är ändamålsenligt att stöda det.

Stöd enligt denna lag beviljas inte den

som är under 18 år eller den som fyllt 65 år.

Statsrådet kan besluta att de inkomster som andra jordbrukare än de som avses i artikel 5.1 i rådets förordning (EG) nr 950/97 om förbättring av jordbruksstrukturens effektivitet, nedan EG:s strukturförordning, har av annat yrke än av i denna lag avsedd näringsverksamhet inte får överstiga ett genom beslut av statsrådet fastställt belopp.

Genom statsrådsbeslut bestäms om de fall då undantag kan göras från de förutsättningar som anges i denna paragraf.

6 §

Närmare grunder för beviljande av stöd

Statsrådet beslutar inom ramen för de anslag som anvisats i statsbudgeten och de medel som anvisats i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond om i bruktagandet av de stödsystem som avses i denna lag och vid behov om tillämpningstiden.

Statsrådet beslutar närmare om stödformer, grunderna för beviljande av stöd, stödets maximibelopp och de allmänna villkoren för stöd som grundar sig på avtal. Stödet kan differentieras regionalt.

7 §

Styrningen av medlen

Jord- och skogsbruksministeriet handhar styrningen av de medel som står till förfogande för ändamål enligt denna lag genom att meddela närmare föreskrifter om användningen av medlen än Europeiska gemenskapens bestämmelser, lagbestämmelser, statsrådsbeslut och dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond.

Jord- och skogsbruksministeriet kan meddela föreskrifter om styrningen av medlen med hänsyn till belopp, region, bransch och målgrupp.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar på de grunder som det bestämmer, om användningen av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond för utförande av undersökningar och utredningar som gäller utvecklande av landsbygdsföretagen enligt vad som närmare bestäms genom statsrådsbeslut. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar också närmare föreskrifter än föreskrifterna denna lag och ett med stöd av den utfärdad statsrådes-

beslut, om byggande som skall stödas enligt denna lag och fastställer till den del det är nödvändigt de enhetskostnader som skall godkännas i samband därmed.

8 §

Finansiering från Europeiska gemenskapen

Jord- och skogsbruksministeriet är det ministerium (*fondansvarsministerium*) som ansvarar för förvaltningen av medel som Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket beviljat och ställer medel till förfogande även för andra ministeriers förvaltningsområden för verkställande av program som fonden finansierar, oberoende av om medlen beviljas staten direkt eller för att förmedlas vidare. Jord- och skogsbruksministeriet sköter också ansökan om den delfinansiering som gemenskapen står för, intäktsföringar av medlen i statsbudgeten eller gårdsbrukets utvecklingsfond och redovisningen av medlen till kommissionen samt den övriga bokföringen av medlen. Jord- och skogsbruksministeriet skall likaså ge nödvändiga utredningar samt företråda i Europeiska gemenskapens institutioner då ärenden som avses i denna lag behandlas.

De ministerier som ansvarar för förvaltningen av medel som Europeiska regionalutvecklingsfonden och Europeiska socialfonden beviljat Finland skall ställa medel till förfogande för jord- och skogsbruksministeriet för genomförande av sådana program som avses i denna lag.

De medel som beviljas ur Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket för stöd enligt denna lag intäktsförs i regel i statsbudgeten. Medlen från fondens utvecklingssektion för stöd enligt 10 § intäktsförs i gårdsbrukets utvecklingsfond, om det inte är fråga om stöd som beviljas som räntestöd för räntestödslån.

2 kap.

Av EU delfinansierade stöd

9 §

Allmänt

Vid beviljande av stöd som Europeiska unionen delfinansierar, nedan av EU delfinansierade stöd, iakttas bestämmelserna i

denna lag till den del saken inte regleras i Europeiska gemenskapens förordningar eller i beslut eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

10 §

Stöd för landsbygdsföretag

Av stöd som avses i EG:s strukturförordning kan beviljas

- 1) stöd för landsbygdsföretags och samverkande landsbygdsföretags investeringar,
- 2) stöd för unga jordbrukares etablering,
- 3) kompletterande stöd för sådana landsbygdsföretags investeringar som drivs av unga jordbrukare,
- 4) stöd för landsbygdsföretags gemensamma investeringar, samt
- 5) bokföringsbidrag, startstöd för sammanslutningar, stöd för vuxenutbildning samt stöd för rådgivningstjänster som avser landsbygdsföretag.

11 §

Kompensationsbidrag, miljöstöd och stöd för skogsbruksåtgärder

Gårdsbruksidkare och annan som är berättigad till stöd kan beviljas sådant kompensationsbidrag som avses i EG:s strukturförordning, sådant miljöstöd för jordbruket som avses i rådets förordning (EEG) nr 2078/92 om produktionsmetoder inom jordbruket som är förenliga med miljöskydds- och naturvårdskraven samt det stöd för beskogning av åker och för övriga skogsbruksåtgärder som avses i rådets förordning (EEG) nr 2080/92 om en gemenskapsordning för stöd till skogsbruksåtgärder inom jordbruket. Bestämmelser om stödberättigade i fråga om den egentliga beskogningsåtgärden och andra skogsbruksåtgärder i anslutning till åkerbeskogning finns i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och i lagen om istandsättning av underproduktiva skogar i Lappland.

Beviljande av kompensationsbidrag förutsätter att stödtagaren bor på lägenheten eller på ett avstånd från den som är ändamålsenligt med tanke på lägenhetens skötsel. Statsrådet beslutar om kompensationsbidragets maximibelopp samt om övriga allmänna

villkor, dock så att miljöministeriet först hörs i miljöfrågor.

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för verkställigheten av systemet för jordbrukets miljöstöd. Jord- och skogsbruksministeriet bereder också de miljöprogram för jordbruket som avses i nämnda förordning och verkställigheten av dem i samarbete med miljöministeriet. Statsrådet beslutar om de allmänna villkoren för och maximibeloppen av miljöstöd för jordbruket. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter och anvisningar om verkställigheten av systemet för jordbrukets miljöstöd efter att ha hört miljöministeriet.

Jord- och skogsbruksministeriet uppgör det program som avses i rådets förordning (EEG) nr 2080/92. Statsrådet beslutar om de förutsättningar under vilka en åker godkänns för beskogning samt om maximibeloppen av arvodet för vård av beskogad åker och kompensationen för inkomstbortfall i samband med åkerbeskogning och de allmänna villkoren för. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov närmare anvisningar om verkställigheten av stödsystemet efter att ha hört miljöministeriet.

12 §

Övriga av EU delfinansierade stöd

De stöd som avses i rådets förordning (EG) nr 951/97 om förbättring av villkoren för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, i rådets förordning (EEG) nr 867/90 om förbättring av villkoren för bearbetning och avsättnings av skogsbruksprodukter, i rådets förordning (EG) nr 2200/96 om den gemensamma organisationen av marknaden för frukt och grönsaker och i rådets förordning (EG) nr 952/97 om producentgrupper och sammanslutningar av dessa, får beviljas

- 1) för förädling och marknadsföring av jordprodukter,

- 2) för stöd till den verksamhet som producentorganisationer, producentgrupper och sammanslutningar av dessa samt förhands-erkända producentgrupper bedriver,

- 3) för andra åtgärder som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag i enlighet med vad som föreskrivs i Europeiska gemenskapens bestämmelser eller i beslut av dess institutioner.

3 kap.

Programbaserade och andra stöd avsedda för utvecklande av landsbygden

13 §

Stöd för regional- och strukturutveckling på landsbygden

Utöver vad som bestäms ovan i denna lag kan stöd beviljas för följande ändamål för uppnående av de mål som nämns i 1 §:

1) nationella program, utvecklingsåtgärder och projekt,

2) åtgärder och projekt som ingår i program enligt mål eller gemenskapsinitiativ som delfinansieras ur Europeiska gemenskapens strukturfonder, samt för

3) övriga åtgärder och projekt som delvis finansieras av nationella medel och delvis av medel ur Europeiska gemenskapens strukturfonder.

Lagen tillämpas på både gemenskapens finansieringsandel och den nationella finansieringsandelen, om inte något annat följer av EG-rättsakterna eller av beslut som utfärdats med stöd av dem. Den nationella finansieringsandelen kan vara både av staten och av något annat offentligt samfund beviljat stöd.

Statsrådet kan besluta närmare om de godtagbara kostnaderna för åtgärder som stöds.

14 §

Föremålen för stöden

Stöd enligt detta kapitel skall i första hand beviljas för sådana åtgärder och projekt som styr nyttan till så många landsbygdsföretagare som möjligt, gemensamt till landsbygdsföretagare och andra som bedriver företagsverksamhet på landsbygden eller som annars i betydande grad bidrar till en ökad välfärd och en balanserad utveckling inom regionen. Stöd kan också beviljas för företagsvisa utvecklings- och investeringsprojekt. Då stöd beviljas skall åtgärdens eller projektets ekonomiska, sociala och kulturella verkningar samt verkningar i fråga om jämlikhet, miljöeffekter och inverkan på sysselsättningen beaktas.

Stöd som avses i detta kapitel kan anvisas även sådana projekt inom staten, en kom-

mun eller en samkommun där föremålet för projektet förblir i det offentliga samfundets ägo och det inte är ändamålsenligt att uppbära kostnaderna av de övriga nyttohavarna på grund av projektets natur, kostnadernas storlek eller svårigheterna att rikta nyttan och kostnaderna. I sådana projekt kan stödet också täcka kostnaderna i sin helhet.

15 §

Vattentillgångsprojekt

Utöver vad som bestäms i lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder kan stöd beviljas även för genomförande av statens vatten- och avloppsarbeten samt vattendragsåtgärder med anslag som beviljats i statsbudgetens ram. Det kan överenskommas att det färdigställda arbetet överläts till kommunen eller en annan samarbetspart. Härvid skall också avtalas om de villkor som mottagaren skall iakttä efter överlåtelsen.

Statsrådet beslutar närmare om förutsättningarna för beviljande av stöd och om det beviljade stödets maximibelopp.

4 kap.

Nationella finansieringsstöd

16 §

Stödande av landsbygdsföretagens investeringar

För landsbygdsföretags produktiva investeringar och för sådana investeringar i miljövärd och arbetarskydd som produktionsverksamheten förutsätter kan beviljas stöd i enlighet med artikel 12 i EG:s strukturförordning, om medlemsstatens rätt att bevilja stöd inte på annat sätt begränsats i Europeiska gemenskapens lagstiftning.

Stöd kan dessutom beviljas för svin- och fjäderfähus-hållning eller äggproduktion under en övergångsperiod fram till den 31 december 1999 så som överenskommit i anslutningsakten i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen, nedan anslutningsakten, samt kompletterande stöd enligt vad som bestäms i artikel 12 i EG:s strukturförordning eller i ett beslut av kommissionen.

Utöver bidrag för byggnads- och investe-

ringskostnader kan bidrag beviljas för planeringskostnaderna för investeringsprojekt.

17 §

Förhöjda finansieringsstöd

För gårdsbruk och stöd till unga jordbrukare kan förhöjt stöd, på grunder som fastställs närmare genom ett beslut av statsrådet, beviljas som följer:

1) stöd för gårdsbrukens produktiva investeringar i form av bidrag, ränteförmån i anslutning till statligt lån, räntestöd för räntestödslån eller en kombination av dessa under 1997—2001 så att bidragets belopp eller beloppet av den ränteförmån eller det räntestöd som omvandlats till bidrag eller en kombination av dessa uppgår till högst 50 procent av de godtagbara totala kostnaderna för investeringar relaterade till svin- och fjäderfähusållning eller äggproduktion och högst 75 procent av de godtagbara totala kostnaderna för investeringar relaterade till produktion som avser hästhusållning, växthusproduktion, trädgårdsproduktion på fri-land och annan egentlig jordbruksproduktion, och

2) kompletterande stöd till unga jordbruk utöver det startstöd till unga jordbrukare som avses i artikel 10 i EG:s strukturförordning, högst 30 000 mark i bidrag, dock högst 35 procent av beloppet av de godtagbara startkostnaderna.

Stöd som avses i 1 mom. beviljas inte personer vars gårdsbrukenshet är belägen inom det nordliga område som avses i 6 § lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1059/1994). I övrigt kan stöd beviljas endast om de investeringar som skall finansieras inte ökar den totala produktionskapaciteten inom produktionsinriktningen i fråga. När sökandens ekonomiska ställning som avses i 5 § bedöms beaktas inte inkomster utanför jordbruket.

18 §

Utvecklingsstöd för landsbygdsföretag

För utvecklande av landsbygdsföretag kan stöd beviljas för projekt som syftar till att utveckla produkter, produktionsmetoder, marknadsföring, ledningen av företag och förbättringen av miljön, för den utbildning som behövs inom företagen eller för utre-

dande av verksamhetsbetingelserna för ny företagsverksamhet.

19 §

Startstöd för småföretagarverksamhet

För inledande av småföretagarverksamhet på landsbygden kan beviljas startbidrag för de löne- eller övriga arbetskraftskostnader som föranleds av att företaget inleder eller utvidgar sin verksamhet. Startbidrag beviljas under högst tre startår omfattande 12 kalendermånader. Till den del det gäller företagen själv beviljas i startbidrag ett belopp så som närmare bestäms genom statsrådsbeslut.

20 §

Maximibeloppet av stöd för småföretagarverksamhet

Då stöd för småföretagarverksamhet utanför jordbruket som bedrivs i landsbygdsföretag beviljas enligt 16, 18 och 19 § i form av stöd i syfte att göra småföretagarverksamheten mångsidigare får sökanden beviljas stöd till ett belopp som tillsammans med företagsstöd som under de tre åren före beviljandet av stöd beviljats sökanden för andra ändamål än jordbruk uppgå till högst sammanlagt 570 000 mark. För utbildning som behövs för att produktionen skall kunna göras mångsidigare kan utöver detta beviljas utbildningsbidrag som uppgår till högst 5 700 mark per sökande.

21 §

Markköpslån

Markköpslån kan beviljas för

- 1) förvärv av åker- och skogstillskottsområden,
- 2) förvärv av en gårdsbrukenshet eller en del därav,
- 3) förvärv av produktionsbyggnader jämte mark,
- 4) betalning av utjämning och inlösning, samt för
- 5) utfyllnad av en laglott.

I det anskaffningspris som skall belånas kan även inkluderas de godtagbara kostnaderna för sådana jordbruksinventarier som anskaffats i detta sammanhang. Markköpslån kan också beviljas en blivande övertagare av

gårdsbruk.

Markköpslånet uppgår till högst 80 procent av det godtagbara anskaffningspriset, utjämnningen, inlösningen eller utfyllnaden av en laglott.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om hur det godtagbara anskaffningspriset skall bestämmas.

22 §

Bostadsfinansiering

Stöd kan beviljas för byggande, utbyggnad och grundlig reparation av gårdsbruksenheters bostadshus samt för förvärv av bostadsfastigheter, om för nämnda ändamål inte beviljas något annat stöd av offentliga medel.

Stöd kan också beviljas för förbättring av boendemiljön eller för iståndsättande av en kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värdefull byggnad.

En förutsättning för att stöd skall beviljas är att den bostad som är föremål för stödet används för varaktigt boende av stötagaren, av hans familjemedlemmar, av dem som har sytning på lägenheten eller av lantbruksavbytare.

Statsrådet beslutar närmare om förutsättningarna för beviljande av stöd och om stödets maximibelopp.

5 kap.

Finansieringssystem

23 §

Finansiering av verksamheten och stödformer

För finansieringsstöd enligt denna lag kan i fråga om åtgärder som avses i statsbudgeten och i 65 § användas de medel som anvisats i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond samt övriga medel som anvisats av EU.

Finansieringsstöd enligt denna lag kan beviljas som bidrag, ränteförmån för statliga lån, räntefrihet för statliga lån och friår i fråga om amorteringar på statliga lån samt som räntestöd för lån som beviljats av kreditinstitutens medel. Stöd enligt 3 kap. kan även

beviljas så att kostnaderna för ett projekt som staten först bekostat lämnas helt eller delvis oindrivna av övriga delägare i projektet eller av nyttohavarna.

Hos låntagaren upp bärs ingen ränta för den tid för vilken han har beviljats räntefrihet i fråga om betalningen av räntorna.

24 §

Säkerheter

För ett statligt lån skall när det lyfts finnas en säkerhet av det slag som används allmänt i bankverksamhet, om inte befrielse från ställande av säkerhet har beviljats av arbetskrafts- och näringscentralen.

Om den som ansöker om annat stöd än stöd i anslutning till lån är någon annan än ett offentligrättsligt samfund, kan den myndighet eller skogscentral som beviljar stödet vid behov kräva att sökanden ställer säkerhet. Den myndighet som beviljar stödet beslutar om formen för säkerheten. Statsrådet utfärdar vid behov närmare bestämmelser om när ställande av säkerhet är nödvändigt.

25 §

Ränta på statliga lån

Kreditinstituten kan bevilja lån av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond vilka anvisats av jord- och skogsbruksministeriet (statliga lån).

Räntan (totalräntan) på lån som beviljats av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond bestäms på grundval av den genomsnittliga räntan på krediter för jordbruksändamål som beviljats på marknadsvillkor. Låntagaren skall på lånet betala en ränta som är fem procentenheter lägre än nämnda ränta, dock minst en årlig ränta på två procent. Om bestämmandet av räntan, om omvandlingen av ränteförmånen och räntefriheten liksom om bidragets maximibelopp samt det maximala antalet friår och den maximala räntefriheten bestäms genom statsrådsbeslut.

26 §

Statens ansvar

Staten svarar för ett kreditinstituts slutliga förluster av kapital och ränta på statligt lån som har beviljats enligt denna lag, om för-

lusterna beror på gäldenärens insolvens, till den del de medel som fås av säkerheterna för lånet inte täcker de obetalda amorteringarna och räntorna på det statliga lånet.

För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinstitutet sköter lånet och säkerheterna för det enligt denna lag samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den samt iakttar god banksed. Det kreditinstitut som har beviljat lånet är även skyldigt att bevaka statens intressen och iaktta de föreskrifter som jord- och skogsbruksministeriet har meddelat när den egendom som utgör säkerhet för lånet förvandlas i pengar genom frivillig skuldsanering, exekutiv auktion eller konkursförfarande.

Frivillig skuldsanering eller andra därmed jämförbara arrangemang eller en frivillig realisering av den egendom som utgör säkerhet för lånet så att åkerkrav av lånet äventyras får genomföras endast med samtycke av arbetskrafts- och näringscentralen.

27 §

Gottgörelser för statliga lån

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om den gottgörelse för kapital och räntor som på basis av statens ansvar skall betalas till kreditinstitutet. Innan gottgörelse fastställs skall ministeriet klarlägga att den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats och att förlusten inte har kunnat täckas med medel från försäljningen av den egendom som utgör säkerhet. Försäljning av säkerheten krävs dock inte när gäldenären eller en tredje person som ansvarar för lånet vid företagsanering eller skuldsanering för privatpersoner eller vid en annan liknande reglering eller vid reglering av säkerhetsansvaret får behålla säkerheten. Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral skall betala gottgörelsen till kreditinstitutet med medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Om kreditinstitutet efter betalningen av gottgörelsen kan driva in utestående amorteringar och räntor hos låntagaren, skall institutet betala de indrivna beloppen till jord- och skogsbruksministeriet och dessa bokföras som inkomst för gårdsbrukets utvecklingsfond. Jord- och skogsbruksministeriet kan av låntagaren återkräva den gottgörelse som har betalats till kreditinstitutet.

En årlig ränta enligt den räntefot som av-

ses i 4 § 3 mom. räntelagen kan uppbåras hos låntagaren på gottgörelse som avses i den sista meningen i 2 mom. Anteckning om detta skall göras i stödbeslutet.

Jord- och skogsbruksministeriet skall behandla en ansökan om gottgörelse gällande statliga lån inom tre månader efter att kreditinstitutets ansökan har inkommit till jord- och skogsbruksministeriet och den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats. Om avgörandet av ansökan om gottgörelse förutsätter att kreditinstitutet lämnar en tilläggsutredning, räknas tidsfristen om tre månader från det att de tilläggsutredningar som jord- och skogsbruksministeriet begärt har lämnats in till ministeriet. Om tidsfristen överskrids, är staten skyldig att betala dröjsmålsränta för den överskridna tiden enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen.

Gottgörelsen för förlusterna kan lämnas obetald eller beloppet av gottgörelsen sänkas, om denna lag eller de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

28 §

Redovisning av statliga lån

Kreditinstitutet är skyldigt att till staten betala de förfallna amorteringarna och räntan på det statliga lånet efter hand och till det belopp som låntagarna är skyldiga att betala sina skulder till kreditinstitutet. Avräkningarna skall göras inom sju bankdagar efter att lånet har förfallit för gäldenärens del eller gäldenären har betalat en extra amortering.

Betalningarna enligt jord- och skogsbruksministeriets beslut med anledning av kreditinstitutets ansökan om gottgörelse skall göras inom sju bankdagar efter att kreditinstitutet har fått besked om beslutet.

29 §

Ränta på räntestödslån

Den totalränta som kreditinstitutet bär upp för ett räntestödslån får vara högst lika stor som den ränta som banken uppbär för lån med normal ränta vilka beviljas för liknande ändamål förhöjda med de extra kostnader som beviljandet och skötseln av räntestödslån medför. Jord- och skogsbruksminis-

teriet har rätt att inte godkänna ett lån som räntestödslån, om totalräntan på lånet avviker från den ovan nämnda räntan.

Det räntestöd som betalas på lånet är fem procentenheter. Låntagaren skall dock på lånet betala en årlig ränta som är åtminstone två procent. Räntestöd betalas även under den tid en ansökan om företagssanering och skuldsanering för privatpersoner är anhängig. En sänkning av den ränta som låntagaren betalar vilken har fastställts vid företagssanering, skuldsanering för privatpersoner, frivillig skuldsanering och vid en med dessa jämförbar reglering påverkar inte räntestödets belopp. Räntestöd betalas inte för sådana merkostnader för kredit i utländsk valuta som beror på förändringar i valutakurserna.

Om omvandling av ränteförmånen till bidrag samt om bidragets maximibelopp, bestäms genom statsrådesbeslut.

30 §

Allmänna bestämmelser om långivningen

Lånetiden är högst 30 år.

Genom statsrådsbeslut bestäms närmare om utlåtanden som krävs för ansökan om lån, lyftandet av lånemedlen, tiden för arbets utförande, betalningslättnader, upp- börden av amorteringar och ränta, tidpunkten för betalningarna, låneöverföringar, extra amorteringar och deras inverkan på amorteringar som förfaller, betalning av en fordran vars kapitalbelopp är litet, konstaterande av statens ansvar för statliga lån, förfarandet för ändring av lånevillkoren samt om övriga förfaranden och villkor för beviljande av lånen skötseln av dem.

31 §

De statliga lånens och räntestödslånens penningrörelse

Det centrala finansiella institut som avses i 3 § 1 mom. 6 punkten

- 1) förmedlar statliga lån och provisioner för dem till kreditinstituten,
- 2) förmedlar amorteringar och räntor på statliga lån till staten,
- 3) undertecknar vid behov skuldebrev mellan staten och kreditinstituten med stöd av behörig fullmakt, samt
- 4) beställer räntestöd på räntestödslån av

staten och förmedlar dem till kreditinstituten.

De ändringar i statliga lån som gjorts vid frivillig skuldsanering enligt denna lag, vid reglering enligt lagen om företagssanering (47/1993) samt vid reglering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) görs även i lån mellan ett kreditinstitut och staten.

Genom jord- och skogsbruksministeriets beslut kan bestämmas i vilka fall kreditinstituten kan utföra ovan nämnda uppgifter utan ett centralt finansiellt institut.

32 §

Statsborgen

Jord- och skogsbruksministeriet eller en arbeidskrafts- och näringscentral med fullmakt av jord- och skogsbruksministeriet får på statens vägnar ställa borgen som säkerhet för kapital och ränta på lån med normala villkor och räntestödslån som beviljats landsbygdsföretag för anläggningstillgångar och driftskapital samt för andra betalningar enligt kreditvillkoren. Kapital på borgenskrediter får samtidigt vara obetalda till ett belopp av högst 200 miljoner mark. Låntagaren skall för statsborgen betala en borgensavgift som bokförs som inkomst till gårdsbrukets utvecklingsfond. Kreditinstituten ser till avgiften redovisas till staten. Om avgiftens belopp och uppbärandet av den bestäms genom statsrådsbeslut.

Som säkerhet för statsborgen skall ställas en motsäkerhet, som inte behöver vara bemyndigande. Borgen kan ställas utan krav på motsäkerhet, om borgen är ändamålsenlig med tanke på företagets verksamhet.

Den förlust som borgen orsakar staten betalas med medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond. De ersättningar som tillfaller staten på basis av motborgen eller som på annat sätt fås av låntagaren redovisas till gårdsbrukets utvecklingsfond.

33 §

Preskription av borgen

På borgen som ställs med stöd av denna lag tillämpas inte vad som i förordningen om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer (32/1868) bestäms om preskription av borgen. Bestäm-

melsen i 4 § förordningen angående närmare bestämmande av löftesmans ansvarsskyldighet (7/1873) tillämpas inte heller på sådana amorteringar av lån, räntor och andra avgifter som staten har beviljat borgen för enligt denna lag.

34 §

Avstående från regressanspråk

Jord- och skogsbruksministeriet kan besluta att lånekapital, räntor och borgensavgift för ett lån som på grundval av borgen har betalats till kreditinstitutet av statens medel skall lämnas oindrivna hos den som på grund av bestående arbetsförmåga, långvarig arbetslöshet, vårdnadsskyldighet eller av annan härmed jämförbar orsak inte rimligen kan väntas klara av betalningarna.

35 §

Ersättning för kreditinstitutets kostnader

För de kostnader som skötseln av statliga lån medför betalas till kreditinstitutet en ersättning om vars storlek och betalningsvillkor bestäms genom statsrådsbeslut.

Jord- och skogsbruksministeriet kan besluta att de ersättningar enligt 1 mom. som betalats till kreditinstitutet för skötseln av statliga lån helt eller delvis skall återkrävas av kreditinstitutet, om det inte har skött ett statligt lån så som bestäms i denna lag eller med stöd av den. Utan hinder av 46 § kan ersättningarna återkrävas under hela lånetiden.

6 kap.

Skuldsanering

36 §

Frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och statens försäljningsprisfordringar

Utan hinder av vad som annars bestäms kan för att underlätta den ekonomiska situationen för en låntagare som har råkat i bestående ekonomiska svårigheter statliga lån och statens försäljningsprisfordringar saneras frivilligt.

En låntagare kan anses ha råkat i bestående

de ekonomiska svårigheter, om han har blivit eller löper uppenbar risk att bli insolvent och om betalningsförmågan inte kan återställas varaktigt genom beviljande av uppskov med amorteringar på räntestödslån och statliga lån eller genom beviljande av räntefrihet för statliga lån eller med hjälp av sådana medel som står att få utan att sökandens företagskapital minskas i skadlig mån.

Förutsättningen är att skuldsaneringen förväntas förbättra låntagarens ekonomiska situation på ett väsentligt sätt. Skulderna för en låntagare som upphört eller håller på att upphöra med sin företagsverksamhet kan saneras frivilligt endast om bibehållandet av låntagarens bostad inte kan tryggas på annat sätt. Frivillig skuldsanering utgör inget hinder för att samtycka till det förfarande som avses i 97 § lagen om företagssanering eller 78 § lagen om skuldsanering för privatpersoner.

Vid frivillig skuldsanering kan återbetalningstiden för statliga lån och för statens försäljningsprisfordringar förlängas, räntan sänkas samt befrielse från betalning av amorteringar och ränta beviljas. Fram till den 31 december 2001 kan dessutom beviljas uppskov med amorteringarna enligt statsrådets noggrannare beslut. Av synnerligen vägande skäl kan lånetiden förlängas över den lånetid som nämns i 30 § 1 mom.

Andringar i skuldvillkoren som görs vid frivillig skuldsanering gäller även borgensmän, andra ansvariga för skulden samt de personer som ställt säkerhet för lånet. Ställningen för dessa får dock inte försämrats utan samtycke av den som saken gäller.

37 §

Avgränsningar av frivillig skuldsanering

Vid frivillig skuldsanering får befrielse från betalning av amortering på statliga lån inte beviljas, om realsäkerheten för lånet eller garantier genom affärsverksamhet eller därmed jämförlig verksamhet tryggar betalningen av amorteringen. Av synnerligen vägande skäl kan befrielse från betalning dock beviljas så som bestäms närmare genom statsrådsbeslut. I sådana fall skall ansökan tillställas jord- och skogsbruksministeriet för avgörande.

Om låntagaren har upphört med jordbruksproduktionen, kan befrielse från betalning

utan hinder av 1 mom. dock beviljas, ifall

1) låntagaren har sålt den egendom som utgjort säkerhet, med undantag av bostadsbyggnaden och tillhörande jordområde,

2) låntagaren inte rimligen anses klara av återbetalningen av lånet på grund av bestående arbetsoförmåga, långtidsarbetslöshet, vårdnadsskyldighet eller av annan härmed jämförbar orsak, och

3) befrielse från betalning kommer låntagaren till godo till fullt belopp utan att den samtidigt förbättrar de andra borgenärernas rätt att få betalning för sina fordringar.

Om borgenärer som har beviljat en låntagare räntestödslån eller annan kredit inte för sin del samtycker till frivillig skuldsanering, kan statliga lån saneras enbart av särskilda skäl och om det utestående beloppet i fråga om statliga lån och fordringar utgör minst 75 procent av låntagarens alla skulder.

38 §

Frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån

Räntestödslån som med stöd av denna lag eller andra författningar eller statsrådsbeslut har beviljats landsbygdsföretag kan frivilligt saneras i enlighet med 36 §.

Reglering av räntan på räntestödslån sänker den ränta som låntagaren betalar. Räntestödets belopp beräknas utgående från en ränta i enlighet med villkoren i skuldebrevet. Skuldsanering kan genomföras, om låntagaren och det kreditinstitut som har beviljat lånet är ense om villkoren för skuldsaneringen och om Arbetskrafts- och Näringscentralen har samtyckt till en reglering av räntestödslånen.

39 §

Avtal om skuldsanering

Arbetskrafts- och Näringscentralen samt gäldenären och kreditinstitutet undertecknar tillsammans ett avtal om genomförande av frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och räntestödslån. Avtalet åsidosätter skuldebrevsvillkoren och villkoren i stödbeslutet.

Om förutsättningarna för, förfarandet vid och uppföljningen av frivillig skuldsanering bestäms vid behov genom statsrådsbeslut.

40 §

Förfallande av frivillig skuldsanering

Arbetskrafts- och Näringscentralen kan bestämma att en frivillig skuldsanering skall förfalla,

1) om gäldenären i samband med ansökan om skuldsanering eller under förfarandet har hemlighållit omständigheter som väsentligen påverkar saneringen eller på väsentliga punkter lämnat felaktiga uppgifter om omständigheterna och gäldenärens förfarande har varit synnerligen klanderbart med tanke på de andra avtalsparterna,

2) om låntagaren väsentligen utan godtagbar orsak har försummat att iaktta avtalet.

Den frivilliga skuldsaneringen förfaller också när domstolen fastställer ett betalningsprogram för låntagaren enligt lagen om företagssanering eller enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner. När domstolen fastställer programmet skall den beakta de lån och fordringar som ingår i den frivilliga skuldsaneringen enligt de villkor som det skulle gälla att iaktta utan den frivilliga skuldsaneringen.

Om det har bestämts att skuldsaneringen förfaller, har borgenären rätt att av gäldenären kräva betalning för sin fordran enligt de villkor som skulle gälla utan skuldsanering. Gäldenären skall dock inte betala dröjsmålsränta till borgenären för den tid skuldsaneringen varat, om inte Arbetskrafts- och Näringscentralen beslutar något annat på grund av orsaken till att skuldsaneringen förfaller.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

41 §

Övervakning

Den myndighet som beviljat stöd och skogscentralen är skyldiga att med hjälp av uppgifter om användningen av medlen och kontrolluppgifter samt inspektioner övervaka att förutsättningar för beviljande och betalning av stöd har funnits och att villkoren för beviljande och utbetalning av stöd iakttagas.

Vid administrationen och övervakningen av stöd enligt 11 § 1 mom. skall i tillämpli-

ga delar iakttas rådets förordning (EEG) nr 3508/92 om ett integrerat system för administration och kontroll av vissa stödssystem inom gemenskapen och kommissionens förordning (EEG) nr 3887/92, som utfärdats med stöd av den. Det integrerade systemet för administration och kontroll tillämpas dock inte på stöd som beviljas för egentliga besogningsåtgärder och andra skogsbruksåtgärder som hänför sig till åkerbesogning.

Statsrådet utfärdar närmare bestämmelser om övervakningen av influtet statligt stöd som beviljats andra företag än gårdsbruksenheter som idkar egentligt gårdsbruk.

42 §

Övervakning av byggnadsverksamhet

För att användningen av de bidrag, räntestöd och statliga lån som beviljats för byggnadsverksamhet skall kunna övervakas och förutsättningarna för utbetalning skall kunna konstateras skall, utöver vad som bestäms i 44 §, på byggnadsplatsen förrättas inspektioner som anses behövliga.

Inspektionerna utförs på byggherrens kostnad så som bestäms om inspektioner i byggnadslagen (370/1958) eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. För övervakning enligt denna lag kan inspektioner utföras även av någon annan behörig person som godkänts av arbetskrafts- och näringscentralen.

Byggnadstillsynsmyndigheten eller någon annan myndighet som kommunen anvisat för uppgiften är skyldig att även i andra fall inom kommunens område bistå vid verkställigheten av denna lag genom att på bekostnad av den som ansöker om en förmån utföra värderingar av byggnader, inspektioner och andra uppgifter som hör till myndighetens verksamhetsområde.

43 §

Övervakningen inom kreditinstitut

De kreditinstitut som beviljar lån enligt denna lag skall övervaka att lånen lyfts enligt det stödbeslut som getts av landsbygdsnäringsmyndigheten.

Det kreditinstitut som beviljat lånet är

skyldigt att på en specificerad begäran ge jord- och skogsbruksministeriet sådana upplysningar som är nödvändiga för att utreda om den sökande varit i behov av stöd eller inte. Institutet är också skyldigt att ge jord- och skogsbruksministeriet eller en person som detta bemyndigat de uppgifter och förgranskning de handlingar som behövs för att konstatera om lånevillkoren samt Europeiska gemenskapens regelverk, denna lag samt de författningar och föreskrifter som utfärdats med stöd av den har iakttagits i övrigt. Den ovan nämnda skyldigheten att lämna uppgifter gäller även sekretessbelagda uppgifter.

44 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet, arbetskrafts- och näringscentralerna, i fråga om förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter handels- och industriministeriet samt i fråga om stöd för åkerbesogning och andra skogsbruksåtgärder skogscentralerna liksom beträffande sådana avtal om specialstöd inom miljöstödet vilka baserar sig på planer även de regionala miljöcentralerna har rätt att låta bemyndigade personer utan förhandsmeddelande utföra inspektioner i anknytning till att bidrag, lån och andra stöd beviljas, utbetalas och används.

Stödtagaren är skyldig att utan ersättning för dessa framlägga alla behövliga räkenskapshandlingar och andra behövliga handlingar samt att även i övrigt bistå vid inspektionen. De ovan nämnda personerna har rätt att i den omfattning som tillsynsuppgiften förutsätter inspektera stödtagarens husdjursbyggnader, odlingar, produktions- och förädlingsanläggningar, lager, försäljnings- och marknadsföringsutrymmen samt övriga omständigheter som är en förutsättning för att stöd skall beviljas och betalas. Inspektionen kan gälla såväl den egentliga stödtagaren som den som förmedlar stödet. Inspektion får dock inte utan samtycke av den som saken gäller utföras i bostadsutrymmen som omfattas av hemfriden.

Statsrådet utfärdar vid behov närmare bestämmelser om den inspektionsrätt för olika myndigheter som avses i 1 och 2 mom.

Polisen skall ge behövlig handräckning utan ersättning vid övervakning som avses i 1 mom. samt 41—43 §.

45 §

Erhållande, utlämnande och hemlighållande av uppgifter

På utlämnande och hemlighållande av uppgifter tillämpas 9 § lagen om förfarandet vid skötsel av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringsar (1336/1992).

Utän hinder av vad som annars bestäms om hemlighållande av uppgifterna om enskild rörelse eller yrkesutövning, bokföring eller en enskilds ekonomiska ställning eller uppgifter som getts för beskattningen eller skydd för personuppgifter har de myndigheter som verkställer denna lag och skogscentralerna rätt att av andra myndigheter få de uppgifter om personerna i fråga som behövs för handläggningen av stödärenden enligt denna lag. Rätten att erhålla uppgifter gäller också de uppgifter om enskild rörelse och yrkesutövning, bokföring, beskattning eller en enskilds ekonomiska ställning som annars skall hållas hemliga. Den myndighet som beviljar stöd kan kräva att den sökande eller stödtagaren ger en utredning om sitt hälsotillstånd till den del hälsotillståndet är av betydelse för näringsutövningen och det annars finns anledning att begära en sådan utredning i det föreliggande fallet.

En myndighet som deltar i verkställigheten av denna lag och skogscentralen har utan hinder av tystnadsplikten rätt att till jord- och skogsbruksministeriet, handels- och industriministeriet samt miljöministeriet lämna en sådan i övrigt sekretessbelagd uppgift för vidareförmedling till vederbörande institution inom Europeiska gemenskapen som behövs för övervakningen av att Europeiska gemenskapens lagstiftning har iakttagits då ett stöd beviljats med delfinansiering av Europeiska gemenskapen.

46 §

Återkrav av stöd och statligt lån hos stödtagaren

Utbetalningen av ett stöd som beviljats med stöd av denna lag upphör och stödet skall helt eller delvis återkrävas, om det har använts för andra ändamål än de för vilka det har beviljats eller om stödtagaren har lämnat felaktiga upplysningar som väsentligt inverkat så att stödet beviljats eller betalats eller om stödtagaren i övrigt förfarit svikligt.

Ett statligt lån kan på samma grunder sägas upp till återbetalning helt eller delvis.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. kan betalningen av ett stöd eller ett statligt lån inställas eller krav ställas på en återbetalning av dem helt eller delvis, om

1) stödet eller lånet har beviljats eller betalats på oriktiga grunder,

2) stödtagaren inom fem år från utbetalningen av den sista stödposten eller från lyftandet av den sista låneraten utan tvingande skäl har upphört med eller i väsentlig mån inskränkt den verksamhet som utgjort grund för beviljandet av stödet,

3) stöd- eller låntagaren under de fem år som följer på utbetalningen av den sista understödsposten eller lyftandet av lånets sista rat utan arbetskrafts- och näringscentralens samtycke genom någon annan än en arvsrättslig överlåtelse har överlåtit gårdsbruksenheten eller en del av denna eller annan egendom som stödet gäller eller ett arrendeavtal som avser en belånad gårdsbruksenhet eller en väsentlig del av denna hävs under lånetiden

4) den gårdsbruksenhet som lånet gäller eller en del av den säljs exekutivt,

5) ägarförhållandena i ett öppet bolag, kommanditbolag, ett andelslag eller ett aktiebolag som fått stöd och som bedriver gårdsbruk eller företagsverksamhet genom något annat än ett arvsrättsligt fång förändras så, att företaget inte längre kan anses vara stödberättigat enligt artiklarna 5—12 i strukturförordningen,

6) sammanslutningen upplöses innan sex år har förflutit efter det att stödet beviljades,

7) villkoren i stöd- eller lånebeslutet eller i en handling som utgjort grund för stödet inte har iakttagits,

8) stödtagaren vägrar att ge de inspektörer som utför inspektioner enligt denna lag uppgifter om användningen av stödet eller uppgifter som hänför sig till övervakningen eller räkenskaphandlingar eller andra handlingar eller vägrar att i tillräcklig mån bistå vid utförandet av inspektionen,

9) säkerhetens värde av orsaker som inte beror på sökanden har sjunkit till den grad att indrivningen av det utestående lånekapitalet äventyras,

10) betalningen av en ränta eller amortering har försenats mera än tre månader,

11) låntagaren eller en borgensman har försatt i konkurs eller ansöker om ackord i annat fall än i samband med skuldsanering

eller om en borgensman har dött och låntagaren inte trots uppmaning har ställt av långivaren godkänd tillräcklig säkerhet,

12) något annat med dessa jämförbart välgående skäl föreligger för att dra in eller återkräva stödet eller säga upp lånet.

Vederbörande ministerium beslutar om om återkrav och indragning av de bidrag som det har beviljat. I övrigt beslutar arbetskrafts- och näringscentralen om återkrav indragning av stöd. Statsrådet beslutar vid behov om den tid inom vilken stödet skall återkrävas. Stöd får inte återkrävas efter att tio år har förflutit från utbetalningen av den sista stödposten.

Ett kreditinstitut kan säga upp ett räntestödslån till omedelbar återbetalning, om det har beslutats att räntestödet skall dras in på de grunder som nämns i 1 mom. Ett kreditinstitut skall säga upp ett statligt lån när arbetskrafts- och näringscentralen på ett laga-kraftvunnet sätt har bestämt att lånet skall sägas upp. Ett kreditinstitut kan säga upp både ett statligt lån och ett räntestödslån om det föreligger förutsättningar enligt 1 mom. 9—11 punkten.

I fråga om sådant stöd för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter som beviljas inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde iaktas vad som i lagen om företagsstöd (1136/1993) bestäms om grunderna och förutsättningarna för återkrav av stöd.

47 §

Ansvar för återbetalning av medel i vissa fall

Om staten med stöd av det ansvar av en medlemsstat som avses i Europeiska gemenskapens lagstiftning om den gemensamma jordbrukspolitikerna och strukturfonderna är skyldig att till Europeiska gemenskapens kommission återbetala medel från Europeiska gemenskapen, är stödförmedlaren skyldig att till staten till fullt belopp inklusive kostnader betala det belopp som staten betalt till kommissionen, om återbetalningen av medlen har orsakats av förmedlarens felaktiga förfarande eller om förmedlaren med stöd av programdokumentet är direkt ansvarig till kommissionen för användningen av medlen. Om återbetalning av medel beslutar ministeriet i fråga.

48 §

Återkrav av areal- och husdjursbaserat stöd samt skogsbruksstöd

Vid indragning och återkrav av stöd enligt 11 § 1 mom. vilket beviljats för någon annan än den egentliga besöksningsåtgärden eller andra skogsbruksåtgärder skall iaktas vad som i rådets förordning (EEG) nr 3508/92 och kommissionens förordning (EEG) nr 3887/92, som utfärdats med stöd av den, bestäms om bidrag per hektar och djur som beviljats på felaktiga grunder. Stöd kan indras eller ett utbetalt stöd återkrävas även med stöd av 7 § lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar. Nämnda lagrum tillämpas dessutom på bidrag för underhåll av beskogad åker och på kompensation för inkomstbortfall i samband med åkerbeskognings.

49 §

Stötagarens anmälningsskyldighet och förhandsbesked

Stötagaren skall omedelbart underrätta den som beviljat stödet om sådana förändringar i omständigheterna som kan orsaka återkrav eller indragning av stödet eller uppsägning av ett statligt lån.

Stötagaren kan på begäran lämnas ett bindande förhandsbesked om en åtgärd orsakar en påföljd enligt 1 mom. eller inte. Ett motsvarande förhandsbesked kan lämnas också i fråga om statliga lån och försäljningsprisfordringar samt räntestödslån, bidrag och övriga stöd i enlighet med den lagstiftning som föregår denna lag. I ansökan skall individualiseras den fråga i vilken förhandsbesked söks och framläggas den utredning som behövs för avgörande av ärendet. Förhandsbesked meddelas inte om ansökan i ärendet är anhängigt eller om myndigheten har avgjort ärendet. Förhandsbeskedet meddelas av den myndighet som skall bevilja stödet.

50 §

Påföljderna av återkrav och uppsägning

Om stötagaren har förfarit enligt 46 § 1 mom., kan det belopp som skall återkrävas

höjas med högst 20 procent eller, då förfarandet är synnerligen grovt, med högst 100 procent. Denna paragraf tillämpas dock inte på de stöd som avses i 11 §.

51 §

Solidariskt ansvar för återbetalningsskyldigheten

Om stödet har beviljats flera gemensamt, svarar alla stödtagare solidariskt för att stödet återbetalas till staten. Mellan stödtagarna fördelas ansvaret i det förhållande i vilket stödtagaren har deltagit i den verksamhet som utgör grund för skyldigheten att betala tillbaka stödet.

52 §

Ränta och dröjsmålsränta på belopp som skall återbetalas

På bidrag som skall återkrävas, räntegottgörelse och ersättning för låneskötselkostnader samt uppsagt statslån skall betalas ränta enligt i 3 § 2 mom. räntelagen (633/1982) avsedd räntefot, förhöjd med tre procentenheter från den dag då betalningen erlagts fram till den dag då den återbetalas. Om återbetalningen inte sker på utsatt förfalldag skall på beloppet betalas årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen.

Jord- och skogsbruksministeriet kan med beaktande av förmildrande omständigheter av särskilda skäl besluta att den i 1 mom. avsedda räntan lämnas helt eller delvis ouppburen.

53 §

Villkor för stödbeslut

De grunder för betalning och återkrav av stöd som anges i denna lag skall intas som villkor i stödbeslutet. I stödbeslutet kan dessutom intas även andra nödvändiga villkor för betalning och återkrav av stöd i enlighet med vad som förutsätts i Europeiska gemenskapens förordningar eller kommissionens beslut eller bestäms genom statsrådsbeslut.

54 §

Indrivning av fordringar

Ett beslut om återkrav kan verkställas i utökningsväg efter det att beslutet har vunnit laga kraft.

55 §

Myndigheter

Verkställigheten av denna lag handhas av jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, arbetskrafts- och näringscentralerna, skogscentralerna och de kommunala landsbygdsnäringsmyndigheterna. Till den del det är fråga om stöd för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter handhas verkställigheten av denna lag även av handels- och industriministeriet. Genom statsrådsbeslut bestäms närmare hur behörigheten fördelas mellan ministerierna. Verkställigheten av miljöstödet för jordbruket handhas av jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med miljöministeriet.

På stöd för projekt som gäller vatten och avlopp, vattendrag och miljövård tillämpas bestämmelserna om myndigheternas behörighet i lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder eller vad som i övrigt bestäms om myndigheternas behörighet i dessa frågor. Genom statsrådsbeslut bestäms närmare om arbetsfördelningen mellan de myndigheter som sköter verkställighetsuppgifter och andra organisationer, såsom lokala aktionsgrupper.

Statsrådet kan besluta att arbetskrafts- och näringscentralerna, länsstyrelserna, de regionala miljöcentralerna, skogscentralerna samt även av andra kommunala myndigheter än jordbruksmyndigheterna samt av Kera Abp och rådgivningsorganisationer i branschen skall bistå vid skötseln av uppgifter enligt denna lag. I fråga om ärenden som hör till handels- och industriministeriets förvaltningsområde skall beslut fattas på framställning av ministeriet i fråga.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar när kontrollcentralen för växtproduktion, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel samt andra anstalter som lyder under jord- och skogsbruksministeriet kan anlitas för motsvarande uppgifter.

När verkställigheten av ett program eller

ett projekt som avses i 3 kap. kan ges i uppdrag åt en kommunen eller samkommun eller något annat regionalt organ med rätts-handlingsförmåga så som bestäms närmare genom ett statsrådesbeslut svarar det regionala organet inför staten för genomförandet av programmet eller projektet samt för användningen av de medel som beviljats för ändamålet.

56 §

Ersättningar

De kostnader som orsakas kommunerna vid skötseln av uppgifter enligt denna lag betalas inte av statsmedel utom i fråga om den ersättning som regleras i lagen om statsandelar till kommuner (1147/1996).

Om betalningar till rådgivningsorganisationerna bestämmer jord- och skogsbruksministeriet.

När det är fråga om uppgifter i anslutning till övervakning och återkrav av stöd som gäller enskilda fall är de statliga myndigheterna skyldiga att utan ersättning biträda jord- och skogsbruksministeriet samt i fråga om stöd enligt 12 § 1 punkten även handels- och industriministeriet och myndigheter som lyder under detta.

57 §

Hänvisningsbestämmelse

Då denna lag verkställs skall i tillämpliga delar iakttas 2 § 3 mom., 4 § och 6 § 1 mom. lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringsar. Dessutom tillämpas på 3 § samt 6 § 2 och 3 mom. i den ovan nämnda lagen det stöd som avses i 11 § i denna lag

58 §

Ändringssökande

I ett beslut som arbetskrafts- och näringscentralen fattat med stöd av denna lag får parten söka ändring genom besvär hos landsbygdsnäringsarernas besvärsnämnd inom 30 dagar efter att han har fått del av beslutet.

På avgöranden som fattas om miljöstöd för

jordbruket, kompensationsbidrag för varaktiga naturbetingade nackdelar och stöd för beskogning av åker tillämpas 10 § lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringsar. Ändring skall lika så sökas hos landsbygdsnäringsarernas besvärsnämnd när fråga är om ett beslut av den skogscentral.

På ett beslut av handels- och industriministeriet som gäller stöd som beviljas för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter tillämpas lagen om företagsstöd.

I ett beslut av jord- och skogsbruksministeriet får ändring sökas enligt vad som bestäms om sökande av ändring i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

59 §

Ändringssökande i vissa fall

I ett beslut som gäller stöd enligt 12 § 2 punkten får ändring sökas enligt vad som bestäms om sökande av ändring i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

60 §

Förfarandet vid ändringssökande

I de fall som avses i 58 och 59 § kan besvärsskriften tillställas besvärsmyndigheten eller den arbetskrafts- och näringscentral vars beslut överklagas. Arbetskrafts- och näringscentralen skall sända besvärsskriften samt de handlingar som uppkommit i ärendet och sitt utlåtande om besvärsskriften till landsbygdsnäringsarernas besvärsnämnd.

61 §

Ändringssökande i beslut av landsbygdsnäringsarernas besvärsnämnd

I beslut som landsbygdsnäringsarernas besvärsnämnd fattat i ett ärende som gäller återkrav eller indragning av bidrag eller annat stöd, uppsägning av lån eller förfall av frivillig skuldsanering får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen. Annars får ändring i ett beslut av landsbygdsnäringsarernas besvärsnämnd sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltnings-

domstolen beviljar besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan beviljas, om

1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,

2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att i ärendet skett ett uppenbart fel, eller om

3) det finns något annat vägande skäl att bevilja besvärstillstånd.

62 §

Delgivning av beslut

Ett beslut av Arbetskrafts- och näringscentralen som gäller en ansökan om bidrag eller något annat stöd eller betalningslättnad får delges sökanden per post som vanligt brev. Om inte något annat visas, anses delgivningen ha skett den sjunde dagen efter att beslutet postades.

I fråga om delgivning av ett beslut av Arbetskrafts- och näringscentralen iakttas i övriga fall vad som bestäms i lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966).

63 §

Uppbärande av avgift för ärendets behandling

För beslut som har fattats med stöd av denna lag uppbärs avgift enligt vad som särskilt bestäms om uppbärande av avgifter. Arbetskrafts- och näringscentralens beslut angående skuldsanering och andra betalningslättnader för krediter samt beviljande av bidrag och annat stöd är dock avgiftsfria. Även beslut av landsbygdsnäringsnämnden angående skuldsanering och andra betalningslättnader är avgiftsfria.

64 §

Närmare bestämmelser

Statsrådet utfärdar vid behov närmare bestämmelser om de omständigheter som enligt Europeiska gemenskapens förordningar har överförs på medlemsstaten att be-

stämma.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter som är noggrannare än lagen och beslut av statsrådet om hur behövliga likviditets- och lönsamhetskalkyler samt andra kalkyler, utvecklingsplaner för landsbygdsföretag och avtal om skuldsanering skall uppgöras. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer likaså köpe- och skuldebrevsformulären, ansöknings-, avtals- och beslutsformulären samt bestämmelserna om rådgivningsorganisationernas andel i skuldsaneringen.

Jord- och skogsbruksministeriet kan också meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan och beviljande av stöd. Även handels- och industriministeriet kan meddela närmare föreskrifter om dessa omständigheter till den del det är fråga om stöd för marknadsföring och förädling av jordbruksprodukter inom dess förvaltningsområde.

65 §

Användningen av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond

Gårdsbrukets utvecklingsfonds medel får, utöver vad som ovan bestäms om användningen av dem, användas för

- 1) förvärv av mark och annan egendom,
- 2) skötsel och iståndsättning av förvärvad egendom,
- 3) förvaltningsutgifter som långivningen medför,
- 4) bidrag och statliga lån enligt 10 §, 13 § 1 mom. 1 punkten och 16—22 § i denna lag,

5) besogning av åker i jord- och skogsbruksministeriets och Arbetskrafts- och näringscentralens besittning och behövliga skogsvårds- och skogsförbättringsarbeten på de skogsmarker som är i deras besittning, samt för

6) forskning som hänför sig till gårdsbruket och småföretagarverksamheten på landsbygden samt utredningar som gäller dessa.

Medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond får även användas för utredande och utvecklande av verksamhetsbetingelserna för företagarverksamhet som främjar en mångsidigare näringsverksamhet på landsbygden samt för utbildning av småföretagare och sådana som ämnar bli småföretagare. För detta ändamål kan medel även anvisas Arbetskrafts- och

näringscentralerna, som kan vidarefördela dem till kommunerna.

Av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond får betalas arvoden och ersättning för kostnader i anslutning till det förfarande som avses i 36 och 38 §.

66 §

Tillämpning på Åland

Till den del ett ärende hör till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet tillämpas i stället för denna lag vad som bestäms med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

8 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

67 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Genom denna lag upphävs landsbygdsnäringslagen av den 28 december 1990 (1295/1990) och lagen den 22 december 1994 om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket (1303/1994) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

68 §

Användningen av medlen

Egendom som har anskaffats för ändamål som nämns i landsbygdsnäringslagen eller erhållits på någon annat sätt skall efter att denna lag träder i kraft användas för sådana ändamål som anges i 3 § lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966).

Medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond får fortfarande användas för sådana projekt som skall slutföras enligt landsbygdsnäringslagen och enligt den tidigare lagstiftningen, om de har kunnat användas för dessa ändamål enligt bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

69 §

Tillämpning av tidigare lagstiftning

På ärenden som då denna lag träder i kraft är anhängiga med stöd av landsbygdsnäringslagen och lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket skall de nämnda lagarna tillämpas.

I fråga om verkställigheten av landsbygdsnäringslagen, lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket samt annan tidigare lagstiftning samt i fråga om statens, en kommuns och ett kreditinstituts fordran som har uppkommit med stöd av nämnda lagstiftning iaktas de bestämmelser och avtalsvillkor enligt dem som gäller när denna lag träder i kraft.

Efter att denna lag har trätt i kraft skall bestämmelserna i landsbygdsnäringslagen tillämpas även på ärenden som anhängiggörs med stöd av naturnäringslagen (610/1984) och renhushållningslagen (161/1990), till den del det i de nämnda lagarna hänvisas till landsbygdsnäringslagen. På redovisning av statliga lån tillämpas dock 28 § i denna lag.

Genom statsrådsbeslut kan sådana bestämmelser om förfarandet utfärdas som avviker från lagstiftning som avses i 1—3 mom.

70 §

Programbaserade stöd enligt tidigare lagstiftning

I fråga om beviljande, betalning och övervakning av samt övriga förfaringssätt gällande sådana av EU-delfinansierade programbaserade bidrag och andra stöd enligt tidigare lagstiftning som avses i 11—13 och 15 § iaktas till programperiodens slut de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft, om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens bestämmelser.

71 §

Statens ansvar för lån enligt tidigare lagstiftning

I fråga om statens ansvar för statliga lån som med stöd av tidigare lagstiftning beviljats av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond iaktas de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

72 §

Skuldsanering i fråga om lån och statens försäljningsprisfordringar som baserar sig på tidigare lagstiftning

Den frivilliga skuldsanering som avses i 6 kap. i denna lag kan även med stöd av landsbygdsnäringslagen, lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket, lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen, lagen om gårdsbruksenheter (188/1977), lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden (1031/1986) samt annan tidigare lagstiftning som föregår dem eller statsrådesbeslut, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms i 6 kap., genomföras i fråga om statliga lån och räntestödslån som beviljats för jordbruk, trädgårdsodling och företagsverksamhet i liten skala på landsbygden samt i fråga om statens försäljningsprisfordringar enligt ovan nämnda lagstiftning.

Avtalet om frivillig skuldsanering under-tecknas på statens vägnar av arbetskrafts- och näringscentralen.

73 §

Skötselavvoden för statliga lån som beviljats tidigare

För skötsel av statliga lån som beviljats med stöd av lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket samt landsbygdsnäringslagen och annan lagstiftning som föregår den betalas till ett kreditinstitut ersättning för skötselkostnader och andra kostnader så som bestäms genom beslut av statsrådet.

74 §

Uppsägning, indragning och återkrav av lån och stöd som baserar sig på tidigare lagstiftning

I fråga om indragning, uppsägning och återkrav av stöd och statliga lån som baserar sig på tidigare lagstiftning iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

75 §

Sökande av ändring i avgöranden som träffats med stöd av tidigare lagstiftning

När denna lag har trätt i kraft söks ändring i beslut som arbetskrafts- och näringscentralen, skogscentralen och landsbygdsnäringsnämnden har fattat i ärenden enligt landsbygdsnäringslagen och enligt lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket så som bestäms i 58—61 § i fråga om motsvarande ärenden, utan hinder av vad som tidigare har bestämts om sökande av ändring.

76 §

Hänvisningsbestämmelser

När det på något annat ställe i lag hänvisas till landsbygdsnäringslagen, lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket skall motsvarande bestämmelse i denna lag iakttas, om inte något annat bestäms ovan.

2.

Lag**om ändring av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 16 december 1966 om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) 2 § och 3 § 2 och 3 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 2 § och 3 § 2 och 3 mom. i lag 1307/1994, samt

fogas till lagen nya 3 a och 3 b § som följer:

2 §

Gårdsbrukets utvecklingsfond bildas av de medel som tillhört kolonisationsfonden, de medel som inflyter genom fondens verksamhet eller som donerats, de medel som genom statsbudgeten överförs till fonden samt de medel som med stöd av 8 § 3 mom. lagen om finansiering av landsbygdsnärings (/) intäktsförs till fonden som en delfinansiering av det stöd som finansieras med fondens medel.

3 §

Fondens medel får användas för köp eller byte av jord- och vattenområden som behövs för de ändamål som anges i 1 mom. Jord- och vattenområden kan köpas, bytas och överlåtas till gängse pris så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer närmare. Egendom som förvärvats kan även användas för andra ändamål än de som nämns i denna lag, om den då används på nämnda sätt är klart ändamålsenligare. Härvid iakttas lagen om rätt att överlåta och upplåta statens jordegendom och inkomstgivande rättigheter (687/1978). På framställning av förrättningsmän som avses i fastighetsbildningslagen kan jord- och skogsbruksministeriet eller arbetskrafts- och näringscentralen även överföra egendom i sin besittning för att användas vid nyskifte så som förrättningsmännen föreslår i syfte att utvidga de lägenheters areal som har rätt till mark enligt denna lag och att förbättra skiftesläggningen inom skiftesområdet. Fondens medel kan även användas för andra ändamål än de som nämns i denna lag enligt vad som bestäms särskilt i lag. Medel kan i statsbudgeten anvisas även för

andra ändamål i syfte att utveckla gårdsbruket.

Medlen i gårdsbrukets utvecklingsfond skall användas så att syftena enligt lagen om finansiering av landsbygdsnärings (/) främjas.

3 a §

När fast egendom som hör till fondens medel överlåts, skall arbetskrafts- och näringscentralen placera dem som anmält sig som köpare i inbördes prioritetsordning. Då prioritetsordningen prövas skall särskilt beaktas livsdugligheten hos de gårdsbruksheter som bildas, en ändamålsenlig skiftesläggning och sökandenas förutsättningar att framgångsrikt bedriva gårdsbruk. I arbetskrafts- och näringscentralens ovan nämnda beslut får ändring sökas genom besvär hos landsbygdsnäringsnämndens besvärsnämnd inom 30 dagar efter delfäendet av beslutet.

Uppgörandet och undertecknandet av köpebrev i fråga om egendom som överlåts för ändamål som avses i lagen om finansiering av landsbygdsnärings sköts på statens vägnar av arbetskrafts- och näringscentralen. Köparen skall underteckna köpebrevet inom en av arbetskrafts- och näringscentralen utsatt tid av 30 dygn vid äventyr att arbetskrafts- och näringscentralen kan anse att rätten till inköp har förfallit.

På den del av köpeskillingen som kvarstår som skuld uppbärs ränta enligt i 3 § 2 mom. räntelagen (633/1982) avsedd räntefot, förhöjd med tre procentenheter. På försenade betalningsrater uppbärs årlig dröjsmålsränta enligt i 4 § 3 mom. räntelagen avsedd räntefot.

3 b §

Staten behöver inte betala kommunal- och kyrkoskatt på inkomsterna av en lägenhet eller ett område som har förvärvats enligt denna lag för det kalenderår då jord- och

skogsbruksministeriet fick egendomen i sin besittning.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

3.

Lag**om ändring av 1 och 7 § lagen om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 januari 1938 om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion (23/1938) 1 § 2 mom. och 7 § 1—3 mom., sådana de lyder i lag 1301/1990, som följer:

1 §

En arbetskrafts- och näringscentral som underrättas om förrättande av exekutiv auktion behöver inte till jord- och skogsbruksministeriet föra ett ärende som gäller inlösen av fastighet och som enligt 1 mom. skall avgöras av jord- och skogsbruksministeriet, då det är fråga om en fastighet som inte är lämpad för ändamål som avses i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) eller annars för statens ändamål.

7 §

Angående dispositionen av fastigheter som har inlösts enligt denna lag gäller vad som i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond eller med stöd av den bestäms om disponering av mark.

Används en inlöst fastighet eller del därav för ändamål som nämns i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond, kan den tilldelas fastighetens förre ägare eller dennes make eller makarnas eller endera makens i 2 kap. ärvdabalken (40/1965) nämnda släktingar, adoptivbarn eller fosterbarn eller en sådan persons make, även om förutsättningar enligt 5 § lagen om finansiering av landsbygdsnäringsringar (/) eller förutsättningar som föreskrivits med stöd av den inte föreligger. En inlöst fastighet eller en del därav kan även ges två eller flera personer gemensamt.

För en i 2 mom. nämnd person kan bildas en bostadslägenhet eller bostadstomt. Om ränta på försäljningspriset och om andra betalningsvillkor bestäms genom förordning.

Denna lag träder vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

4.

Lag**om ändring av 25 § lagen om finansiering av hållbart skogsbruk**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 12 december 1996 om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996)
25 § 2 mom. som följer:

25 §

*Program som Europeiska unionen
delfinansierar*

Utan hinder av denna lag skall vid beviljande av stöd för åtgärder som Europeiska unionen delfinansierar iakttas vad som i Europeiska gemenskapens rättsakter bestäms

eller vad som i beslut som Europeiska unionens institutioner har utfärdat med stöd av dem föreskrivs eller vad som i lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (/) bestäms om förutsättningarna för beviljande av stöd, om stödbeloppet samt om återkrav av stödet och andra villkor.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

5.

Lag**om ändring av 67 § fastighetsbildningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fastighetsbildningslagen av den 12 april 1995 (554/1995) 67 § 1 mom. 3 punkten
som följer:

67 §

Nyskifte får förrättas, om nyttan därav är större än kostnaderna och olägenheterna och om nyskiftet gör det möjligt att

3) främja användningen av ett område som förvärvats för syften som anges i lagen om

gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966).

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

6.

Lag

om ändring av 1 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 18 januari 1980 om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (56/1980) 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag (444/1996), som följer:

1 §

Om inte något annat framgår av lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar (/) tillämpas denna lag också vid beviljande av sådana understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder för vilkas finansiering

stöd erhålls från Europeiska gemenskapens strukturfonder.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

7.

Lag

om ändring av 2 § lagen om räntestödslån för fiskerinäringen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 9 januari 1976 om räntestödslån för fiskerinäringen (1/1976) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1299/1990, som följer:

2 §

Fiskarlån får inte beviljas, om det är fråga om sådan fiskeriföretagsverksamhet som omfattas av den småföretagarverksamhet som avses i lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar (/) och som bedrivs annanstans än på havsområden. Detta gäller dock inte projekt vars kostnader är större än vad jord- och skogsbruksministeriet har bestämt.

Räntestödslån får inte beviljas person eller företag, som för förvärv av samma egendom har erhållit lån av statens medel eller av medel för vilka staten betalar räntegottgörelse till långivaren.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

8.

Lag**om ändring av 1 § lagen om förvaltningen av landsbygdsnäringar i kommunerna**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 20 december 1991 om förvaltningen av landsbygdsnäringar i kommunerna (1558/1991) 1 § som följer:

1 §

Varje kommun skall inom sitt område sköta verkställigheten av lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (/) samt av andra lagar, förordningar och beslut som gäller landsbygdsnäringar så som bestäms särskilt.

Kommunen skall ge handräckning och avge utlåtanden och redogörelser till jord-

och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, arbetskrafts- och näringscentralen och andra statliga myndigheter i ärenden som hör samman med landsbygdsnäringarna.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

9.

Lag**om ändring av 2 § lagen om företagsstöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 10 december 1993 om företagsstöd (1136/1993) 2 § 3 mom. som följer:

2 §

(/) kan inte beviljas stöd enligt denna lag.

Ett projekt som beviljats bidrag enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringar

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

10.

Lag**om ändring av 1 § aravalagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i aravalagen av den 17 december 1993 (1189/1993) 1 § 2 mom. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

landsbygdsnäringsar (/) eller med stöd av någon annan lag ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Med stöd av denna lag beviljas inte lån för sådana bostäder för vilka lån eller räntestöd kan beviljas enligt lagen om finansiering av

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

11.

Lag**om ändring av 1 § lagen om räntestöd för ägarbostadslån**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 17 december 1993 om räntestöd för ägarbostadslån (1204/1993) 1 § 2 mom. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

finansiering av landsbygdsnäringsar (/) eller någon annan lag kan beviljas av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Denna lag gäller inte ägarbostäder för vilka lån eller räntestöd enligt lagen om

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

12.

Lag**om ändring av 25 kap. 4 § ärvdabalken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ärvdabalken av den 5 februari 1965 (40/1965) 25 kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1303/1990, som följer:

4 §

Har utom övertagaren av gårdsbruket även någon annan av de arvingar som vid tiden för skiftet har ställning av arvinge eller en universell testamentstagare tillräckliga yrkesförutsättningar att idka gårdsbruk, kan en sådan arvinge eller universell testamentstagare i samband med skiftet på de villkor som nämns i 2 § anvisas områden av gårdsbruksenheten för bildande av en självständig livsduglig gårdsbruksenhet. Detta är möjligt endast om ett avskiljande av områden inte

fråntar en lämplig övertagare av gårdsbruk och den som enligt detta moment erhåller områden, möjligheten till stödåtgärder enligt lagen om finansiering av landsbygdsnärings (/) och motsvarande landskapslagstiftning i landskapet Åland för de gårdsbruksenheter som bildats vid skiftet.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

13.

Lag**om ändring av lagen om avträdelsepension**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 4 januari 1974 om avträdelsepension (16/1974) 1 a §, 6 § 1 mom. 1—3 punkten och 6 b § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 1 a §, 6 § 1 mom. 3 punkten och 6 b § 1 mom. i lag 1304/1990, 6 § 1 mom. 1 punkten i lag 356/1976 och 2 punkten i nämnda lagar 356/1976 och 1304/1990, som följer:

1 a §

En brukningsenhet betraktas som fortbeståndsduglig, om den enligt 5 § 2 mom. lagen om finansiering av landsbygdsnärings (/) har ekonomiska förutsättningar för lönsam verksamhet på enheten.

6 §

Brukningens ägare anses ha avstått från att bedriva jordbruk på det sätt som avses i denna lag, om han överlåter sin

brukningsenhet

- 1) till jord- och skogsbruksministeriet,
- 2) till enskild odlare som tillskottsområde eller till dennes make som ett lämpligt tillskottsområde till odlarens brukningsenhet, under förutsättning att enheten är fortbeståndsduglig sedan tidigare eller att den blir fortbeståndsduglig till följd av tillskottsområdet,
- 3) till den blivande övertagaren av gårdsbruket som tillskottsområde till en bruk-

ningsenhet som är i dennes föräldrars eller den ena förälderns ägo, om övertagaren kan få markköpslån enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringar för förvärv av enheten i fråga enligt vad som bestäms med stöd av lagen om finansiering av landsbygdsnäringar.

odlare som bedriver jordbruk såsom sitt yrke och motsvarar i 5 § 3 och 4 mom. lagen om finansiering av landsbygdsnäringar angivna personliga förutsättningar för stöd.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

6 b §

Med enskild odlare avses i denna lag en

14.

Lag

om ändring av 13 och 40 § lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) 13 § 1 mom. och 40 § 2 mom. som följer:

13 §

De avträdelsetsätt som avses i 10—12 § kan också kombineras. Utan hinder av vad som bestäms ovan kan åker även säljas till landsbygdsnäringssdistriktet att överlåtas till en förvärvare som uppfyller villkoren i denna lag för ändamål som avses i lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (/).

40 §

Om inte annat bestäms i denna lag, tillämpas bestämmelserna i lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (/) i tillämpliga delar på övervakningen och återkravet av avträdelsestöd samt på skötandet av penningrörelsen.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

15.

Lag**om ändring av 14 § lagen om överlåtelseskatt**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 november 1996 om överlåtelseskatt (931/1996) 14 § som följer:

14 §

Vissa överlåtelser enligt landsbygdsnäringslagstiftningen

Skatt betalas inte, om

1) överlåtare är staten och överlåtelser sker för ändamål som avses i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966), renhushållningslagen (161/1990), naturnäringslagen (610/1984) eller skottlagen (253/1995),

2) förvärvaren för förvärv av fastigheten eller en del därav har beviljats lån enligt någon av de lagar som avses i 1 punkten eller enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringslagstiftningen (/), eller

3) på förvärvaren har överförts ansvaret för lån som avses i 2 punkten eller lån eller

försäljningsprisfordringar enligt den lagstiftning som föregick de lagar som nämns i 1 eller 2 punkten och motsvarade dessa, förutsatt att förvärvaren kunde ha beviljats lån enligt de lagar som nämns i 1 eller 2 punkten.

Skattefrihet förutsätter ett intyg av arbetskrafts- och näringscentralen om att överlåtelser sker för ett ändamål som avses i 1 mom. 1 punkten eller att förvärvaren har beviljats ett lån som avses i 1 mom. 2 punkten eller att på honom har överförts ansvaret för lån som avses i 1 mom. 3 punkten.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Denna lag tillämpas på överlåtelser vilka skett efter att lagen har trätt i kraft.

Helsingfors den 8 maj 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

2.

Lag

om ändring av 2 och 3 § lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 16 december 1966 om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) 2 § och 3 § 2 och 3 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 2 § och 3 § 2 och 3 mom. i lag 1307/1994, samt fogas till lagen en ny 3 a och 3 b § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Gårdsbrukets utvecklingsfond bildas av de medel som tillhört kolonisationsfonden, de medel som inflyter genom fondens verksamhet, de medel som genom statsbudgeten överförs till fonden samt de medel som *strukturfonderna inom Europeiska gemenskapen* med stöd av 31 § 2 mom. lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket intäktas till fonden som en delfinansiering av det stöd som beviljas med fondens medel.

Föreslagen lydelse

2 §

Gårdsbrukets utvecklingsfond bildas av de medel som tillhört kolonisationsfonden, de medel som inflyter genom fondens verksamhet *eller som donerats*, de medel som genom statsbudgeten överförs till fonden samt de medel som med stöd av 8 § 3 mom. *lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (/)* intäktas till fonden som en delfinansiering av det stöd som finansieras med fondens medel.

3 §

Om användningen av fondens medel för dessa ändamål stadgas särskilt genom lag. Medel kan i statsbudgeten anvisas även för andra ändamål i syfte att utveckla gårdsbruket.

Fondens medel får användas för att köp eller byte av jord- och vattenområden som behövs för de ändamål som anges i 1 mom. Egendom som köps eller byts kan även användas för andra ändamål än de som nämns i denna lag, om är klart ändamålsenligare den används på nämnda sätt. Härvid iakttas lagen om rätt att överlåta och upplåta statens jordegendom och inkomstgivande rättigheter (687/1978). På framställning av förrättningsmän som avses i fastighetsbildningslagen kan jord- och skogsbruksministeriet eller arbetskrafts- och näringscentralen även överföra egendom i sin besittning för att användas vid nyskifte så som förrättningsmännen föreslår i syfte att utvidga arealen på de lägenheter som har rätt till mark enligt denna lag och att förbättra skiftesläggningen inom skiftesområdet. Fondens medel kan även användas för andra ändamål än de som nämns i denna lag enligt vad som bestäms särskilt i lag. Medel kan i statsbudgeten anvisas även

Gällande lydelse

Medlen i gårdsbrukets utvecklingsfond skall användas så att syftena enligt landsbygdsnäringslagen och lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket (1303/94) främjas.

Föreslagen lydelse

för andra ändamål i syfte att utveckla gårdsbruket.

Medlen i gårdsbrukets utvecklingsfond skall användas så att syftena enligt lagen om finansiering av landsbygdsnärings- (/) främjas.

3 a §

När fast egendom som hör till fondens medel överläts, skall arbetskrafts- och näringscentralen placera dem som anmält sig som köpare i inbördes prioritetsordning. Då prioritetsordningen prövas skall särskilt beaktas livsdugligheten hos de gårdsbruksheter som bildas, en ändamålsenlig skiftesläggning och sökandenas förutsättningar att framgångsrikt bedriva gårdsbruk. I arbetskrafts- och näringscentralens ovan nämnda beslut får ändring sökas genom besvär hos landsbygdsnäringsnämnden inom 30 dagar efter delfäendet av beslutet.

Uppgörandet och undertecknandet av köpebrev i fråga om egendom som överläts för ändamål som avses i lagen om finansiering av landsbygdsnärings sköts på statens vägnar av arbetskrafts- och näringscentralen. Köparen skall underteckna köpebrevet inom en av arbetskrafts- och näringscentralen utsatt tid av 30 dygn vid äventyr att arbetskrafts- och näringscentralen kan anse att rätten till inköp har förfallit.

På den del av köpeskillingen som kvarstår som skuld uppbärs ränta enligt i 3 § 2 mom. räntelagen (633/1982) avsedd räntefot, förhöjd med tre procentenheter. På försenade betalningsrater uppbärs årlig dröjsmålsränta enligt i 4 § 3 mom. räntelagen avsedd räntefot.

3 b §

Staten behöver inte betala kommunal- och kyrkoskatt på inkomsterna av en lägenhet eller ett område som har förvärvats enligt denna lag för det kalenderår då jord- och skogsbruksministeriet fick egendomen i sin besittning.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

3.

Lag

om ändring av 1 och 7 § lagen om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 januari 1938 om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion (23/1938) 1 § 2 mom. och 7 § 1—3 mom., sådana de lyder i lag 1301/1990, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Ett landsbygdsdistrikt som underrättas om förrättande av exekutiv auktion behöver inte till jordbruksstyrelsen föra ett ärende som gäller inlösen av fastighet och som enligt 1 mom. skall avgöras av jordbruksstyrelsen, då det är fråga om en fastighet som inte är lämpad för ändamål som avses i landsbygdsnäringslagen (1295/90) eller annars för statens ändamål.

En arbetskrafts- och näringscentral som underrättas om förrättande av exekutiv auktion behöver inte till jord- och skogsbruksministeriet föra ett ärende som gäller inlösen av fastighet och som enligt 1 mom. skall avgöras av jord- och skogsbruksministeriet, då det är fråga om en fastighet som inte är lämpad för ändamål som avses i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) eller annars för statens ändamål.

7 §

Angående dispositionen av fastigheter som har inlösts enligt denna lag gäller vad landsbygdsnäringslagen (1295/90) stadgar om disponering av mark.

Används en inlöst fastighet eller del därav för ändamål som nämns i landsbygdsnäringslagen, kan den tilldelas fastighetens förre ägare eller dennes make eller makarnas eller endera makens i 2 kap. ärvdabalken (40/65) nämnda släktingar, adoptivbarn eller fosterbarn eller en sådan persons make, även om förutsättningar enligt 7, 8 eller 13 §§ landsbygdsnäringslagen inte föreligger. En inlöst fastighet eller del därav kan även ges två eller flera personer gemensamt.

För en i 2 mom. nämnd person kan bildas en bostadslägenhet eller bostadstomt. Om ränta på försäljningspriset och om andra betalningsvillkor stadgas genom förordning. *En bostadslägenhet eller bostadstomt kan även*

7 §

Angående dispositionen av fastigheter som har inlösts enligt denna lag gäller vad *som i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond eller med stöd av den bestäms* om disponering av mark.

Används en inlöst fastighet eller del därav för ändamål som nämns i *lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond*, kan den tilldelas fastighetens förre ägare eller dennes make eller makarnas eller endera makens i 2 kap. ärvdabalken (40/1965) nämnda släktingar, adoptivbarn eller fosterbarn eller en sådan persons make, även om förutsättningar enligt 5 § *lagen om finansiering av landsbygdsnäringslagar (1)* eller förutsättningar som *föreskrivits med stöd av den* inte föreligger. En inlöst fastighet eller en del därav kan även ges två eller flera personer gemensamt.

För en i 2 mom. nämnd person kan bildas en bostadslägenhet eller bostadstomt. Om ränta på försäljningspriset och om andra betalningsvillkor bestäms genom förordning.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

bildas på ett område på vilket stadgandena i landsbygdsnäringslagen inte tillämpas.

Denna lag träder vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

4.

Lag

om ändring av 25 § lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 12 december 1996 om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996)
25 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §

*Program som Europeiska unionen
delfinansierar*

Utan hinder av denna lag skall vid beviljande av stöd för åtgärder som Europeiska unionen delfinansierar iakttas vad som i Europeiska gemenskapernas rättsakter bestäms eller vad som i beslut som Europeiska unionens institutioner har utfärdat med stöd av dem föreskrivs eller vad som i lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket (1304/94) stadgas om förutsättningarna för beviljande av stöd, om stödebeloppet samt om återkrav av stödet och andra villkor.

Utan hinder av denna lag skall vid beviljande av stöd för åtgärder som Europeiska unionen delfinansierar iakttas vad som i Europeiska gemenskapens rättsakter bestäms eller vad som i beslut som Europeiska unionens institutioner har utfärdat med stöd av dem föreskrivs eller vad som i lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (1) bestäms om förutsättningarna för beviljande av stöd, om stödbeloppet samt om återkrav av stödet och andra villkor.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

5.

Lag**om ändring av 67 § fastighetsbildningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fastighetsbildningslagen av den 12 april 1995 (554/1995) 67 § 1 mom. 3 punkten
som följer:

Gällande lydelse

67 §

Nyskifte får förrättas, om nyttan därav är större än kostnaderna och olägenheterna och om nyskiftet gör det möjligt att

3) främja användningen av ett område som förvärvat för syften som anges i landsbygdsnäringslagen (1295/90).

Föreslagen lydelse

67 §

Nyskifte får förrättas, om nyttan därav är större än kostnaderna och olägenheterna och om nyskiftet gör det möjligt att

3) främja användningen av ett område som förvärvat för syften som anges i *lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966)*.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

6.

Lag**om ändring av 1 § lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 18 januari 1980 om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (56/1980) 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag (444/1996), som följer:

Gällande lydelse

1 §

Om inte något annat framgår av lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket (1303/94) tillämpas denna lag också vid beviljande av sådana understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder för vilkas finansiering stöd erhålls från Europeiska gemenskapens strukturfonder.

Föreslagen lydelse

Om inte något annat framgår av lagen om *finansiering av landsbygdsnäringar (/)* tillämpas denna lag också vid beviljande av sådana understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder för vilkas finansiering stöd erhålls från Europeiska gemenskapens strukturfonder.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

7.

Lag**om ändring av 2 § lagen om räntestödslån för fiskerinäringen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 9 januari 1976 om räntestödslån för fiskerinäringen (1/1976) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1299/1990, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Fiskarlån får inte beviljas, om det är fråga om sådan fiskeriföretagsverksamhet som omfattas av 4 § 1 mom. 4 punkten landsbygdsnäringslagen (1295/90) och som bedrivs annanstans än på havsområden. Detta gäller dock inte projekt vars kostnader är större än vad jord- och skogsbruksministeriet har bestämt. Räntestödslån får inte beviljas person eller företag, som för förvärv av samma egendom har erhållit lån av statens medel eller av medel för vilka staten betalar räntegottgörelse till långivaren.

Fiskarlån får inte beviljas, om det är fråga om sådan fiskeriföretagsverksamhet som omfattas av *den småföretagarverksamhet som avses i lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (/)* och som bedrivs annanstans än på havsområden. Detta gäller dock inte projekt vars kostnader är större än vad jord- och skogsbruksministeriet har bestämt. Räntestödslån får inte beviljas person eller företag, som för förvärv av samma egendom har erhållit lån av statens medel eller av medel för vilka staten betalar räntegottgörelse till långivaren.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

8.

Lag

om ändring av 1 § lagen om förvaltningen av landsbygdsnäringsar i kommunerna

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 20 december 1991 om förvaltningen av landsbygdsnäringsar i kommunerna (1558/1991) 1 § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Varje kommun skall inom sitt område sköta verkställigheten av landsbygdsnäringslagen (1295/90) samt av andra lagar, förordningar och beslut som gäller landsbygdsnäringsar så som stadgas särskilt.

Kommunen skall ge handräckning och avge utlåtanden och redogörelser till jordbruksstyrelsen, landsbygdsdistriktet och andra statliga myndigheter i ärenden som hör samman med landsbygdsnäringsarna.

Föreslagen lydelse

1 §

Varje kommun skall inom sitt område sköta verkställigheten av *lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar (1)* samt av andra lagar, förordningar och beslut som gäller landsbygdsnäringsar så som bestäms särskilt.

Kommunen skall ge handräckning och avge utlåtanden och redogörelser till *jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, arbetskrafts- och näringscentralen* och andra statliga myndigheter i ärenden som hör samman med landsbygdsnäringsarna.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

9.

Lag**om ändring av 2 § lagen om företagsstöd**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 10 december 1993 om företagsstöd (1136/1993) 2 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Ett projekt som beviljats bidrag enligt landsbygdsnäringslagen (1295/90) kan inte beviljas stöd enligt denna lag.

Ett projekt som beviljats bidrag enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar (/) kan inte beviljas stöd enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

10.

Lag**om ändring av 1 § aravalagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i aravalagen av den 17 december 1993 (1189/1993) 1 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Med stöd av denna lag beviljas inte lån för sådana bostäder för vilka lån eller räntestöd kan beviljas enligt landsbygdsnäringslagen (1295/90) eller med stöd av någon annan lag ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Med stöd av denna lag beviljas inte lån för sådana bostäder för vilka lån eller räntestöd kan beviljas enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar (/) eller med stöd av någon annan lag ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

11.**Lag****om ändring av 1 § lagen om räntestöd för ägarbostadslån**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 17 december 1993 om räntestöd för ägarbostadslån (1204/1993) 1 § 2
mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller inte ägarbostäder för vilka lån eller räntestöd enligt landsbygdsnäringslagen (1295/90) eller någon annan lag kan beviljas av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Denna lag gäller inte ägarbostäder för vilka lån eller räntestöd enligt *lagen om finansiering av landsbyggnärningar (/)* eller någon annan lag kan beviljas av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

12.

Lag

om ändring av 25 kap. 4 § ärvdabalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ärvdabalken av den 5 februari 1965 (40/1965) 25 kap. 4 § 1 mom., sådant det
lyder i lag 1303/1990, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Har utom övertagaren av gårdsbruket även någon annan av de arvingar som vid tiden för skiftet har ställning av arvinge eller en universell testamentstagare tillräckliga yrkesförutsättningar att idka gårdsbruk, kan en sådan arvinge eller universell testamentstagare i samband med skiftet på de villkor som nämns i 2 § anvisas områden av gårdsbruksenheten för bildande av en självständig livsduglig gårdsbruksenhet. Detta är möjligt endast om ett avskiljande av områden inte fråntar en lämplig övertagare av gårdsbruk och den som enligt detta moment erhåller områden, möjligheten till stödåtgärder enligt landsbygdsnäringslagen (1295/90) och motsvarande landskapslagstiftning i landskapet Åland för de gårdsbruksenheter som bildats vid skiftet.

Föreslagen lydelse

4 §

Har utom övertagaren av gårdsbruket även någon annan av de arvingar som vid tiden för skiftet har ställning av arvinge eller en universell testamentstagare tillräckliga yrkesförutsättningar att idka gårdsbruk, kan en sådan arvinge eller universell testamentstagare i samband med skiftet på de villkor som nämns i 2 § anvisas områden av gårdsbruksenheten för bildande av en självständig livsduglig gårdsbruksenhet. Detta är möjligt endast om ett avskiljande av områden inte fråntar en lämplig övertagare av gårdsbruk och den som enligt detta moment erhåller områden, möjligheten till stödåtgärder enligt *lagen om finansiering av landsbygdsnäringar* (/) och motsvarande landskapslagstiftning i landskapet Åland för de gårdsbruksenheter som bildats vid skiftet.

Denna lag träder i vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

13.

Lag

om ändring av lagen om avträdelsepension

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 4 januari 1974 om avträdelsepension (16/1974) 1 a §, 6 § 1 mom. 1—3 punkten och 6 b § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 1 a §, 6 § 1 mom. 3 punkten och 6 b § 1 mom. i lag 1304/1990, 6 § 1 mom. 1 punkten i lag 356/1976 och 2 punkten i nämnda lagar 356/1976 och 1304/1990, som följer:

Gällande lydelse

1 a §

En brukningsenhet betraktas som fortbeståndsduglig, om den enligt 7 § landsbygdsnäringslagen (1295/90) har ekonomiska förutsättningar för fortgående lönsam verksamhet på enheten.

6 §

Brukningenshets ägare anses ha avstått från att bedriva jordbruk på det sätt som avses i denna lag, om han överlåter sin brukningsenhet

1) till jordbruksstyrelsen,
2) till enskild odlare som tillskottsområde eller till dennes make som ett lämpligt tillskottsområde till odlarens brukningsenhet, under förutsättning

a) att brukningensheten redan tidigare är fortbeståndsduglig eller att den blir fortbeståndsduglig på grund av att tillskottsområdet förvärfvas och

b) att brukningensheten inte redan tidigare är eller på grund av förvärvet av tillskottsområdet blir större än maximistorleken enligt 13 § landsbygdsnäringslagen;

3) till den blivande övertagaren av gårdsbruket som tillskottsområde till en brukningsenhet som är i dennes föräldrars eller den ena förälderns ägo, om övertagaren kan få markköpslån enligt landsbygdsnäringslagen för förvärv av enheten i fråga enligt vad som stadgas med stöd av landsbygdsnäringslagen;

Föreslagen lydelse

1 a §

En brukningsenhet betraktas som fortbeståndsduglig, om den enligt 5 § 2 mom. lagen om finansiering av landsbygdsnärings- (/) har ekonomiska förutsättningar för lönsam verksamhet på enheten.

6 §

Brukningenshets ägare anses ha avstått från att bedriva jordbruk på det sätt som avses i denna lag, om han överlåter sin brukningsenhet

1) till jord- och skogsbruksministeriet,
2) till enskild odlare som tillskottsområde eller till dennes make som ett lämpligt tillskottsområde till odlarens brukningsenhet, under förutsättning att enheten är fortbeståndsduglig sedan tidigare eller att den blir fortbeståndsduglig till följd av tillskottsområdet,

3) till den blivande övertagaren av gårdsbruket som tillskottsområde till en brukningsenhet som är i dennes föräldrars eller den ena förälderns ägo, om övertagaren kan få markköpslån enligt lagen om finansiering av landsbygdsnärings- för förvärv av enheten i fråga enligt vad som bestäms med stöd av lagen om finansiering av landsbygdsnärings- ringar.

Gällande lydelse

6 b §

Med enskild odlare avses i denna lag en odlare som bedriver jordbruk såsom sitt yrke och motsvarar i 8 § 2 och 3 mom. landsbygdsnäringslagen angivna personliga förutsättningar för stöd. Dessutom krävs det att odlaren, då han anskaffar tillskottsområdet till sin brukningsenhet, har bosatt sig stadigvarande på enheten eller på ändamålsenligt avstånd därifrån. Vad som är ett ändamålsenligt avstånd bedöms enligt vad som stadgas med stöd av landsbygdsnäringslagen.

Föreslagen lydelse

6 b §

Med enskild odlare avses i denna lag en odlare som bedriver jordbruk såsom sitt yrke och motsvarar i 5 § 3 och 4 mom. *lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag* angivna personliga förutsättningar för stöd.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

14.

Lag**om ändring av 13 och 40 § lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) 13 § 1 mom. och 40 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

13 §

Det avträdelsesätt som avses i 10—12 §§ kan också kombineras. Utan hinder av vad som ovan stadgas kan så som stadgas närmare genom förordning åker även säljas till landsbygdsnäringsdistriktet att överlåtas till en förvärvare som uppfyller villkoren i denna lag för ändamål som avses i landsbygdsnäringslagen (1295/90).

Föreslagen lydelse

13 §

De avträdelsesätt som avses i 10—12 § kan också kombineras. Utan hinder av vad som bestäms ovan kan åker även säljas till landsbygdsnäringsdistriktet att överlåtas till en förvärvare som uppfyller villkoren i denna lag för ändamål som avses i *lagen om finansiering av landsbygdsnäringslag* (/).

40 §

Om inte annat stadgas i denna lag, tillämpas stadgadena i lagen om strukturpolitiska åtgärder inom jord- och skogsbruket (1303/94) i tillämpliga delar på övervakningen och återkravet av avträdelsestöd samt på skötandet av penningrörelsen.

Om inte annat bestäms i denna lag, tillämpas bestämmelserna i lagen om *finansiering av landsbygdsnäringslag* (/) i tillämpliga delar på övervakningen och återkravet av avträdelsestöd samt på skötandet av penningrörelsen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

15.

Lag

om ändring av 14 § lagen om överlåtelseskatt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 november 1996 om överlåtelseskatt (931/1996) 14 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

14 §

*Vissa överlåtelser enligt
landsbygdsnäringslagstiftningen*

*Vissa överlåtelser enligt landsbygdsnärings-
lagstiftningen*

Skatt betalas inte, om

1) överlåtaren är staten och överlåtelsen sker för ändamål som avses i landsbygdsnäringslagen (1295/90), renhushållningslagen (161/90), naturnäringslagen (610/84) eller skollagen (253/95),

2) förvärvaren för förvärv av fastigheten har beviljats jordinköps- eller syskonandelslån enligt någon av de lagar som avses i 1 punkten, eller

3) på förvärvaren har överförts ansvaret för lån som avses i 2 punkten eller lån som beviljats enligt den lagstiftning som föregick de lagar som nämns i 1 punkten och motsvarande dessa, förutsatt att förvärvaren kunde ha beviljats lån enligt de lagar som nämns i 1 punkten.

Skattefriheter förutsätter ett intyg av landsbygdsnäringsdistriktet om att överlåtelsen sker för ett ändamål som avses i 1 mom. 1 punkten eller att förvärvaren har beviljats ett lån som avses i 1 mom. 2 punkten eller att på honom har överförts ansvaret för lån som avses i 1 mom. 3 punkten.

Skatt betalas inte, om

1) överlåtaren är staten och överlåtelsen sker för ändamål som avses i *lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966)*, renhushållningslagen (161/1990), naturnäringslagen (610/1984) eller skollagen (253/1995),

2) förvärvaren för förvärv av fastigheten *eller en del därav* har beviljats lån enligt *någon av de lagar som avses i 1 punkten eller enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (/), eller*

3) på förvärvaren har överförts ansvaret för lån som avses i 2 punkten eller lån som beviljats enligt den lagstiftning som föregick de lagar som nämns i 1 *eller* 2 punkten och motsvarade dessa, förutsatt att förvärvaren kunde ha beviljats lån enligt de lagar som nämns i 1 *eller* 2 punkten.

Skattefrihet förutsätter ett intyg av *arbetskrafts- och näringscentralen* om att överlåtelsen sker för ett ändamål som avses i 1 mom. 1 punkten eller att förvärvaren har beviljats ett lån som avses i 1 mom. 2 punkten eller att på honom har överförts ansvaret för lån som avses i 1 mom. 3 punkten.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Denna lag tillämpas på överlåtelser vilka skett efter att lagen har trätt i kraft.
